

**КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2016 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
ГЛАВА ПЪРВА.....	7
РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	7
ГЛАВА ВТОРА	12
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	12
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	12
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	14
3. КОНТРОЛ	15
4. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	17
ГЛАВА ТРЕТА.....	21
ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ	21
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	21
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ	21
3. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ.....	22
4. КОНТРОЛ	23
5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	24
6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ.....	25
7. ОБЩИ УСЛОВИЯ НА ДОГОВОРИТЕ	27
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.....	28
ПРИРОДЕН ГАЗ.....	28
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	31
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	34
3. КОНТРОЛ	37
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА	39
ГЛАВА ПЕТА.....	46
ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	46
1. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ НА ВиК ОПЕРАТОРИ	49
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	50
3. КОНТРОЛ	51
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВиК УСЛУГИТЕ.....	54
ГЛАВА ШЕСТА	64
ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ.....	64
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	64
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	69
3. ПРИРОДЕН ГАЗ.....	71
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	75
ГЛАВА СЕДМА	85
ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО.....	85
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	86
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	87
3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ.....	87
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	88
5. ДРУГИ ДЕЛА	89
ГЛАВА ОСМА	90
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	90
1. ЕНЕРГЕТИКА	90

2. ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ.....	96
ГЛАВА ДЕВЕТА.....	99
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ	99
1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ	99
2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	99
3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	101
ГЛАВА ДЕСЕТА.....	103
ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	103
Приходи.....	103
Разходи	105
ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ	105

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСЕР	Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори
АВиК	Асоциация по ВиК
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БНЕБ ЕАД	Българска независима енергийна борса“ ЕАД
ВАС	Върховен административен съд
ЗВ	Закона за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги
Комисия, КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МОЦДП	Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ
НЛДЕ	Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката
НОПЕ	Номинирани оператори на пазарите на електроенергия
НРКВКУ	Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦВКУ	Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦПГ	Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ
НРЦТЕ	Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия
ОПС	Оператор на газопреносна система
ОС	Общински съвет
СТП	Стандартизирани товарови профили
ТПУ	Тематични предварителни условия
РВР	Регионална платформа за резервиране на капацитет

ВЪВЕДЕНИЕ

2016 – ГОДИНА НА РЕГУЛАТОРНИ РЕШЕНИЯ В ПОДКРЕПА НА ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯТА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНИЯ ПАЗАР, ДИВЕРСИФИКАЦИЯТА НА ТЪРГОВИЯТА С ПРИРОДЕН ГАЗ И ПРЕДСТОЯЩАТА РЕФОРМА ВЪВ ВОДНИЯ СЕКТОР

През 2016 г. продължиха започнатите реформи в българската енергетика и се утвърди нейното оздравяване. Постигнато беше финансово стабилизиране на сектора. Намерено беше решение по арбитражното дело за двата реактора за АЕЦ "Белене", изчистени бяха част от дефицитите в енергетиката. Значителна беше ролята на регулатора за напредъка на проектите за газови интерконектори с Румъния и Гърция. Енергийният регулатор подкрепи старта на Българската независима енергийна борса като инструмент за прозрачна и справедлива борсова търговия. Беше даден тласък на либерализацията на енергийния пазар за битовите потребители и дребния бизнес, които вече имат възможност за избор на доставчик на електроенергия. През 2016 г. регулаторът извърши значителна дейност за подготовка на започващата през 2017 г. реформа в сектор ВиК.

Едно от знаковите събития в сектор „Енергетика“ през 2016 г. беше по-нататъшната либерализация на електроенергийния пазар. КЕВР прие нормативната база за въвеждане на различни сегменти за борсова търговия с електроенергия и гарантира прилагането на справедливи принципи на ценообразуване. Първият етап от дейността на БНЕБ – въвеждане на сегмента „търговия ден напред“, безспорно е успешен. Постигнатите цени по сделките са съпоставими с тези на регионалните борси. Увеличаваните обеми на търговия с електроенергия ще доведат до пазарно обосновани, прозрачни и обективни цени в резултат на търсенето и предлагането.

КЕВР прие необходимата нормативна база, даваща възможност на малкия бизнес свободно да договаря доставки и да сменя доставчика си на електроенергия. С приетата от регулатора Инструкция за смяна на доставчика и с въвеждането на специализираните товарови профили, от м.април 2016 г. битовите потребители безплатно могат да сменят доставчика си и при заявено желание от тяхна страна, да се върнат на регулирания пазар. Енергийният регулатор осъществява контрол върху дейността на търговците с цел да не бъдат допуснати злоупотреби и нередности в работата им с потребителите.

По-нататъшното развитие на пазара е свързано с приемане на редица важни промени в Закона за енергетиката, с които да бъде променен статутът на НЕК. От особена важност е законодателно решение за защита на енергийно уязвимите потребители, което ще допринесе процесът на либерализация на пазара да премине без социални сътресения. По тези въпроси е необходим обществен дебат и регулаторът има готовността да се включи в дискусиите.

През 2016 г. беше отбелязан сериозен напредък в проектите за газови интерконектори със съседните страни, с цел диверсификация на доставките на природен газ. Завършен беше интерконекторът с Румъния, ускорена беше подготовката по проекта IGB с Гърция, подписан беше меморандум за газовата връзка със Сърбия. Българският регулатор извърши важни промени в регулаторната база, насочени към либерализацията на газовия пазар. Изменени бяха Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ и бяха приети промени в Правилата за търговия с природен газ. Комисията прие изменения в Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, с

което беше въведен европейският входно-изходен модел с различни ценови зони. Одобрени бяха нови Правила за балансиране на пазара на природен газ и Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс. С активното участие на КЕВР и на гръцкия регулатор RAЕ беше сключено Споразумение за междусистемна свързаност между операторите на газопреносните мрежи на България и Гърция, проведен беше пазарен тест за резервиране на капацитет за междусистемната връзка „Комотини-Стара Загора“.

Предстои КЕВР да одобри Показатели за определяне на качеството на природния газ и Правила за управление на претоварването. По този начин българският регулатор ще финализира пакета от промени в подзаконовата уредба, насочени към отваряне на газовия пазар и създаване на реална конкуренция в сектора.

Важно предизвикателство пред Комисията е регулаторната подкрепа за реформите във водния сектор. През 2016 г. регулаторът извърши анализ и даде конкретни указания по постъпилите нови 5-годишни бизнес планове на близо 50 ВиК дружества за регулаторния период 2017-2021 г. С новата нормативна уредба – наредбите за регулиране на цените и на качеството на ВиК услугите, регулаторът ще прилага нов тип ценообразуване, основано, от една страна, на изпълнението на заложените 29 показателя за качество на ВиК услугите, а от друга – на спазването на прага на социална поносимост на цените.

Жалбите и сигналите от потребителите имат съществено значение за регулатора, защото дават ориентири за проблеми в секторите, които са в обхвата на регулаторните функции на КЕВР. През 2016 г. Комисията образува административни производства по 931 постъпили сигнала с характер на жалби в сектор „Електроенергетика“, 268 – в сектор „Топлоенергетика“, 5 – в сектор „Природен газ“, 529 – в сектор „ВиК“. Експерти извършиха планови и тематични проверки на дружества-лицензианти, както и извънредни проверки във връзка с получени сигнали от потребители за неизпълнение на лицензионни задължения. Констатираните нарушения бяха санкционирани с административно-наказателни мерки. Въз основа на анализа на постъпилите жалби и сигнали, регулаторът предприе промени в нормативната уредба, касаещи взаимоотношенията между потребители и доставчици на услуги.

Изминалата година беше период на активно международно сътрудничество на регулатора. Членове на Комисията и експерти участваха в 13 заседания на европейски и регионални форуми на енергийни и водни регулатори. Активната международна дейност на КЕВР допринесе за повишаване на експертния капацитет и на международния авторитет на българския регулатор. През 2016 г. в София беше проведена Регионална конференция за хармонизация на регулаторната рамка в Югоизточна Европа, в която участваха 13 национални регулаторни органа. Успешно приключи двугодишният българо-норвежки проект за въвеждане на либерализиран електроенергиен пазар у нас и ангажиментите на КЕВР за мониторинг и контрол на борсовата търговия.

Водена от принципите за спазване на законността, икономическата логика и прозрачност на вземаните решения, Комисията има волята и експертизата през 2017 г. да продължи да утвърждава ролята си като фактор за справедливото регулиране на обществените отношения в областта на енергетиката и водния сектор. С цялостната си дейност регулаторът ще отговори на тези обществени очаквания.

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) предприе необходимите действия за развитие и усъвършенстване на подзаконовите актове в съответствие със законовите си правомощия и предвид динамично развиващите се обществени отношения в областта на енергетиката и на ВиК услугите. Целта на тази дейност е съобразяване на актовете на КЕВР с измененията в Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), Закона за водите, постигане на съответствие с европейското законодателство в областта, създаване на условия за развитие на пазарите на енергия и природен газ, както и преодоляване на проблеми, установени в практиката по прилагане на актовете на Комисията.

В периода на 2016 г. Комисията за енергийно и водно регулиране прие следните подзаконови нормативни актове, правила, указания и методики:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи (Наредба № 6, обн. ДВ, бр. 31 от 2014 г., изм. и доп. ДВ, бр. 36 от 2016 г., изм. и доп. ДВ, бр. 77 от 2016 г.)

През 2016 г. са приети две изменения и допълнения на Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи.

Първата иницирана процедура за изменение и допълнение на наредбата е на основание приетите с Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗЕ (ПЗР на ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) изменения и допълнения на ЗЕВИ. Извършените промени в наредбата включват регламентиране на реда и необходимите документи за установяване и доказване на обстоятелствата по чл. 18, ал. 7 от ЗЕВИ.

Второто изменение и допълнение е във връзка с Решение № 411 от 19.05.2016 г. на Министерския съвет за приемане на План за действие с мерки, адресиращи основните проблемни области, възпрепятстващи нарастването на инвестициите, утвърдени с Решение № 617 на Министерския съвет от 12.08.2015 г. и има за цел ускоряване на процедурата за свързване към мрежите на техническата инфраструктура в Република България, в т.ч. за присъединяване към електропреносната и електроразпределителните мрежи. С приетите от Комисията промени са намалени регламентираните в наредбата срокове за сключване на предварителен договор за присъединяване към електроразпределителната мрежа - от 30 (тридесет) на 25 (двадесет и пет) дни и за съгласуване от мрежовите оператори на работните проекти на електрически уредби и съоръжения - от 15 (петнадесет) дни на 7 (седем) работни дни.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ (Обн. ДВ, бр. 33 от 2013 г., доп. ДВ, бр. 17 от 2014 г., изм. ДВ, бр. 65 от 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр. 94 от 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр. 105 от 2016 г.)

С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ е създаден нов чл. 11а, регламентиращ

компенсиране на разходи в случаите на наложено задължение към обществото на повече от едно енергийни предприятия. В чл. 17 е направено допълнение с нови алинеи, предвиждащи механизъм за поемане на допълнителни разходи на обществения доставчик на природен газ, вследствие на заявяване на количества природен газ след срока по договорите, от предизвикалото ги лице. С чл. 24а и чл. 40а е уреден редът за определяне на видовете предоставяни на клиентите услуги, свързани с лицензионната дейност и производството за утвърждаване на цени на тези услуги.

С направените промени се цели да се осигури изпълнение на принципите за баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, както и за равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи (Наредба № 4, Обн. ДВ, бр. 105 от 2013 г., изм. и доп. ДВ, бр. 77 от 2016 г.)

Приетите промени в Наредба № 4 са в изпълнение на Решение № 411 на Министерския съвет от 19.05.2016 г. за приемане на План за действие с мерки, адресиращи основните проблемни области, възпрепятстващи нарастването на инвестициите, утвърдени с Решение № 617 от 12.08.2015 г. на Министерския съвет и целят оптимизиране на сроковете за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура в Република България, в т.ч. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи.

Направените изменения и допълнения имат за цел постигане на предвидимост и яснота при провеждане на процедурата по присъединяване на обекти към газопреносната мрежа. В тази връзка в инвестиционния процес по присъединяване на обекти към газопреносната мрежа е определен срок, в който операторът на газопреносната мрежа да извърши съгласуване на проектите (подробните устройствени планове и инвестиционни проекти) за газопроводни отклонения и присъединяваните обекти, както и по-кратък срок, в който операторът на газопреносна мрежа да предложи становище за условията по присъединяване и проект на договор за присъединяване. Очакваният резултат от прилагането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 е подобряване на дейността на оператора на газопреносната мрежа и на качеството на предлаганите от него услуги.

Правила за изменение и допълнение на Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ

Приетите от Комисията изменения и допълнения в Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ, обн., ДВ, бр. 36 от 16.04.2013 г., изм. и доп., бр. 103 от 27.12.2016 г., целят привеждане в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 984/2013 и хармонизиране на правилата за предоставяне на достъп в Република България с прилаганите на територията на ЕС. Дефинирането на ясни правила има за цел да осигури на всички участници на пазара на природен газ възможност за прозрачен и недискриминационен достъп до газопреносната мрежа чрез прозрачни и ефективни тръжни процедури за разпределяне на капацитет, създавайки предпоставки за гъвкаво използване на газопреносните мрежи, което ще допринесе за конкуренция и повишаване на ликвидността на пазара на природен газ в страната. Това ще окаже положително въздействие върху пазара на природен газ, тъй като измененията и допълненията в Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на

природен газ улесняват и опростяват резервирането на капацитет в точките на газопреносната мрежа, в полза на всички ползватели на мрежата от Република България и другите държави-членки на ЕС, при равни условия за достъп. Измененията и допълненията в нормативната рамка позволяват търговията с капацитет за пренос да се извършва на платформа за резервиране на капацитет, която предоставя възможност на потенциалните ползватели на газопреносната мрежа да участват в процедури за разпределение на капацитет на електронна платформа за резервиране. Приетите правила са осигурили възможността след 1 декември 2016 г. заявяването и разпределението на капацитет, както за точките на междусистемно свързване, така и за вътрешните входни и изходни точки на системата, да се извършва на Регионалната платформа за резервиране на капацитет RBP.

Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с природен газ

Приетите от КЕВР изменения и допълнения в Правилата за търговия с природен газ, обн. ДВ, бр. 59 от 4.08.2015 г., изм. и доп., бр. 99 от 13.12.2016 г., са с оглед прякото приложение на Регламент (ЕС) № 312/2014 на ЕК от 26 март 2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи с оглед синхронизиране на разпоредбите и избягване на предпоставки за противоречия между процедурите, предвидени за вътрешните входни и изходни точки на газопреносните мрежи и процедурите, предвидени за точките на междусистемно свързване.

Правила за балансиране на пазара на природен газ и Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Приетите от Комисията Правила за балансиране на пазара на природен газ, обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г., имат ключово значение за създаване на условия за отваряне на пазара на природен газ и осигуряване на безпрепятствен пазарен достъп за всички участници на пазара, включително за навлизащи нови такива, чрез установяване на прозрачни и справедливи пазарно основани механизми за доставка и пренос на природен газ. Тези правила гарантират, че ползвателите на мрежата ще могат да отговарят за балансирането на балансовите си портфолия, за да минимизират необходимостта операторът да предприема действия за балансиране и Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г. Тази методика определя начина на изчисляване на размера на дневния дисбаланс и на цените за положителен и отрицателен дисбаланс, като гарантира формиране на недискриминационни такси за дисбаланс за ползвателите и създава стимули на ползвателите на преносните мрежи на територията на страната да балансират ефикасно балансовите си портфейли.

Методика за изменение и допълнение на Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Приетите от КЕВР изменения и допълнения на Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, имат за цел по-ясна регламентация и оптимизиране на реда и условията, при които ще се осъществява образуването на цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи/газопреносна система. Тези изменения целят да се гарантира справедливо ценообразуване, извършвано по обективни и прозрачни критерии, като формираните и прилагани цени за дейността по пренос на природен газ да възстановяват ефективно направените разходи от оператора на газопреносната система (ОПС), насърчаване на финансовата стабилност на ОПС и на тарифната

стабилност за ползвателите на мрежата. Основните изменения и допълнения са във връзка с дефиниране на продължителността на регулаторния период от 2 до 5 години, което кореспондира с определения на дружеството метод на регулиране „горна граница на приходи“ и със съответните разпоредби на НРЦПГ. Въведен е механизъм на специалната регулаторна сметка, който е в съответствие с прилаганата практика на ценово регулиране на преносните оператори в страните-членки на Европейския съюз (ЕС). Прилагането на този механизъм е съобразено и с изискванията на приетите с Решение № 01/2013 от 29.11.2013 г. от Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР) „Основни насоки на правилата относно Хармонизирани тарифни структури за пренос на природен газ“, както и с Мрежовия кодекс за хармонизирани тарифни структури за пренос на газ (NC TAR).

Прилагането на Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ, Правилата за търговия с природен газ, Правилата за балансиране на пазара на природен газ и Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс, при условията на одобрения на „Булгартрансгаз“ ЕАД Доклад за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР, целят постигане на единна регулаторна рамка и имплементиране на императивните правила на европейското законодателство.

Методика и критерии за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електрическа енергия и природен газ (член 13, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009)

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, КЕВР прие Методика и критерии за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електрическа енергия и природен газ. Методиката регламентира правилата, по които КЕВР ще идентифицира и оценява риска на проектите от общ интерес, които са необходими за реализацията на приоритетните инфраструктурни коридори в енергетиката и постигане на основните цели на енергийната политика на Европейския съюз за конкурентоспособност, устойчивост и сигурност на доставките. Методиката улеснява организаторите на проекти от общ интерес при подготовката на техните проекти и осигурява прозрачност и обективност на оценяването им

Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги; Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г.; Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност.

През 2016 г. от Министерския съвет са приети две нови наредби по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) - Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, обн. ДВ, бр. 6 от 2016 г. и Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, обн. ДВ, бр. 6 от 2016 г. В тази връзка и по силата на изричната законова делегация, предвидена в чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗРВКУ, КЕВР изготви и

прие Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги; Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г.; Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност.

Комисията за енергийно и водно регулиране одобри следните общи условия на договори, предвидени в ЗЕ и ЗРВКУ:

- Общи условия за предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги на потребителите от „Софийска вода“ АД;
- Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация София“ ЕАД на клиенти в град София” и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги”.

Комисията за енергийно и водно регулиране инициира производства по приемане на следните подзаконови нормативни актове:

Проект на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия

С Решение № 7799 от 27.06.2016 г. по адм. дело № 12511 от 2013 г. на Върховен административен съд (ВАС), Четвърто отделение, оставено в сила с Решение № 13033 от 01.12.2016 г. по адм. дело № 9073 от 2016 г. на ВАС, Петчленен състав, по подадена жалба на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД, съдът отмени Наредба № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

Предвид липсата на подзаконова нормативна уредба, детайлизираща обществените отношения, свързани с методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване или определяне и изменение, реда за предоставяне на информация, внасяне на предложения за цени и утвърждаването на цени на електрическата енергия, е изготвен проект на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия.

В процес на одобрение от Комисията за енергийно и водно регулиране са следните общи условия на договори, предвидени в ЗЕ:

- Общи условия на договорите за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за пренос на природен газ по разпределителни мрежи от оператора на разпределителната мрежа по чл. 183б от Закона за енергетиката и на Правилата за работа с потребители на енергийни услуги;
- Общи условия на договорите за продажба на електрическа енергия от крайните снабдители;
- Общи условия за пренос и разпределение на електрическа енергия на електроразпределителните дружества и на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

ГЛАВА ВТОРА

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Усилията на Комисията за енергийно и водно регулиране през 2016 г. бяха съсредоточени върху създаването на предпоставки и дефинирането на посоката за развитие на процеса на пълната либерализация на електроенергийния пазар, в съответствие с европейските политики и законодателство в сектора. Посоката, в която КЕВР концентрира усилията си през 2016 г., бе завършване на процесите, стартирани през предходната година по премахване на пречките и очертаване на подзаконовата нормативна рамка за пълното отваряне на пазара. Създадени бяха условия за достъп до свободния пазар на битовите и малките небитови клиенти чрез регламентиране на реда и начина за разработване и прилагане на стандартизирани товари профили. Разработена бе специална инструкция за реда и условията за смяна на доставчик на тези клиенти, която в максимална степен да улесни свободния избор на доставчик и преминаването им към либерализирания сегмент на пазара само чрез попълване на заявление по образец, без нужда от следване на тежката, тромава и дълга процедура, прилагана до момента.

Следва да се отбележи, че е необходимо да се предприемат още редица стъпки и Комисията да се справи с много предизвикателства през настоящата година, като: промяна в подзаконовата нормативна уредба, уреждаща функционирането на интрадей пазара; промяна в алгоритъма на формирането на цените на балансиращия пазар; евентуална промяна на модела „единствен купувач“ при приемане на препоръките на Световната банка от страна на правителството и изменения в Закона за енергетиката, но с отварянето на пазара и за най-малките клиенти и старта на борсовия пазар на електрическа енергия са поставени фундаментите на процеса по пълната либерализация на пазара на електрическа енергия.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Издадените към 31.12.2016 г. лицензии, които са на отчет в отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ за дейностите, които подлежат на лицензиране по Закона за енергетиката са:

Лицензии за пренос на електрическа енергия, обществена доставка и доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция за клиентите присъединени към електропреносната мрежа:

Дружество	Лицензия	Дейност	Срок
„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД	№ Л-419-04/ 18.12.2013 г.	Пренос на електрическа енергия	35 г.
„Национална електрическа компания“ ЕАД	№ Л-147-13/ 17.12.2004 г.	Обществена доставка	35 г.
„Национална електрическа компания“ ЕАД	№ Л-408-17/ 01.07.2013 г.	Доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция	26 г.

Лицензии за разпределение на електрическа енергия, обществено снабдяване и доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция за клиентите, които са присъединени към електроразпределителната мрежа:

Дружество	Лицензия	Дейност	Срок
„ЧЕЗ Разпределение България“ АД	№ Л-135-07/ 13.08.2004 г.	Разпределение на електрическа енергия	35 г.
„ЧЕЗ Електро България“ АД	№ Л-135-11/ 13.08.2004 г.	Обществено снабдяване с електрическа енергия	35 г.
„ЧЕЗ Електро България“ АД	№ Л-409-17/ 01.07.2013 г.	Доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция	28 г.
„ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД	№ Л-140-07/ 13.08.2004 г.	Разпределение на електрическа енергия	35 г.
„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД	№ Л-141-11/ 13.08.2004 г.	Обществено снабдяване с електрическа енергия	35 г.
„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД	№ Л-413-17/ 08.07.2013 г.	Доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция	26 г.
„ЕНЕРГО-Про Мрежи“ АД	№ Л-138-07/ 13.08.2004 г.	Разпределение на електрическа енергия	35 г.
„ЕНЕРГО-Про Продажби“ АД	№ Л-139-07/ 13.08.2004 г.	Обществено снабдяване с електрическа енергия	35 г.
„ЕНЕРГО-Про Продажби“ АД	№ Л-410-17/ 01.07.2013 г.	Доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция	26 г.
„ЕРП Златни пясъци“ АД	№ Л-142-07/ 13.08.2004 г.	Разпределение на електрическа енергия	35 г.
„ЕСП Златни пясъци“ ООД	№ Л-228-11/ 26.04.2007 г.	Обществено снабдяване с електрическа енергия	35 г.
„ЕСП Златни пясъци“ ООД	№ Л-411-17/ 01.07.2013 г.	Доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция	26 г.

Лицензия за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“:

Дружество	Лицензия	Дейност	Срок
„Българска независима енергийна борса“ ЕАД	№ Л-422-11/ 31.03.2014 г.	организиране на борсов пазар на електрическа енергия	10 г.

Лицензии за дейността „търговия с електрическа енергия“:

Към момента КЕВР е издала общо 182 лицензии за дейността „търговия с електрическа енергия“, от които 31 са прекратени. През 2016 г. експертите в КЕВР са работили общо по 35 заявления за издаване, изменения и прекратяване, спрямо 30 заявления през 2015 г. Данните са представени в графичен вид по-долу:

Експерти взеха участие в работни групи по 13 заявления за разрешение за извършване на сделки с разпореждане на лицензианти.

През 2016 г. регулаторната дейност на КЕВР в областта на лицензирането бе повлияна в значителна степен от развитието на пазара на електрическа енергия и отчетената тенденция на нарастващо преминаване на малки небитови клиенти от регулиран на свободен пазар, като се очаква този процес да се ускори в резултат на предприетите от регулатора мерки в посока на създаване на подходящи условия за крайни клиенти, притежаващи обекти, за които се прилагат стандартизирани товари профили, да сменят доставчика си на електрическа енергия с такъв на либерализирания пазар.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ, КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 1, 5, 6, 9, 10, 13 и 17 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените:

- по които производителите, в рамките на определената им от Комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, продават електрическа енергия на обществения доставчик;
- по които общественият доставчик продава електрическа енергия на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за покриване на технологичните разходи по преноса;
- по които общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ електрическа енергия;
- по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение;
- за достъп и/или за пренос през електропреносната мрежа;
- за достъп и/или за пренос през електроразпределителните мрежи;

- цената или компонентата от цена, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсиране на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ.

Правомощията на Комисията включват също така определянето на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както и на пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв въз основа на тръжна процедура.

През 2016 г., с Решение № Ц-19 от 30.06.2016 г., КЕВР утвърди и съответно измени регулираните цени на електрическата енергия и мрежовите услуги, цените на електрическа енергия за регулиран пазар и цена за „задължения към обществото“, след анализ и оценка на информацията за отчетените резултати от електроенергийните предприятия по време на текущия ценови период, в т.ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние, анализ на отчетените технически и икономически показатели, както и анализ и оценка на постигнатите показатели за качество, а впоследствие въз основа на информация и документи, даващи индикация за евентуално съществено отклонение между признатите от регулаторния орган прогнозни разходи и тези, действително извършвани от енергийните предприятия. Основен акцент в решението е отразяването на по-ниската цена на природния газ, по-ниската пазарна цена на електрическата енергия и предприетите от 43-тото Народно събрание законодателни промени. В тази връзка, „цената за задължения към обществото“ бе намалена с 2,88% до 35,77 лв./MWh, а крайните цени на битовите потребители бяха запазени около нивата, утвърдени за предходния регулаторен период. За клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД няма изменение, за клиентите на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД промяната е с 0,8%, докато крайната цена на клиентите на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД е намалена с 0,9%.

3. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с чл. 3 от „Методика за осъществяване на контролните правомощия на ДКЕВР по ЗЕ и ЗРВКУ“ (Методиката) КЕВР прие годишен график за извършване на планови проверки на място и по документи относно спазване на условията на издадените лицензии.

Съгласно одобрения график експерти от КЕВР извършиха две планови проверки на лицензирани дружества:

1. Комплексна планова проверка на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД за изпълнение на условията на издадената на дружеството Лицензия Л-138-07/13.08.2004 г. за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“.

В хода на проверката не бяха констатирани нарушения.

2. Комплексна планова проверка на „ЕРП Златни пясъци“ АД за изпълнение на условията на издадената на дружеството Лицензия Л-142-07/13.08.2004 г. за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“.

След приключване на проверката, на основание чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от ЗЕ, на дружеството беше връчен констативен протокол, включващ следните задължителни предписания:

- дружеството да извърши пълна проверка относно състоянието и съхраняването на наличната документация за всеки вече присъединен или намиращ се в процес на

присъединяване обект и да окомплектова съществуващите досиета с всички документи по присъединяването съгласно изискванията на чл. 7, ал. 4 от Наредба № 6.

- дружеството да придобие сертифициран уред за проверка на качеството на доставяната електрическа енергия (мрежови анализатор) или да сключи договор за наем на такъв с цел изпълнение изискването на чл. 16, т.10 от Общите условия.

- дружеството да демонтира или подмени констатираните 3 бр. средства за търговско измерване с изтекъл срок на последваща метрологична проверка.

Доказателства за изпълнение на предписанията бяха предоставени на КЕВР в посочените от проверяващия екип срокове.

Извънредни проверки

През 2016 г. бяха извършени извънредни проверки на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД за установяване на нарушения на условията на издадените на дружествата лицензии за дейностите „разпределение на електрическа енергия“ и „обществено снабдяване с електрическа енергия“, във връзка с отчитането и фактурирането на количествата електрическа енергия съгласно действащата нормативна уредба.

„ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД

На основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, с Констативен протокол № Е-КРС-1/01.02.2016 г., работната група даде задължително предписание на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД да представи в Комисията план-програма и график за мерките, които дружеството прилага относно средства за търговско измерване, които не са собственост на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Дружеството предостави исканата информация в посочения срок.

„ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД

При проверката бе констатирано, че дружествата осъществяват дейността си в съответствие с издадените им лицензии в частта, регламентираща отчитане и фактуриране на количествата електрическа енергия.

„ЕНЕРГО-Про Мрежи“ АД и „ЕНЕРГО-Про Продажби“ АД

При проверката бе констатирано, че дружествата осъществяват дейността си в съответствие с издадените им лицензии в частта, регламентираща отчитане и фактуриране на количествата електрическа енергия.

Разглеждане и приемане на Общи условия

През 2016 г. в КЕВР бяха приети за разглеждане и одобрение „Проект на общи условия за ползване на електропреносната мрежа от крайни клиенти“. В края на годината на ЕСО ЕАД беше изпратено писмо с изискване за предоставяне на информация и доказателства за изпълнение на процедурата, предвидена в чл. 128 и чл. 129 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, както и „Таблица с изменения и допълнения на общите условия“. Работата по разглеждане и приемане на проекта на общи условия продължава през 2017 г.

4. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

Пазар на едро

Според данните, публикувани на страницата на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД за енергийния баланс на страната за период от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г., структурата на произведената електрическа енергия по видове източници е следната:

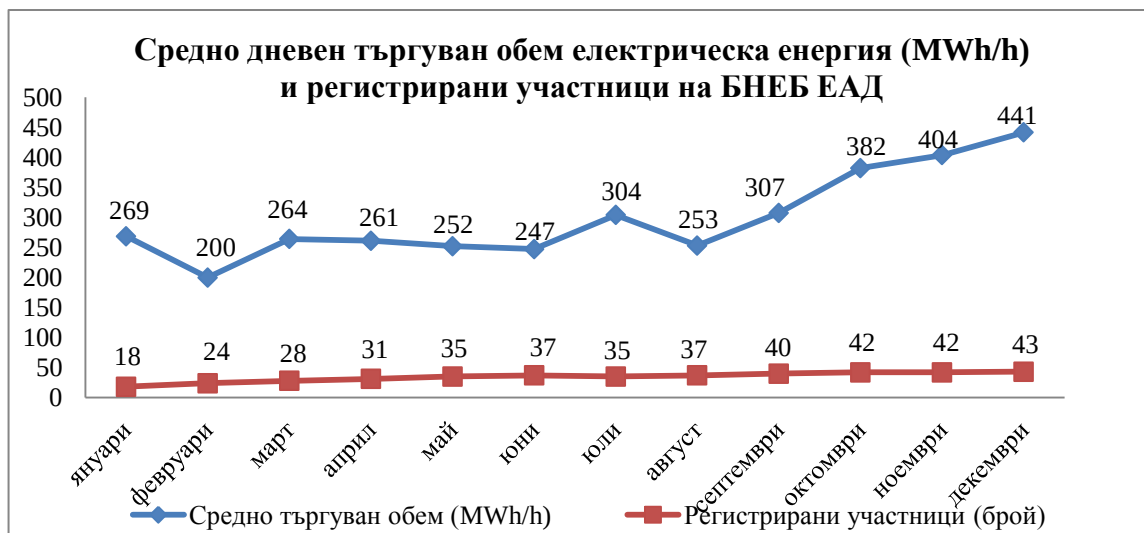

Съотношението на производството, вътрешното потребление и износа за 2016 г. спрямо 2015 г. е следното:

Показател	2015 г.	2016 г.	Изменение %
Брутно производство, MWh	49 096 755	45 037 329	-8,27%
Помпи, MWh	736 253	905 996	+23,05%
Брутно потребление, MWh	37 822 075	37 713 494	-0,29%
Износ, MWh	10 538 427	6 417 839	-39,10%

Към 31.12.2016 г. КЕВР издаде общо 182 лицензи за дейността „търговия с електрическа енергия“, като 31 са прекратени с решения и 4 са с изтекъл срок. Действащи са 147 лицензи. За 2015 г. 63 дружества са извършвали лицензионна дейност, за 2016 г. дружествата с реално извършени сделки на пазара са 77.

През последните години бяха предприети конкретни инициативи към пълно либерализиране на българския електроенергиен пазар. „Българската независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД) стартира реална работа през януари 2016 г. като организиран пазар за краткосрочна търговия с електрическа енергия. Към настоящия момент БНЕБ ЕАД разширява пазарното си портфолио и се очаква да увеличи пазарния си дял през следващите години. Колкото по-голяма част от търговията се извършва чрез платформа на пазарна основа, толкова по-голяма ще бъде прозрачността на българския пазар. Тенденцията за повишаване на дела на търгуваната електрическа енергия е изразена на графиката по долу:

Структурата на електроенергийния пазар за 2016 г., посочена на графиката по-долу, показва, че съотношението регулиран към либерализиран вътрешен пазар се изравнява като поотделно те формират по 37 %. Енергията за покриване на технологичните разходи по дейностите пренос и разпределение от своя страна, като отделна част от регулирания сегмент съставляват 9 %, а износът е с относителен дял 17 % от общия микс за 2016 г.

Пазар на дребно

Пазарният дял на електропреносното и електроразпределителните дружества за 2016 г. като пренесена електрическа енергия до крайни клиенти е представен на фигурата по-долу:

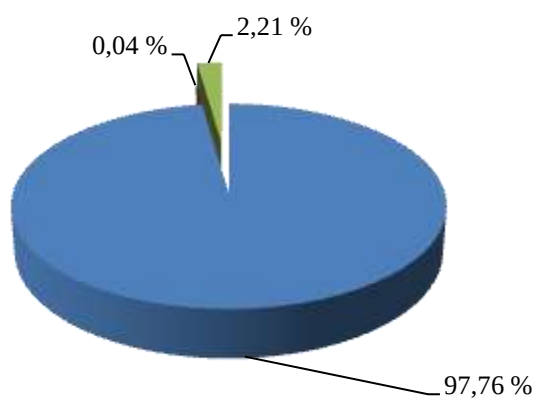
От 1 април 2016 г. стартира прилагането на стандартизираните товарни профили (СТП). Чрез тях битовите и малките стопански клиенти, за които няма нормативно изискване за почасово измерване на количеството консумирана електрическа енергия, могат да участват на пазара по свободно договорени цени. С приетата от КЕВР Инструкция за реда и условията за смяна на доставчик на електрическа енергия на клиенти, притежаващи обекти, за които се прилагат стандартизирани товарни профили, се въведе възможност за улеснена смяна на доставчика от регулиран на свободен пазар.

Въпреки протичащите процеси по пътя към пълна либерализация на електроенергийния пазар, трябва да се отчете и настоящата ситуация, при която реален интерес към либерализирания пазар се отчита при по-големите консуматори на електрическа енергия. Видно от графиките по-долу, отчитайки факта, че електрическата енергия на регулирания пазар като относителен дял се изравнява с електрическата енергия, реализирана на свободния пазарен сегмент, броят на клиентите, сменили доставчика си с такъв на свободния пазар, е относително малък, като към момента представлява малко над 2 %. Докато общият брой на клиентите на крайните снабдител е 4 938 247, то клиентите на търговците на електрическа енергия наброяват едва 111 473. Трябва да се отбележи също и че през 2016 г. 1 034 битови потребителя са сменили доставчика си от регулиран към свободен пазар. Относителният дял на клиентите на либерализирания пазар е представен в таблицата и на графиката по-долу.

	Свободен пазар	Доставчик от последна инстанция	Регулиран пазар
Небитови клиенти ВН	72,00%	28,00%	0,00%
Небитови клиенти СрН	75,19%	24,81%	0,00%
Небитови клиенти НН в т.ч.	17,60%	0,01%	82,39%
Небитови клиенти НН с почасово измерване на ЕЕ	60,02%	0,09%	39,88%
Небитови клиенти НН без почасово измерване на ЕЕ	15,10%	0,01%	84,89%
Битови клиенти	0,02%	0,00%	99,98%

Процентно съотношение на клиентите на свободен и регулиран пазар и доставчик от последна инстанция (ДПИ)

■ Клиенти на регулиран пазар ■ Клиенти на ДПИ ■ Клиенти на свободен пазар

ГЛАВА ТРЕТА

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

В съответствие с правомощията на Комисията по чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката през 2016 г. са образувани административни производства по постъпили в КЕВР заявления за изменение за лицензии, преобразуване на лицензиант и прекратяване на лицензии. Те са приключили с решения на Комисията за следните дружества:

- **„ЕВН-Каварна“ ЕООД** – Решение № Р-233 от 02.02.2016 г. за издаване на разрешение за преобразуване на лицензиант;

- **„Дисиб“ ООД** – Решение № И2-Л-282 от 16.02.2016 г. за изменение на лицензия

№ Л-282-01 от 10.11.2008 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

- **„ТЕЦ Свищов“ АД** – Решение № И1-Л-122 от 18.03.2016 г. за изменение на лицензия № Л-122-03 от 23.04.2003 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„Горичане Енерджи“ ЕООД** – Решение № Пр-Л-357 от 27.04.2016 г. на КЕВР за прекратяване на лицензия № Л-357-01 от 25.05.2011 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

- **„Риал Стейтс“ ЕООД** – Решение № Пр-Л-336 от 11.05.2016 г. на КЕВР за прекратяване на лицензия № Л-336-01 от 23.08.2010 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

- **„Камибо“ ЕООД** – Решение № Пр-Л-144 от 17.05.2016 г. на КЕВР за прекратяване на лицензия № Л-144-03 от 25.11.2004 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„Топлофикация София“ АД** – Решение № И6-Л-032 от 21.06.2016 г. за изменение на лицензия № Л-032-03 от 15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„Калиакра Уинд Пауър“ АД** – Решение № И2-Л-205 от 12.10.2016 г. за отказ за изменение на лицензия № Л-205-01 от 13.07.2006 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

- **„Топлофикация Петрич“ ЕАД** – Решение № О-034 от 27.06.2016 г. за отказ за издаване на лицензия за дейността „пренос на топлинна енергия“.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ

В съответствие с чл. 13, ал. 5 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката през 2016 г., с решения на Комисията бяха одобрени бизнес планове на следните дружества:

- **„Видахим“ АД** – Решение БП-47 от 20.04.2016 г. за одобряване на бизнес план за периода 2015 г. – 2019 г.;

- **„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД** – Решение БП-48 от 11.05.2016 г. за одобряване на бизнес план за периода 2015 г. – 2019 г.

В процедура към 31.12.2016 г. са следните административни производства:

- **„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД**, гр. Пловдив – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-43 от 20.08.2014 г., относно изменение на лицензия за дейността „производство на топлинна енергия“ и продължаване срока на лицензията;

- **„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД** – одобряване на бизнес план за периода 2015 г.-2019 г.;

- **„Тецеко Пауър“ ЕООД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-52 от 28.08.2015 г., за издаване на лицензия за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„Топлофикация Габрово“ ЕАД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-2 от 18.01.2016 г. за изменение и допълнение на лицензия № Л-008-03 от 17.10.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„ТЕЦ Варна“ ЕАД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-24 от 03.05.2016 г. за изменение на лицензия № Л-086-01 от 21.02.2001 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

- **„Коген Загоре“ ЕООД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-44 от 26.09.2016 г., относно издаване на лицензия за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- **„Коген Загоре“ ЕООД** – одобряване на бизнес план за периода 2017 г. - 2021 г.;

- **„Веолия Енерджи Варна“ ЕАД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-61 от 29.11.2016 г. за изменение на лицензия № Л-041-02 от 06.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и одобряване на актуализиран бизнес план за периода 2017 г. – 2021 г.

3. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ

В изпълнение на правомощията на Комисията, на основание чл. 21, ал. 1 и чл. 53, ал. 5 от Закона за енергетиката, чл. 92, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, през 2016 г. са образувани административни производства за издаване на разрешения за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийните предприятия, за учредяване на залог и/или ипотека. Те са завършили с решения на Комисията, за следните дружества:

- **„Дъбово Енерджи“ ЕООД – Решение № Р-234 от 16.02.2016 г.** за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- **„Биовет“ АД – Решение № Р-235 от 11.03.2016 г.**, за издаване на разрешение за учредяване на ипотека и особен залог върху енергиен обект;

- **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № Р-240 от 10.06.2016 г.** за даване на разрешение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да сключи с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД договор за заем;

- **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № Р-241 от 10.06.2016 г.** за разрешаване на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да учреди в полза на „Търговска банка Д“ АД особен залог върху вземания;

- **„Топлофикация Русе“ ЕАД – Решение № Р-242 от 10.06.2016 г.** за даване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие и за учредяване на особен залог върху търговското предприятие;

- „ТЕЦ Горна Оряховица“ ЕАД – Решение № Р-246 от 06.07.2016 г. за издаване на разрешение за поемане на солидарна отговорност по Рамков договор за банкови гаранции и за издаване на разрешение за учредяване на залог или ипотeka върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност;

- „Гранд Енерджи Дистрибушън“ ЕООД – Решение № Р-247 от 14.07.2016 г. за издаване на разрешение за сключване на договор за изкупуване на енергия със срок, по-дълъг от една година;

- „КИД 2228“ ЕООД – Решение № Р-248 от 28.07.2016 г. за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие и учредяване на особен залог;

- „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № Р-249 от 11.08.2016 г. за даване на разрешение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да сключи с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД договор за заем;

- „Юлико-Евротрейд“ ЕООД – Решение № Р-252 от 20.10.2016 г. за издаване на разрешение за сключване на договор за инвестиционен кредит и за учредяване на договорна ипотeka и особен залог;

- „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № Р-254 от 22.11.2016 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие;

- „Екоенерджи солар“ ЕООД – Решение № Р-256 от 01.12.2016 г. за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие и разрешение за учредяване на свързаните с тези сделки обезпечения;

- „Екосолар“ ЕООД – Решение № Р-257 от 01.12.2016 г. за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие и разрешение за учредяване на свързаните с тези сделки обезпечения.

В процедура към 31.12.2016 г. са следните административни производства:

- „АСМ-БГ Инвестиции“ АД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-67 от 22.12.2016 г., относно издаване на разрешение за учредяване на залог;

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, гр. Пловдив – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-21 от 31.03.2014 г., за разрешение за извършване на сделка.

4. КОНТРОЛ

Планови проверки

Съгласно приетия график за планови проверки през 2016 г. експерти от КЕВР извършиха:

1. Комплексна планова проверка за изпълнение на условията на издадената на "ДЕВЕН" АД, гр. Девня лицензия за дейността "Производство на електрическа и топлинна енергия". При проверката не бяха констатирани нарушения в изпълнението на лицензионните условия, поради което на дружеството не бяха дадени задължителни предписания.

2. Комплексна планова проверка за изпълнение на условията на издадената лицензия за "Производство на електрическа и топлинна енергия" на "ЛУКОЙЛ

НЕФТОХИМ БУРГАС" АД. Проверяващият екип не констатира нарушения в изпълнението на лицензионните условия.

5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

В изпълнение на правомощията на Комисията, на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката и в съответствие с Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ), при прилагане на метода на регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, през 2016 г. Комисията утвърди и/или измени действащите цени на енергийните предприятия от сектор „Топлоенергетика“ със следните решения:

- **Решение № Ц-1 от 20.01.2016 г.** за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия и определяне на цени на електрическата енергия, произведена от топлоелектрическа централа с комбиниран начин на производство на „Брикел“ ЕАД, гр. Гълъбово за ценовия период от 01.08.2013 г. до 31.12.2013 г., при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“;

- **Решение № Ц-6 от 20.04.2016 г.,** с което се отказва изменение на преференциалната цена на електрическата енергия, произвеждана от високоефективно комбинирано производство, утвърдена на „Алт Ко“ АД с Решение № Ц-25 от 30.06.2015 г. и изменена с Решение № Ц-34 от 30.09.2015 г.

Във връзка с **изменението на цената на природния газ** през 2016 г. Комисията извърши изменение на утвърдените цени на топлинната енергия и на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, със следните решения:

- **Решение № Ц-5 от 31.03.2016 г.** за утвърждаване на пределни цени на топлинна енергия и на преференциални цени на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин, на 27 дружества за второто тримесечие на 2015 г., работещи с природен газ, считано от 01.04.2016 г.;

Съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) производството на електрическа енергия от възобновяеми източници се насърчава по начините, посочени в същата разпоредба, в т.ч. и чрез определяне на преференциални цени. В тази връзка, по силата на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, Комисията ежегодно до 30 юни определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. С **Решение № Ц-17 от 30.06.2016 г.** Комисията определи преференциални цени на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници и бе извършена актуализация на преференциални цени на електрическа енергия, произведена от биомаса.

Във връзка с необходимостта от извършване на регулаторен преглед, съгласно чл. 3 и във връзка с чл. 24 от НРЦТЕ (обн., ДВ, бр. 10 от 04.02.2014 г., в сила от 4.02.2014 г., доп., бр. 17 от 28.02.2014 г., в сила от 28.02.2014 г.) и § 5 от ПЗР на НРЦТЕ, през м. март 2016 г. експерти на КЕВР указаха на 42 дружества в сектор „Топлоенергетика“ да подадат заявление за утвърждаване на цени на енергия до 01.04.2016 г. Комисията издаде Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г., считано от 01.07.2016 г., с което са утвърдени пределни цени на топлинната енергия и преференциални цени на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, на 35 дружества от сектор „Топлоенергетика“. По т. II от същото решение, Комисията утвърди изменение на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена

по високоефективен комбиниран начин от централа с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, на „Оранжерии Петров дол“ ООД.

Експерти на Комисията извършиха анализ и оценка на отчетните данни за 2015 г. и постигнатите технико-икономически резултати на производителите на електрическа енергия от АЕЦ, ТЕЦ и ВЕЦ над 10 MW по време на текущия ценови период, в т. ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние на енергийните дружества, анализ и оценка на прогнозните технически и икономически показатели, утвърдени в цените и отчетени за периода, както и отчет на изпълнението на ремонтните и инвестиционните програми на дружествата за базисната година.

С **Решение № Ц – 19 от 30.06.2016 г.**, считано от 01.07.2016 г., Комисията утвърди на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД цена (без ДДС), по която продава електрическа енергия на обществения доставчик, в размер на 30,00 лв./MWh, и на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД: цена (без ДДС), по която продава електрическа енергия на обществения доставчик по компоненти, както следва: цена за енергия – 44,61 лв./MWh и цена за разполагаемост – 24,50 лв./MW*h.

- **Решение № Ц-26 от 21.07.2016 г.** за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия и определяне на цени на електрическа енергия, произведена от топлоелектрическа централа с комбиниран начин на производство на **„Топлофикация Русе“ ЕАД**, след отмяна на т. 4 от Решение № Ц-024 от 29.07.2013 г. с Решение № 5692 от 14.09.2015 г. по адм. дело № 5802 от 2015 г. по описа на Административен съд София-град, 45 състав;

- **Решение № Ц-37 от 12.10.2016 г.**, считано от 01.11.2016 г., Комисията извърши утвърждаване на пределна цена на топлинната енергия и преференциална цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“, на **„Топлофикация Петрич“ ЕАД**.

С Решение № 7799 от 27.06.2016 г. по адм. дело № 12511 от 2013 г. по описа на Върховен административен съд (ВАС), четвърто отделение и Решение № 13033 от 01.12.2016 г. по адм. дело № 9073 от 2016 г. на ВАС, петчленен състав, са отменени разпоредби от Наредба № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), включително всички разпоредби, касаещи определяне на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство. Във връзка с отменените разпоредби от НРЦЕЕ, през 2016 г. Комисията с **Решение № САП-1 от 19.12.2016 г.**, **спря административното производство**, образувано по заявление с вх. № Е-14-74-3 от 03.10.2016 г., подадено от **„Оранжерии-Петров дол“ ООД**, за определяне на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство.

В процедура към 31.12.2016 г. са следните административни производства:

- **„Тецеко Пауър“ ЕООД** – заявление с вх. № Е-ЗРЛ-Л-52 от 28.08.2015 г. относно утвърждаване на пределна цена на топлинна енергия;

- **„Коген Загоре“ ЕООД** – заявление с вх. № Е-12-00-309 от 26.09.2016 г. относно утвърждаване на цена на топлинна енергия.

6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 18 от Закона за енергетиката (доп. – ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм., бр. 105 от 2016 г.) Комисията за енергийно и водно регулиране **издава, прехвърля и отменя месечни сертификати** на производителите

на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена при високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

През 2016 г. Комисията издаде следните решения относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“:

- Решение № С-1 от 06.01.2016 г. – за периода от 25.07.2015 г. до 25.10.2015 г. (III-ти период на 2015 г., във връзка с измененията в ЗЕ, в сила от 24.07.2015 г.), за **27 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-2 от 04.02.2016 г. – за периода от 26.10.2015 г. до 31.12.2015 г., за **28 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-3 от 08.03.2016 г. – за периода 26.10.2015 г. – 31.12.2015 г., за „Юлико–Евротрейд“ ЕООД – централа за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-4 от 20.04.2016 г. – за периода от 01.01.2016 г. до 31.01.2016 г., за **28 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-5 от 19.05.2016 г. – за периода от 01.02.2016 г. до 29.02.2016 г., за **30 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-6 от 31.05.2016 г. – за периода от 01.01.2016 г. до 31.01.2016 г., за „Овердрайв“ АД и „Инертстрой-Калето“ АД – дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-7 от 27.06.2016 г. – за периода от 01.03.2015 г. до 31.03.2015 г., за **33 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-8 от 13.07.2016 г. – за периода от 01.04.2015 г. до 30.04.2015 г., за **34 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-9 от 28.07.2016 г. – за периода от 01.05.2015 г. до 31.05.2015 г., за **34 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-10 от 11.08.2016 г. – за периода от 01.06.2015 г. до 30.06.2015 г., за **26 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-11 от 01.09.2016 г. – за периода от 01.07.2015 г. до 31.07.2015 г., за **25 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-12 от 01.09.2016 г. – за периода от 01.07.2015 г. до 31.07.2015 г. за „УМБАЛ проф. д-р Стоян Киркович“ АД, централа за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-13 от 30.09.2016 г. – за периода от 01.08.2015 г. до 31.08.2015 г. за **26 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-14 от 28.10.2016 г. – за периода от 01.09.2016 г. до 30.09.2016 г. за **30 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

- Решение № С-15 от 01.12.2016 г. – за периода от 01.10.2016 г. до 31.10.2016 г. за **31 бр.** дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

На интернет страницата на Комисията (www.dker.bg) са публикувани регистри на издадените сертификати за произход на електрическата енергия, произведена по комбиниран начин за 2016 г.

Във връзка с промените в Закона за енергетиката и необходимостта от актуализиране на електронните справки по чл. 4, ал. 4 от Наредба за издаване на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена по комбиниран начин, през 2016 г. експерти от КЕВР участваха активно при тяхната актуализация, които справки бяха приети от Комисията с Протокол № 141 от 27.06.2016 г. Същите се попълват и подават от дружествата, като неразделна част от заявленията за издаване на месечни сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, след м. юни 2016 г.

С Решение № ПАМ-3 от 20.10.2016 г. на Комисията на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД са дадени следните задължителни указания:

1. В срок до 45 (четиридесет и пет) дни да предприеме действия за отстраняване на вредните последици и възстанови на „Национална електрическа компания“ ЕАД надвзетите суми, в резултат от неприлагането на относимото Решение № Ц-10 от 30.03.2011 г., в частта по т. 7, съответно Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране, по отношение на „ВЕЦ-МАДАН 2000“ ЕООД за МВЕЦ „Средногорци 2000“, „Енерджи инвестмънтс“ АД за МВЕЦ „Средногорци“ и „Дани-М-97“ ООД за МВЕЦ „Хубча“.

2. В седемдневен срок от изтичане на срока по т. 1 да уведоми Комисията за енергийно и водно регулиране за извършените действия.

През 2016 г. със заповед на председателя на Комисията, експерти от КЕВР извършиха извънредна проверка на място и по документи в „ТЕЦ Варна“ ЕАД за изясняване на всички факти и обстоятелства в административното производство за разглеждане на подаденото заявление за изменение на лиценция № Л-086-01 от 21.02.2001 г. за дейността „производство на електрическа енергия“ и за даване на разрешение за извеждане от експлоатация на енергийни блокове № 1,2 и 3 в ТЕЦ „Варна“. Експертите са изготвили констативен протокол и доклад, които са разгледани от Комисията на закрито заседание.

7. ОБЩИ УСЛОВИЯ НА ДОГОВОРИТЕ

С Решение № ОУ-1 от 27.06.2016 г. бяха одобрени предложени от „Топлофикация София“ ЕАД „Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди“, както и „Правила за работа с клиенти на енергийни услуги“.

Разгледани бяха предложени от „Топлофикация Перник“ ЕАД „Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди“ АД и „Правила за работа с клиенти на енергийни услуги“.

Проектите преминаха процедура по изготвяне на становище от Комисията за защита на потребителите за наличието на неравноправни клаузи съгласно чл. 148, ал. 2 от Закона за защита на потребителите.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПРИРОДЕН ГАЗ

През 2016 г. Комисията за енергийно и водно регулиране продължи своята дейност в посока създаване на условия за отваряне на пазара на природен газ и осигуряване на безпрепятствен пазарен достъп за всички участници на пазара, включително за навлизащи нови такива, чрез установяване на прозрачни и справедливи пазарно основани механизми за доставка и пренос на природен газ.

Комисията взе активно участие в процесите по създаване на необходимите условия за постигане на конкурентост и за либерализацията на българския пазар на природен газ, като част от този в ЕС и предприе редица важни стъпки с ключово значение за постигане на посочените цели.

През отчетната година, в изпълнение на своите компетенции, КЕВР изгради единна регулаторна рамка и имплементира императивните правила на европейското законодателство, свързани с либерализацията и интеграцията на пазара на природен газ. С приетите нормативни актове Комисията дефинира ясни правила за участниците на пазара на природен газ, които да окажат положително въздействие върху него и да допринесат за създаване на конкуренция и повишаване на ликвидността, като обезпечат развитието на процесите на либерализация в сектора и правилното функциониране на пазара на природен газ в страната.

От изключително значение в тази насока са приетите от КЕВР Правила за балансиране на пазара на природен газ, обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г., които гарантират, че ползвателите на мрежата ще могат да отговарят за балансирането на балансовите си портфолия, за да минимизират необходимостта оператора да предприема действия за балансиране и Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс, обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г., която определя начина на изчисляване на размера на дневния дисбаланс и на цените за положителен и отрицателен дисбаланс, като гарантира формиране на недискриминационни такси за дисбаланс за ползвателите и създава стимули на ползвателите на преносните мрежи на територията на страната да балансират ефикасно балансовите си портфолия.

Посочените актове са приети в съответствие със Закона за енергетиката, Правилата за търговия с природен газ, както и със заложените общи принципи за балансиране и изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014 на ЕК от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи и хармонизиране на правилата за балансиране с тези на територията на Европейския съюз, при отчитане на Доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на КЕВР.

Предвид прякото приложение на Регламент (ЕС) № 312/2014 с оглед синхронизиране на разпоредбите и избягване на предпоставки за противоречия между процедурите, предвидени за вътрешните входни и изходни точки на газопреносните мрежи и процедурите, предвидени за точките на междусистемно свързване, КЕВР прие изменения и допълнения в Правилата за търговия с природен газ, обн. ДВ, бр. 59 от 4.08.2015 г., изм. и доп., бр. 99 от 13.12.2016 г.

През 2016 г. Комисията прие изменения и допълнения в Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ, обн., ДВ, бр. 36 от 16.04.2013 г., изм. и доп.,

бр. 103 от 27.12.2016 г., с оглед привеждане в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 984/ 2013 на Комисията от 14 октомври 2013 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределение на капацитет в газопреносни системи и за допълнение на Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (Регламент (ЕС) № 984/2013) и хармонизиране на правилата за предоставяне на достъп в Република България с прилаганите на територията на ЕС. Дефинирането на ясни правила има за цел да осигури на всички участници на пазара на природен газ възможност за прозрачен и недискриминационен достъп до газопреносната мрежа чрез прозрачни и ефективни тръжни процедури за разпределяне на капацитет, създавайки предпоставки за гъвкаво използване на газопреносните мрежи, което ще допринесе за конкуренция и повишаване на ликвидността на пазара на природен газ в страната. Това ще окаже положително въздействие върху пазара на природен газ, тъй като измененията и допълненията в Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ улесняват и опростяват резервирането на капацитет в точките на газопреносната мрежа, в полза на всички ползватели на мрежата от Република България и другите държави-членки на ЕС, при равни условия за достъп. Измененията и допълненията в нормативната рамка позволяват търговията с капацитет за пренос да се извършва на платформа за резервиране на капацитет, която предоставя възможност на потенциалните ползватели на газопреносната мрежа да участват в процедури за разпределение на капацитет на електронна платформа за резервиране. В точките на междусистемно свързване на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД с газопреносните системи на Гърция и Румъния, както и на всички изходни точки на националната газопреносната мрежа, българският газопреносен оператор въведе Регионална платформа за резервиране на капацитет (Regional bookin platform RBP, разработена от унгарския газопреносен оператор FGSZ) съгласно чл. 27, § 1 от Регламент (ЕС) № 984/ 2013. След 1 декември 2016 г. заявяването и разпределението на капацитет, както за точките на междусистемно свързване, така и за вътрешните входни и изходни точки на системата, се извършва на Регионалната платформа за резервиране на капацитет RBP. Прилагането на платформа за резервиране на капацитет ще има положително въздействие върху пазара на природен газ, тъй като ще улесни и опрости резервирането на капацитет в точките на газопреносната мрежа, в полза на всички ползватели на мрежата от Република България и другите държави-членки на ЕС, при равни условия за достъп.

През 2016 г. КЕВР прие Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ (НРЦПГ). Целта на приетите промени в НРЦПГ е да се регламентират неуредени в нея важни обществени отношения по начин, съответстващ на нормите на ЗЕ и осигуряващ баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, както и равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия. В тази връзка, е преодоляна съществуващата нормативна празнота по отношение на компенсиране на разходи в случаите на наложено задължение към обществото на повече от едно енергийни предприятия, както и по отношение на регламентиране на норми за поемане на допълнителни разходи на обществения доставчик на природен газ, вследствие на заявяване на количества природен газ след срока по договорите, от предизвикалото ги лице при отчитане на интересите на крайните клиенти. В този смисъл, Наредбата за изменение на НРЦПГ изпълнява целите и принципите на Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли

2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ за определяне на справедливи цени на природния газ. С приетите изменения се постига яснота и пълнота по отношение на начина и реда за утвърждаване на цени на видовете, предоставяни на клиентите услуги, свързани с лицензионната дейност по чл. 30, ал. 1, т. 16 от ЗЕ чрез регламентиране на материални и процесуални норми.

През 2016 г. Комисията прие изменения и допълнения и на Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи, обн., ДВ, бр. 105 от 6.12.2013 г., изм., бр. 77 от 4.10.2016 г., с оглед постигане на предвидимост и яснота в инвестиционния процес по присъединяване на обекти към газопреносната мрежа. Въведени се конкретни и съкратени срокове в процедурата по присъединяване, в които операторът на газопреносната мрежа извършва съгласуване на проекти, предлага становище за условията по присъединяване и проект на договор за присъединяване. Приетите изменения и допълнения имат за цел повишаване ефективността на дейността на оператора на газопреносната мрежа и на качеството на предлаганите от него услуги.

През 2016 г. КЕВР прие също така изменения и допълнения на Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД (МОЦП) с цел да се гарантира справедливо ценообразуване, извършвано по обективни и прозрачни критерии, като формираните и прилагани цени за дейността по пренос на природен газ да възстановяват ефективно направените разходи от оператора на газопреносната система (ОПС), насърчаване финансовата стабилност на ОПС и тарифната стабилност за ползвателите на мрежата. Основните изменения и допълнения са във връзка с дефиниране на продължителността на регулаторния период от 2 до 5 години, което кореспондира с определения на дружеството метод на регулиране „горна граница на приходи“ и със съответните разпоредби на НРЦПГ. Въведен е механизъм на специалната регулаторна сметка, който е в съответствие с прилаганата практика на ценово регулиране на преносните оператори в страните-членки на ЕС. Прилагането на този механизъм е съобразено и с изискванията на приетите с Решение № 01/2013 от 29.11.2013 г. от Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР) „Основни насоки на правилата относно Хармонизирани тарифни структури за пренос на природен газ“, както и с Мрежовия кодекс за хармонизирани тарифни структури за пренос на газ (NC TAR). Регулаторната сметка следва да регистрира разликата между приходите, които ОПС има право да получи въз основа на прилагания регулаторен режим и действително получените от него приходи през същия период от време, като по този начин се цели свеждане до минимум на разликите между разрешените необходими приходи, които ОПС следва да получи въз основа на приложимия регулаторен режим и действителните приходи за същия период.

Важно условие за либерализирането на газовия пазар в страната е създаването на единен регионален пазар на природен газ, което може да се постигне чрез изграждане и свързване на инфраструктурите за пренос на природен газ между отделните страни, както и с преодоляване на различията в начините на разпределяне на капацитети и режимите за балансиране на пазарите на природен газ. Ефективното отваряне на вътрешния пазар и развитието на регионален газов пазар е предпоставка за създаването на единен пазар на природен газ в ЕС, което е в интерес на гражданите и на индустрията. С ключово значение за създаване на регионален газов пазар е изграждането и въвеждането в експлоатация на инфраструктурните проекти, включени в публикувания от Европейската комисия списък с проекти от общ интерес. В тази връзка през 2016 г. КЕВР прие необходимите решения за

успешната реализация на инфраструктурни проекти. Това са решенията за одобрение на документи, свързани с провеждането на I и II фаза на интерес в резервирането на капацитет в междусистемен газопровод IGB, както и на десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2016-2025 г., който служи за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата (GRIPs), както и на Общностния план за развитие на мрежата в ЕС, изготвян от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG). През м. ноември 2016 г. е въведена в експлоатация междусистемна газова връзка България – Румъния (IBR), която ще допринесе за гарантиране на газовите доставки за Европа.

КЕВР участва в организираната от националния преносен оператор многостранна среща с цел преодоляване на техническите несъответствия между „Булгартрансгаз ЕАД“ и гръцкия газопреносен оператор ДЕСФА, както и хармонизиране на регулаторните рамки между КЕВР и РАЕ, което да доведе до подписване на споразумение за междусистемна свързаност между двата оператора на газопреносни мрежи. Тази среща се проведе на 07.06.2016 г. в гр. София с участието на „Булгартрансгаз“ ЕАД, ДЕСФА, ООО „Газпром экспорт“, ДЕПА, Европейската комисия, КЕВР и РАЕ. След сключване на споразумението за междусистемно свързване за съществуващата точка на междусистемно свързване Кулата/Сидирокастро, подписано на 24.06.2016 г. между „Булгартрансгаз“ ЕАД и гръцкия газопреносен оператор DESFA с активната подкрепа на националните регулаторни органи на България и Гърция, е възможно осъществяване на услугата „нефизически обратен пренос на природен газ“ през точката Кулата-Сидирокастро в посока от Гърция към България. По този начин се създава възможност за виртуална търговия с природен газ. Вече са налице и първите реални сделки, като количествата природен газ са транспортирани до клиенти на територията на Р България. Споразумение за междусистемно свързване е сключено и между „Булгартрансгаз“ ЕАД и румънския газопреносен оператор С.Н.Т.Г.Н „Трансгаз“ АД за точката на междусистемно свързване Негру вода 1/Кардам, в сила от 1 октомври 2016 г. Двете споразумения са сключени на основание Регламент № 2015/703 за установяване на мрежов кодекс относно правила за оперативната съвместимост и обмен на данни.

Приетите от КЕВР нормативни актове, подписаните споразумения за междусистемна свързаност от националния газопреносен оператор със съседните оператори на газопреносни системи и изграждането на междусистемните газови връзки със съседните държави, в своята съвкупност създават предпоставките за конкуренция и повишаване на ликвидността на пазара на природен газ в страната.

При изпълнение на регулаторните си правомощия, КЕВР, чрез създаване на стимули за развитие на ефективна конкуренция, цели осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, както и на равнопоставеност и недопускане на дискриминация между отделните категории енергийни предприятия и между видовете клиенти, постигане на отваряне, правилно функциониране и развиване на конкурентен, сигурен и устойчив вътрешен пазар на природен газ, като част от единния пазар на природен газ в ЕС.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Издаването, изменението, допълнението, продължаването на срока, прекратяването, спирането и отнемането на лицензиите на дружествата от сектор „Природен газ“ се извършва съгласно Закона за енергетиката (ЗЕ) и Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за

лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ).

Постъпилите в Комисията заявления за издаване, изменение и допълнение на лицензии и образуваните преписки са проучени и анализирани за установяване на съответствието им с правните, техническите и икономическите критерии за издаване и изменение на лицензии, като в резултат са изготвени доклади и са приети решения на Комисията.

Издадени нови лицензии

През 2016 г., Комисията, със свои решения издаде 2 нови лицензии за дейността „разпределение на природен газ“ и за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, във връзка с искане за издаване на разрешение за преобразуване на лицензиант чрез вливане на „Рила газ“ ЕАД в „Черноморска технологична компания“ АД.

С Решение № Л-462 от 18.03.2016 г. КЕВР издаде на „Черноморска технологична компания“ АД (ново наименование „Аресгаз“ АД) нови лицензии № Л-462-08 от 18.03.2016 г. за дейността „разпределение на природен газ“ и № Л-462-12 от 18.03.2016 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за обособена територия „Запад“ за срок до 25.09.2041 г.

Изменени лицензии

През 2016 г. Комисията, със свои решения, измени 2 лицензии за дейността „разпределение на природен газ“ и за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“. С Решение № И2-Л-358 от 20.01.2016 г. КЕВР измени издадените на „Ситигаз България“ ЕАД лицензии № Л-358-08 от 06.06.2011 г. за дейността „разпределение на природен газ“ и № Л-358-12 от 06.06.2011 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на общините Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово и Главиница, като към териториалния обхват на посочените лицензии е присъединена територията на община Ситово.

Прекратени лицензии

С Решение № Л-462 от 18.03.2016 г. КЕВР разреши преобразуване на лицензиант чрез вливане и прекрати издадените на „Рила газ“ ЕАД лицензии № Л-210-08 от 03.10.2006 г. за дейността „разпределение на природен газ“ и № Л-210-12 от 27.04.2009 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за територията на регион „Запад“.

Приключили производства по одобряване на бизнес планове

Производствата по одобряване на бизнес планове, които приключиха през 2016 г., са следните:

№	Решение	Име на дружеството	Относно
1.	№ БП-7 от 07.01.2016 г.	„Неврокоп-газ“ АД	одобряване на бизнес план за територията на община Гоце Делчев за периода 2015-2019 г.
2.	№ И2-Л-358 от 20.01.2016 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	одобряване на бизнес план за територията на общините Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово за периода 2016-2020 г.
3.	№ Л-462 от 18.03.2016 г.	„Аресгаз“ АД	одобряване на бизнес план за обособена

			територия „Запад“ за периода 2016-2020 г.
4.	№ БП-49 от 07.06.2016 г.	„Свиленград-Газ“ АД	одобряване на бизнес план за територията на община Свиленград за периода 2016-2020 г.
5.	№ БП-55 от 29.08.2016 г.	„Костинбродгаз“ ООД	одобряване на бизнес план за територията на община Костинброд за периода 2016-2020 г.
6.	№ БП-56 от 01.09.2016 г.	„Аресгаз“ АД	одобряване на актуализиран бизнес план за обособена територия Мизия и община Бяла Слатина за периода 2013-2017 г.
7.	№ БП-57 от 01.09.2016 г.	„Аресгаз“ АД	одобряване на актуализиран бизнес план за обособена територия Добруджа и общините Добрич, Тервел, Омуртаг и Търговище за периода 2013-2017 г.
8.	№ БП-58 от 03.11.2016 г.	„Правецгаз 1“ АД	одобряване на бизнес план за територията на община Правец за периода 2016-2020 г.
9.	№ БП-59 от 30.11.2016 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	одобряване на бизнес план за територията на община Габрово за периода 2017-2021 г.

Преписки в процес на производство към 31.12.2016 г.

В таблицата е представена информация за започналите производства през 2016 г., както следва:

№	Заявление	Име на дружеството	Относно
1.	вх. № Е-15-57-41/27.10.2016 г.; вх. № Е-15-57-42/27.10.2016 г.; вх. № Е-15-57-43/27.10.2016 г.; вх. № Е-15-57-44/27.10.2016 г.; вх. № Е-15-57-45/27.10.2016 г.	„Овергаз Мрежи“ АД	одобряване на актуализирани бизнес планове за териториите на Столична община (в т.ч. СОР Банкя) и община Божурище; „Изток“; „Запад“; „Юг“ и „Север“ за периода 2015-2019 г.
2.	№ Е-15-47-11 от 07.11.2016 г.	„КарловоГаз“ ООД	одобряване на бизнес план за територията на община Карлово за периода 2017-2021 г.

„Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД е подало заявление с вх. № Е-15-43-9 от 06.04.2016 г. за издаване на разрешение за учредяване на залог върху търговското предприятие и издаване на разрешение за сключване на сделки, които могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването. Дружеството е подало заявления с вх. № Е-15-43-12 от 26.05.2016 г. за одобряване на бизнес план за територията на община Балчик и с вх. № Е-15-43-11 от 26.05.2016 г. за утвърждаване на цени за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ“ за периода 2015-2019 г. В хода на производствата частен съдебен изпълнител с писмо с вх. № Ф-04-00-88 от 04.07.2016 г. е уведомил КЕВР за изпълнително дело, образувано въз основа на изпълнителен лист от 21.12.2015 г., издаден по ч.гр.д. № 15265 по описа на Районен съд-Варна за 2015 г. и е наложена възбрана върху енергийния обект. Процедурите по даване на разрешение за учредяване на залог и за сключване на сделки, които могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, за одобряване на бизнес план и за утвърждаване на цени не са завършили, поради постъпилите в КЕВР данни за нови обстоятелства, които имат съществено значение за анализите и преценките на фактическото и финансовото състояние на дружеството.

„Си Ен Джи Марица“ ООД е подало заявления за одобряване на бизнес план за територията на община Чепеларе и за утвърждаване на цени за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ“ за периода 2016-2020 г. В хода на производствата е получена жалба с вх. № Е-15-58-1 от 11.03.2016 г. от „Райков сервиз“ ООД срещу „Си Ен Джи Марица“ ООД, в която жалбоподателят твърди, че „Си Ен Джи Марица“ ООД е осъществило лицензионна дейност в к.к. „Пампорово“ на територията на община Смолян за която „Райков сервиз“ ООД притежава лицензия. От друга страна, с писмо с вх. № Е-15-53-1 от 19.01.2017 г. частен съдебен изпълнител е уведомил КЕВР за изпълнително дело, образувано въз основа на изпълнителен лист от 15.09.2015 г., издаден по гр.д. № 50697 по описа на Районен съд-София за 2015 г. и публична продажба на недвижими имоти на „Си Ен Джи Марица“ ООД и намиращите се в тях движими вещи и съоръжения. Поради постъпилите в КЕВР данни за нови обстоятелства, които имат съществено значение за анализите и преценките на фактическото и финансовото състояние на дружеството, към настоящия момент процедурите по одобряване на бизнес план и утвърждаване на цени не са завършили.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Регулирането на цените на природния газ се извършва съгласно Закона за енергетиката и Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ, издадена от председателя на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (обн., ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., доп. ДВ. бр. 94 от 04.12.2015 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.105 от 30.12.2016 г.).

Приети решения за утвърждаване на цени

През 2016 г. КЕВР прие решения за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа и цени, по които се продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа на съответната територия, както и на пределни цени на природния газ при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдителите и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа за II, III и IV тримесечие на 2016 г. и I тримесечие на 2017 г., посочени в следващата таблица.

№	Решение	Име на дружеството	Относно
1.	№ Ц-2 от 29.01.2016 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа и цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа на територията на общините Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово при регулаторен период от 2016 г. до 2020 г. включително.
2.	№ Ц-3 от 29.01.2016 г.	„Неврокоп-газ“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа и цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа на територията на община Гоце Делчев, при регулаторен период от 2015 г. до 2019 г. включително.
3.	№ Ц-4 от 31.03.2016 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	пределни цени на природния газ при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдителите и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа

			за II тримесечие на 2016 г.
4.	№ Ц-16 от 28.06.2016 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	пределни цени на природния газ при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдители и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа за III тримесечие на 2016 г.
5.	№ Ц-20 от 30.06.2016 г.	„Булгартрансгаз“ ЕАД	утвърждаване на цени за услуги „прекъсваем пренос в права посока“ и „реверсивен пренос на търговска база“ за съществуващите точки на свързване на газопреносната мрежа за транзитен пренос с газопреносни мрежи на съседни оператори.
6.	№ Ц-28 от 28.07.2016 г.	„Свиленград-Газ“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа, и цени за присъединяване към ГРМ на територията на община Свиленград, при регулаторен период от 2016 г. до 2020 г. включително.
7.	№ Ц-34 от 18.08.2016 г.	„Аресгаз“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа, и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на обособена територия „Запад“, при регулаторен период от 2016 г. до 2020 г. включително.
8.	№ Ц-35 от 30.09.2016 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на пределни цени на природния газ при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдители и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа за IV тримесечие на 2016 г.
9.	№ Ц-36 от 30.09.2016 г.	„Костинбродгаз“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа, и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на община Костинброд, при регулаторен период от 2016 г. до 2020 г. включително.
10.	№ Ц-40 от 30.11.2016 г.	„Правецгаз 1“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа, и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на община Правец, при регулаторен период от 2016 г. до 2020 г. включително.
11.	№ Ц-42 от 30.12.2016 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на цени на природния газ при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдители и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа за I тримесечие на 2017 г. и компенсиране на разходи, произтичащи от изпълнение на наложени на дружеството задължения по Плана за действие при извънредни ситуации.
12.	№ Ц-43 от 30.12.2016 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени

			към газоразпределителната мрежа, и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на община Габрово, при регулаторен период от 2017 г. до 2021 г. включително.
--	--	--	---

Преписки в процес на производство към 31.12.2016 г.

През 2016 г. започна и все още не е приключило производството по следните заявления:

№	Заявление	Име на дружеството	Относно
1.	№ Е-15-57-37, вх. № Е-15-57-38, вх. № Е-15-57-39 от 11.10.2016 г.	„Овергаз Мрежи“ АД	утвърждаване на цени за разпределение на природен газ, за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на лицензираните територии на: Столична община (в т.ч. СОР Банкя) и община Божурище, „Изток“, „Запад“, „Север“ и „Юг“ от „Овергаз Мрежи“ АД за периода 2017-2019 г.
2.	№ Е-15-47-12 от 12.12.2016 г.	„КарловоГаз“ ООД	утвърждаване на актуализирани цени за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на община Карлово за периода 2017-2021 г.

Прекратени административни производства

С Решение № ПП-1 от 01.09.2016 г. КЕВР прекрати административното производство по искане от „Аресгаз“ АД на заявление за утвърждаване на изменение на утвърдените цени за разпределение на природен газ, за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за присъединяване към газоразпределителната мрежа на обособена територия „Мизия“ за регулаторен период 2013-2017 г.

С Решение № ПП-2 от 01.09.2016 г. КЕВР прекрати административното производство по искане от „Аресгаз“ АД на заявление за утвърждаване на изменение на утвърдените цени за разпределение на природен газ, за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за присъединяване към газоразпределителната мрежа на обособена територия „Добруджа“ за регулаторен период 2013-2017 г.

Други решения през 2016 г.:

С Решение № Р-243 от 14.06.2016 г. КЕВР издаде разрешение на „Овергаз Мрежи“ АД за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие.

С Решение № Р-244 от 14.06.2016 г. КЕВР издаде разрешение на „Овергаз Мрежи“ АД за учредяване на особен залог върху търговското предприятие на дружеството.

3. КОНТРОЛ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 42 от ЗЕ в правомощията на КЕВР е да упражнява контрол в случаите, предвидени в този закон. Комисията провежда контрол за спазването на условията по издадените лицензии и прилагането на цените по чл. 30, ал. 1 от ЗЕ. КЕВР контролира съответствието на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии, като извършва превантивен, текущ и последващ контрол. В правомощията на Комисията е също така да контролира извършването на дейност по чл. 39, ал. 1 от ЗЕ, както и изпълнението на задължението за осигуряване на достъп до собствена уредба и/или съоръжение и до добивна газопроводна мрежа, както и за осигуряване на достъп за ползването им в случаите, предвидени в ЗЕ.

Процедурата и редът за провеждане на планови проверки в лицензираните енергийни предприятия са регламентирани в приета от Комисията Методика за осъществяване на контролните й правомощия. Съгласно тази методика КЕВР одобрява ежегодно до 31 януари, по сектори на регулиране годишни графици за планови проверки, които могат да бъдат комплексни или тематични.

Освен планови проверки, Комисията извършва в рамките на своите правомощия и извънредни проверки по жалби, сигнали или публикации, които касаят въпроси от високо обществено значение.

Планови проверки

В съответствие със ЗЕ и съгласно приет от КЕВР „График за планови проверки на дружествата по изпълнение на лицензионните условия за 2016 г.“ през годината бяха направени седем проверки на дружества от газовия сектор - три комплексни проверки на лицензирани газоразпределителни дружества - за съответствие на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии и четири тематични проверки.

Комплексни проверки

През 2016 г. бяха извършени три комплексни планови проверки на:

- „Булгартрансгаз“ ЕАД по изпълнение условията на лицензията за дейността „пренос на природен газ“;
- „Комекес“ АД по изпълнение условията на лицензиите за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за територията на община Самоков;
- „Газинженеринг“ ООД по изпълнение условията на лицензиите за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за територията на община Долни Дъбник.

Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица. На две от дружествата, на основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, са дадени задължителни предписания и е определен срок за тяхното изпълнение.

На „Комекес“ АД:

- да въведе и поддържа система за приемане и обработка на жалби на потребители, подадени до него или чрез него до КЕВР;
- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001;

- да завърши окомплектоването на досиета на битовите си клиенти, в които да съхранява всички документи по присъединяването им към газоразпределителната мрежа, съгласно чл. 35 от Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи.

На „Газинженеринг“ ООД:

- във фактурите за потребено количество природен газ, които издава дружеството, компонентите да са формулирани по следния начин: „доставка на природен газ”, „разпределение на природен газ” и „снабдяване с природен газ” съгласно чл. 30, ал. 1 от ЗЕ;

- да издава фактури на битовите клиенти, които отразяват действителната консумация и съдържат конкретни данни за номера на измервателния уред, консумацията на природен газ за отчетния период, дължимия данък върху добавената стойност (ДДС) и разбивка на цената по компоненти;

- да издава съгласие за присъединяване съгласно чл. 34 от Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи, в което да е ясно обозначена точката на присъединяване.

Дружествата са изпълнили дадените задължителни предписания в определените срокове и са представили в КЕВР доказателства за това.

Тематични проверки

През 2016 г. бяха извършени четири тематични проверки на следните дружества:

- **„Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД** - проверка по документи във връзка с изтекъл ценови период и бизнес план за периода 2010-2014 г. На основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ длъжностните лица са дали задължителни предписания на „Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД, в двумесечен срок да внесе в КЕВР заявление за одобряване на нов бизнес план за периода 2015-2019 г. и заявление за утвърждаване на цени за извършваните лицензионни дейности за същия период, които са изпълнени в срок.

- **„Топлофикация София“ ЕАД** – проверка на място и по документи на газопроводи, собственост на „Топлофикация София“ ЕАД;

- **„Топлофикация - Русе“ ЕАД** – на място и по документи на газопровод, собственост на „Топлофикация Русе“ ЕАД и

- **„Стомана Индъстри“ АД, гр. Перник** – проверка на място и по документи на газопровод, разположен на индустриалната площадка на „Стомана Индъстри“ АД.

Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица. Изготвени са доклади, които са разгледани и приети от Комисията.

Извънредна проверка

През 2016 г. беше извършена и една извънредна проверка на **„Овергаз Мрежи“ АД** за съответствието на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител” и финансовото състояние с оглед финансово обезпечаване на непрекъснато и сигурно снабдяване с природен газ на клиентите на дружеството.

Резултатите от извършената проверка са отразени в констативен протокол, съставен от длъжностните лица. Изготвен е доклад, който е разгледан и приет от Комисията.

Общи условия

През 2016 г. в КЕВР са подадени заявления за одобряване на Общи условия на договорите за продажба на природен газ и Общи условия на договорите за пренос на природен газ по разпределителните мрежи и Правила за работа с потребители на енергийни услуги като част от Общите условия от пет газоразпределителни дружества. По подадените заявления са образувани преписки, като производството по тях е в ход.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА

Съгласно действащата „Енергийна стратегия на България” и в съответствие с Директива 2009/73/ЕО, Регламент (ЕО) №715/2009/ЕО на Европейския парламент газовият сектор в Република България се развива в посока либерализация на пазара на природен газ.

Във връзка с изпълнението на разпоредбите на европейското законодателство, диверсификация на доставките и с оглед развитието на пазара на природен газ през 2016 г. бяха приети следните решения:

№	Решение	Относно
1.	№ У-1 от 26.02.2016 г.	удължаване на срока за подаване на заявления за изразяване на интерес в Пазарен тест за проекта IGB – междусистемна газова връзка Гърция – България (IGB INTERCONNECTOR), Фаза I: Покана към заинтересованите страни да изразят интерес в резервирането на капацитет.
2.	№ У-2 от 01.04.2016 г.	удължаване на срока за подаване на заявления за изразяване на интерес в Пазарен тест за проекта IGB – междусистемна газова връзка Гърция – България (IGB INTERCONNECTOR), Фаза I: Покана към заинтересованите страни да изразят интерес в резервирането на капацитет.
3.	№ У-3 от 21.07.2016 г.	одобряване на Указания за управление и разпределение на капацитет в междусистемна връзка (IGB INTERCONNECTOR), Фаза II: Покана към участниците във фаза „Заявления за интерес“ за представяне на обвързващи оферти за резервиране на капацитет в междусистемен газопровод IGB.
4.	№ У-4 от 11.08.2016 г.	одобряване на проект на Известие за участие във Фаза II: Покана към участниците във фаза „Заявления за интерес“ да изразят интерес в резервирането на капацитет в междусистемен газопровод IGB ведно с приложенията към него.
5.	№ БП-54 от 18.08.2016 г.	одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз” ЕАД за периода 2016-2025 г.
6.	№ У-5 от 28.10.2016 г.	удължаване на срока за подаване на обвързващи оферти за капацитет във Фаза II: Покана към участниците във фаза „Заявления за интерес“ да изразят интерес в резервирането на капацитет в междусистемен газопровод IGB.

Решение за одобрение на десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз” ЕАД за периода 2016-2025 г.

Задължението за разработване на десетгодишни планове за развитие на мрежата от операторите на газопреносни системи на територията на Европейския съюз (ЕС) е предвидено в чл. 22 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ. Десетгодишните планове за развитие на мрежата служат за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата, както и на Общностния план за развитие на мрежата в ЕС, който се изготвя от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG). На основание чл. 21, ал. 3, т. 8 от ЗЕ, във връзка с осъществяването на правомощията си по регулиране на дейността на независим преносен

оператор на газопреносни мрежи, Комисията с Решение № БП-54 от 18.08.2016 г. одобри Десетгодишен план за развитие на мрежите за периода 2016-2025 г. Преди приемане на решението, на основание чл. 81г, ал. 3 от ЗЕ и чл. 113 от НЛДЕ, КЕВР проведе обществено обсъждане с всички настоящи или потенциални ползватели на мрежата. Освен това, Комисията извърши проучване дали 10-годишния план за развитие на преносната мрежа обхваща всички нужди от инвестиции, установени в процеса на консултации и дали е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз. Комисията установи, че планът е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз, изготвен е при съобразяване с наличната информация за предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави, като са взети предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз. Десетгодишният план за развитие на мрежите е съобразен и с инвестиционните планове за съоръжения за съхранение на природен газ.

С писмо с вх. № Е-15-45-10 от 18.11.2016 г., Булгартрансгаз“ ЕАД внесе за одобряване преработен вариант на Процедури за управление на претоварването, на основание т. 2.2 от Приложение 1 към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, като преписката е в процес на производство.

Решения относно проекта IGB – междусистемна газова връзка Гърция – България (IGB INTERCONNECTOR)

Във връзка с реализацията на междусистемната газова връзка Гърция – България (IGB), КЕВР одобри на „Ай Си Джи Би“ АД „Актуализирани указания за управление и разпределение на капацитет на междусистемна газова връзка IGB“ и „Известие за участие“ съгласно параграф 6 на чл. 36 от Директива 2009/73/ЕО за провеждане на Фаза I: Покана към заинтересованите страни да изразят интерес в резервирането на капацитет, както и Известие за участие във Фаза II: Покана към участниците във фаза „Заявления за интерес“ да изразят интерес в резервирането на капацитет в междусистемен газопровод IGB.

Пазарният тест приключи на 30.11.2016 г. и според информацията съдържаща се в представения от дружеството доклад относно резултатите от пазарния тест, са получени пет обвързващи оферти, като резервираният капацитет е в размер на 1.56 bcm/y. През месец ноември 2016 г. КЕВР участва в организираната по покана на гръцкия регулатор тристранна среща в гр. Атина, между представители на Комисията за енергийно и водно регулиране, Гръцкия регулаторен орган за енергия и „Ай Си Джи Би“ АД. На нея акционерите на „Ай Си Джи Би“ АД представиха намерението си да осъществят процедура за разпределение на остатъчния капацитет от междусистемен газопровод IGB, която да се проведе по същия недискриминационен и прозрачен начин, както двете фази на приключилия пазарния тест, но при адаптирана съкратена времева рамка. Представителите на двата регулатора изразиха положително становище относно провеждането на такава процедура, предвид необходимостта от повишаване на икономическата жизнеспособност на проекта чрез участие на по-широк кръг от инвеститори, които да се ангажират финансово в реализирането на проекта.

С Решение по Протокол № 247, т. 2 от 27.12.2016 г. КЕВР одобри становище относно предложеното предварително разпределение на капацитет от „Ай Си Джи Би“ АД, съдържащо се в доклад с резултати от Фаза на обвързващи оферти за резервиране на капацитет за проект IGB, проведена от 1 септември до 30 ноември 2016 г.

Разгледан е пазарът на природен газ в страната - основните участници на пазара на природен газ, вносът и местният добив на природен газ, като е описано и потреблението на природен газ. Представена е информация за пренесените количества природен газ в страната за периода 2001-2016 г., както и за добитите и нагнетени количества природен газ в подземно газово хранилище „Чирен“ през 2016 г.

Основни участници на пазара на природен газ в Република България:

- „Булгартрансгаз“ ЕАД, комбиниран газов оператор, осъществяващ дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ“;
- „Булгаргаз“ ЕАД, обществен доставчик на природен газ в България, осигуряващ доставката на природен газ при регулирани от КЕВР цени;
- търговци на природен газ, сключващи сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, крайни снабдители, клиенти, други търговци на природен газ, добивни предприятия, предприятия за съхранение на природен газ и с оператори на газопрееносни и газоразпределителни мрежи;
- газоразпределителни дружества, осъществяващи дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, като доставят природен газ до клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи на лицензираните територии. В края на 2016 г. на територията на България са лицензирани 24 дружества. Те обслужват 5 газоразпределителни региона (Дунав, Запад, Тракия, Мизия, Добруджа) и 80 общини извън тези региони.
- небитови клиенти на природен газ, присъединени към газопрееносната мрежа.

Доставени и реализирани количества природен газ

През 2016 г. доставката на природен газ на пазара се осъществяваше от обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД, „Петрокектик“ ЕООД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и търговци на природен газ.

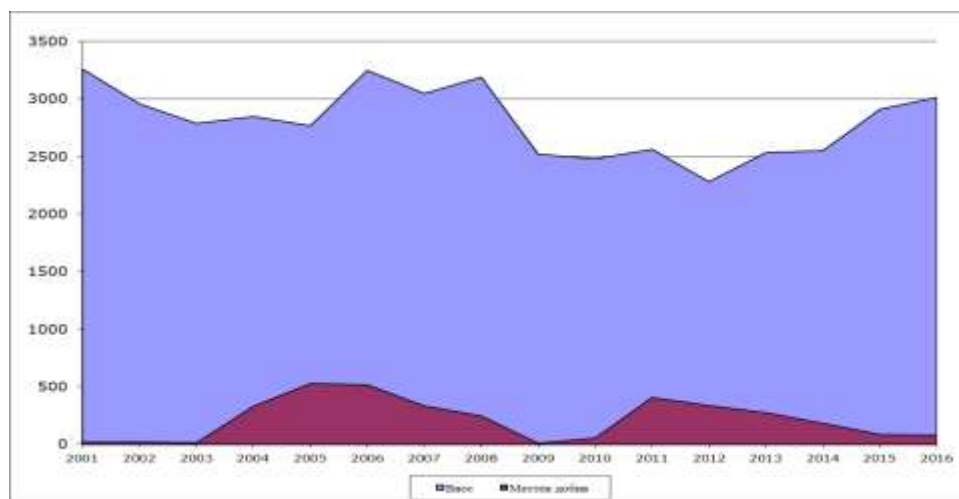
„Булгаргаз“ ЕАД осъществява внос на природен газ за вътрешния пазар съгласно условията по Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ, сключен с ООО „Газпром экспорт“.

Тенденциите в доставките на природен газ за вътрешния пазар на Република България са представени в следващите таблица и графика:

Внос и местен добив на природен газ в млн. м³ за периода 2001-2016 г.

Година	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Внос	3260	2958	2788	2848	2768	3249	3048	3190	2521	2480	2563	2281	2535	2551	2911	3014
Местен добив	18	19	13	329	528	517	333	246	9	54	406	336	274	182	85	80
Общо:	3278	2977	2801	3177	3296	3766	3381	3436	2530	2534	2969	2617	2809	2733	2996	3094

*Данните от внос включват внос от „Булгаргаз“ ЕАД и от търговци на природен газ.

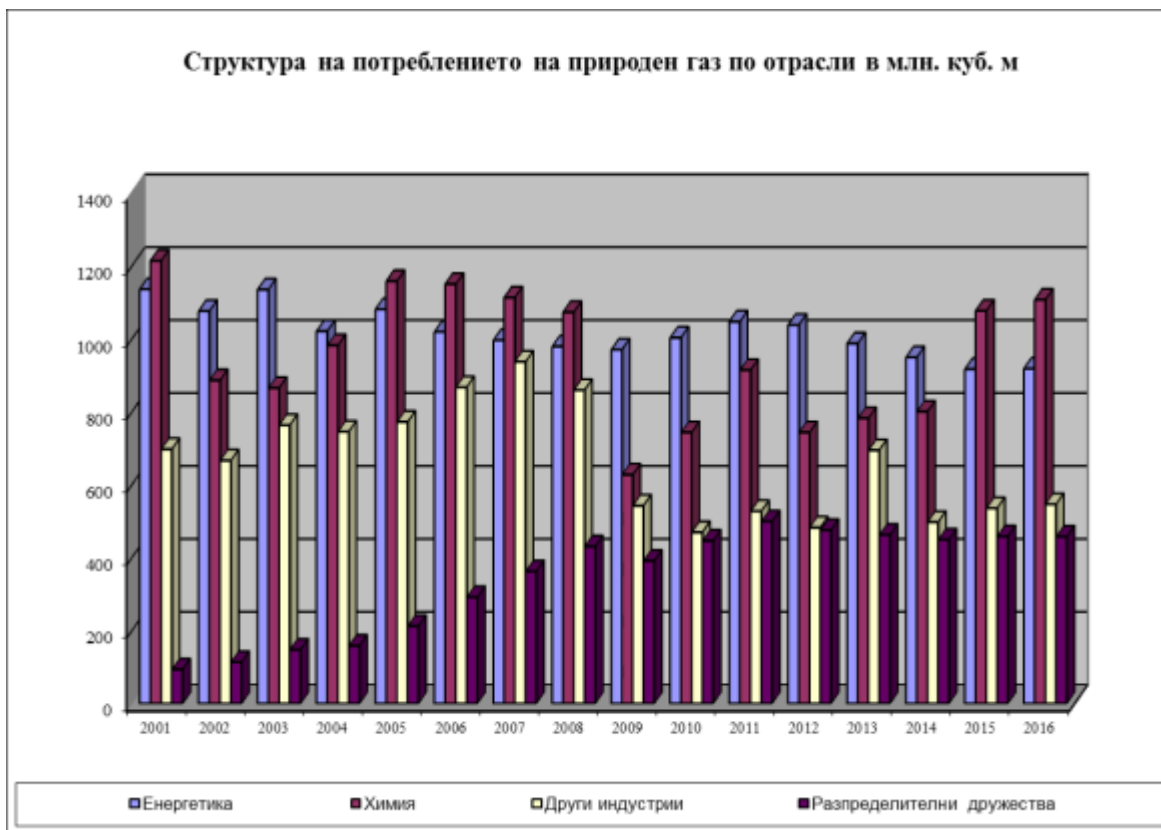
От графиката е видно, че има нарастване на вноса на природен газ за вътрешния пазар и намаляване на местния добив през последните години.

През 2016 г. реализираното количество природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД на вътрешния пазар е 3028 млн. м³, като структурата на потреблението по отделни отрасли е следната:

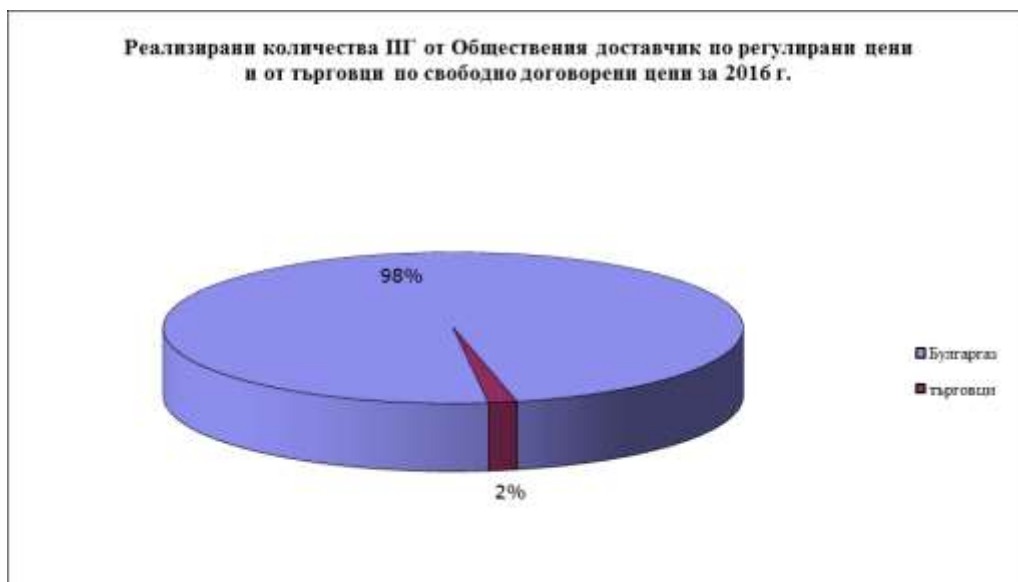
- енергетика – 918 млн. м³ или 30%;
- химическа индустрия – 1107 млн. м³ или 37%;
- други индустрии – 546 млн. м³ или 18%;
- разпределителни дружества – 457 млн. м³ или 15%.

Структура на потреблението на природен газ по отрасли в млн. м³

Година/Потребител	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Енергетика	1136	1076	1135	1021	1081	1019	996	979	970	1003	1047	1038	987	949	917	918
Химия	1214	886	865	982	1158	1150	1113	1073	627	743	914	743	782	800	1077	1107
Други индустрии	697	666	763	745	772	867	937	859	542	469	527	482	694	497	535	546
Разпределителни дружества	93	113	147	158	212	291	362	430	391	446	499	475	462	449	458	457
Общо	3140	2741	2910	2906	3223	3327	3408	3341	2530	2661	2987	2738	2925	2695	2987	3028

Общественият доставчик „Булгаргаз“ ЕАД продава на регулирани от КЕВР цени, като делът му в продажбата на природен газ за 2016 г. е 98%. Останалите 2% са реализирани от търговци. В следващата графика е представено съотношението на реализираните количества природен газ от обществения доставчик (на газоразпределителни дружества и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа) по регулирани цени и от търговците на природен газ на газоразпределителните дружества и клиентите по свободно договорени цени.

Дейността „съхранение на природен газ“ се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен“, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“ е сезонен и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/в подземното газово хранилище. През 2016 г. от обществения доставчик са нагнетени 317 млн. м³ природен газ и са добити 345 млн. м³.

* * *

В сектор „Природен газ“ в Република България проблемите са в следните три направления: основна доставка на природен газ от един източник; незначителен местен добив и липса на реверсивни връзки към съседните страни. Тези фактори обуславят несигурност на доставките поради липса на диверсификация на източниците на природен газ, както и недостатъчна конкуренция на газовия пазар.

Постигането на сигурност на доставките на природен газ, енергийна независимост и реална конкуренция в условията на действащ газов пазар е възможно чрез изграждане на допълнителна газова инфраструктура, модернизиране на съществуващите газови трасета на територията на страната и осигуряване на алтернативни източници за доставка на природен газ. С развитието на проектите за междусистемни връзки с Гърция, Турция и Сърбия се очаква в близките години броят на входните точки, през които постъпва природен газ в газопреносните мрежи да се увеличи значително. Тези проекти ще осигурят възможност за доставки на природен газ от различни източници, което от своя страна ще допринесе за засилване на конкуренцията и ще окаже позитивен ефект върху потребителите на природен газ. Новите газови връзки значително ще увеличат входния капацитет към България от Гърция и Турция и същевременно ще осигурят възможност за доставки на втечнен природен газ от LNG терминалите в тези страни. Във връзка с планираното разширение на капацитета за съхранение на единственото ПГХ „Чирен“ чрез прокарване на нови експлоатационни сондажи и подмяна на част от надземните съоръжения, се очаква обемът на активния газ в газохранилището да нарасне до 1 млрд. м³, което ще позволи да бъде увеличен и дневният добив на природен газ от газохранилището.

Планираните инвестиции, свързани с разширяване на съществуващите газопреносни мрежи до нови региони от страната; изграждането на нови газоизмервателни и газорегулиращи станции, осигуряващи възможност за присъединяване към газопреносна мрежа на нови крайни потребители или на газоразпределителни мрежи са предпоставка за увеличаването на броя на потребителите на природен газ в страната.

Всичко гореизложено ще допринесе за подобряване на екологията, качеството на живот, енергийната ефективност и реализирането на икономии от по-евтино гориво.

Планираното развитие на газовата инфраструктура е във връзка и с концепцията за изграждане на регионален газов хъб (газоразпределителен център) на територията на България – хъб „Балкан“. Създаването на газов хъб цели да бъде изградена необходимата газопреносна инфраструктура, която да свърже пазарите на природен газ на страните-членки в региона – България, Гърция, Румъния, Унгария, Хърватия, Словения и през тях на страните-членки от Централна и Западна Европа, както и на държавите от Енергийната общност, като по този начин допринесе за постигане на основните приоритети на европейската енергийна политика. В хъба биха могли да постъпват количества природен газ от различни източници: руски природен газ – през нов морски газопровод и по действащото към момента трасе; природен газ, добиван в шелфа на Черно море – българския (от блокове „Хан Аспарух“, „Силистар“, „Терес“) и румънския; природен газ

от източници на Южния газов коридор (Каспийски регион, Близък Изток и Източно Средиземноморие) и LNG от терминалите в Гърция и Турция.

България има стратегическо географско местоположение, развита газова инфраструктура, като с изпълнението на планираните нови проекти, които са в ход, има възможност да постигне диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ за региона.

ГЛАВА ПЕТА

ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) в чл. 1 дефинира ВиК услугите, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги (ВиК оператори), като услуги по пречистване и доставка на вода за питейно-битови, промишлени и други нужди, отвеждане и пречистване на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите в урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), както и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения.

Водата за питейно-битови нужди е основна жизнена потребност по смисъла на Закона за социалното подпомагане, а ВиК услугите са дейности от обществен интерес ¹.

Подсектор Води, водоснабдяване и канализация е определен като сектор с критична инфраструктура². Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България и са част от критичната инфраструктура ³.

Съгласно дефинициите в ЗРВКУ и Закона за водите (ЗВ):

- ВиК оператори са всички предприятия с предмет на дейност извършване на ВиК услуги (чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ);

- ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие – юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност (чл.198о, ал. 5 от ЗВ).

С Решение №: РД-02-14-2234/22.09.2009 г., на основание на §34, ал. 2 от преходни и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр.47 от 2009 г.) във връзка с чл.198а от Закона за водите, министърът на Регионалното развитие и благоустройството е обявил обособени територии на действие на 51 ВиК оператора с държавно и/или общинско участие, в което са посочени обхват и граници на обособените територии.

ЗРВКУ и ЗВ допускат наличието на дружества, които в определени случаи (по отношение на определени потребители и/или по отношение на определени дейности) могат да бъдат смятани за ВиК оператори:

- други предприятия, които извършват услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на питейни и отпадъчни води, осъществяват тези дейности съгласно изискванията на този закон (чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ);

¹ Чл.3, ал.1 и ал.2 на ЗРВКУ

² Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 на Наредба ПМС №256/17.10.2012 г

³ Постановление № 181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност

- търговците, държавните или общинските предприятия – юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели, за обществени нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, като те осъществяват тези услуги съгласно изискванията на ЗВ и ЗРВКУ и по отношение на тези потребители те се смятат за ВиК оператори (чл.198о, ал. 6 от ЗВ).

Във ВиК сектора не се прилага лицензионен режим. Към момента не са изпълнени изискванията на Закона за водите, въведени през 2009 г., за приемане от Министерски съвет на Наредба за определяне на изискванията и критериите за ВиК операторите по реда на чл.198о ал. 7 и ал. 8, както и изискванията на чл. 198р т. 1 и т. 2 за създаване и поддържане на Единна информационна система за ВиК услугите и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, включително и наредба за условията и реда за тяхното създаване и поддържане съгласно чл.198х.

С решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. Комисията за енергийно и водно регулиране (Комисията, КЕВР) раздели ВиК операторите на четири групи (големи, средни, малки и микро) и определи прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите. Съгласно представената от ВиК операторите информация се обобщават следните данни за ВиК сектора:

Обслужвано население и населени места:

Параметър	ед. мярка	2015 г.
Общ брой на населението, регистрирано по постоянен адрес и ползващо услугата доставяне на вода на потребителите в обособената територия, обслужвана от ВиК оператора	брой	7 300 484
Брой население, регистрирано по постоянен адрес и ползващо услугата отвеждане на отпадъчни води в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период	брой	5 057 078
Брой население, регистрирано по постоянен адрес и ползващо услугата пречистване на отпадъчни води в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период	брой	3 881 846
Общ брой населени места в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период, в които се предоставя услугата доставяне на вода	брой	190 261
Общ брой населени места в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период, в които се предоставя услугата отвеждане на отпадъчни води	брой	48 573
Общ брой населени места в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период, в които се предоставя услугата пречистване на отпадъчни води	брой	49 382

ВиК активи:

Параметър	ед. мярка	2015 г.
Общ брой пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)	брой	52
Общ брой резервоари (водоеми)	брой	5 843
Общ брой водоснабдителни помпени станции (ВПС)	брой	3 269
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа.	км	72 891
Общ брой на водомерни зони в обслужваната от ВиК оператора територия.	брой	9 967
Общ брой на сградните водопроводни отклонения	брой	2 164 843
Общ брой водомери на СВО (средства за измерване).	брой	2 197 975
Общ брой на сградните канализационни отклонения	брой	624 242
Обща дължина на канализационната мрежа, експлоатирана от ВиК оператора	км	10 287
Общ брой канализационни помпени станции (КПС)	брой	135
Общ брой пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ)	брой	76
Обща дължина на рехабилитираната водопроводна мрежа	км	560
Обща дължина на водопроводната мрежа, за която е реализиран процес на регулярно обследване и активен контрол на течовете	км	1 936

Количества вода и електроенергия:

Параметър	ед. мярка	2015 г.
Подадена вода на вход водоснабдителна система (Q4, съгласно Наредба № 1 от 5.05.2006 г.)	м3	900 255 339
Продадена фактурирана вода (Q3, съгласно Наредба № 1 от 5.05.2006 г.)	м3	355 992 272
Неносеща приходи вода (Q9 съгласно Наредба № 1 от 5.05.2006 г.)	м3	544 263 067
	%	60,46%
	м3/км/д	20,46
Общо количество на изразходваната електрическа енергия, за добив, пречистване и доставка на вода от ВиК оператора	кВтч	492 047 705
Специфичен разход на електроенергия за доставяне на вода	кВтч/м3 вход ВС	0,55
Общо количество на постъпила за пречистване вода на вход ПСОВ, експлоатирани от ВиК оператора	м3	551 231 591
Общо количество на изразходваната електрическа енергия за пречистване на отпадъчна вода от ПСОВ управлявани от ВиК оператора	кВтч	95 152 868
Специфичен разход на електроенергия за доставяне на вода	кВтч/м3 вход ПСОВ	0,17

Приходи и разходи:

Параметър	ед. мярка	2015 г.
Обща сума на приходите от оперативна дейност от услуга доставяне на вода на потребителите	лв	434 352 594
Обща сума на отчетените разходи за услуга доставяне на вода на потребителите съгласно ЕСРО	лв	403 327 559

Обща сума на приходите от оперативна дейност от услугата отвеждане на отпадъчни води	лв	41 574 314
Обща сума на отчетените разходи за услугата отвеждане на отпадъчни води съгласно ЕСРО	лв	34 539 211
Обща сума на приходите от оперативна дейност от услугата пречистване на отпадъчни води	лв	72 404 676
Обща сума на отчетените разходи за услуга пречистване на отпадъчни води съгласно ЕСРО	лв	64 653 194

1. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ НА ВИК ОПЕРАТОРИ

На основание на § 60 от Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИД на ЗВ), обнародван в Държавен вестник бр.58 от 31.07.2015г., настоящият петгодишен регулаторен период 2009-2013 г., след удължаване с две години (2014-2015 г.), бе повторно удължен с още една година до 31 декември 2016 г. Съгласно ал. 3 на § 14 на ЗИДЗВ в тримесечен срок от влизането в сила на това изменение, т.е. до 03.11.2015 г., ВиК операторите трябваше да допълнят текущите бизнес планове в съответствие с удължения срок на настоящия регулаторен период и да ги представят в КЕВР за одобрение по реда на чл. 11 от ЗРВКУ.

С оглед на гореизложеното Комисията прие с решение по т. 2 от Протокол №172/06.08.2015 г. Указания за формата и съдържанието на информацията, необходима за удължаване на настоящия регулаторен период на бизнес плановете за развитието на дейността на ВиК операторите до 31 декември 2016 г., както и Модел към Указанията, които бяха публикувани на интернет страницата на Комисията (www.dker.bg) в раздел Документи/Указания.

През 2016 г. Комисията взе общо 50 решения за одобряване на бизнес планове на ВиК оператори:

В и К оператор	Решение БП
“В и К - Сливен” ООД, гр. Сливен	БП-1/06.01.2016 г.
“В и К” АД, гр. Ловеч	БП-2/06.01.2016 г.
“В и К - Йовковци” ООД, гр. В. Търново	БП-3/06.01.2016 г.
“В и К - Шумен” ООД, гр. Шумен	БП-4/06.01.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Стара Загора	БП-5/06.01.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Ямбол	БП-6/06.01.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Благоевград	БП-8/21.01.2016 г.
“Водоснабдяване-Дунав” ЕООД, гр. Разград	БП-9/21.01.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Перник	БП-10/21.01.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Силистра	БП-11/21.01.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Смолян	БП-12/21.01.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Кърджали	БП-13/21.01.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Хасково	БП-14/21.01.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Димитровград	БП-15/04.02.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Габрово	БП-16/04.02.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. София	БП-17/04.02.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Исперих	БП-18/04.02.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Пловдив	БП-19/04.02.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Монтана	БП-20/12.02.2016 г.
“Увекс” ЕООД, гр. Сандански	БП-21/12.02.2016 г.
“ВКТВ” ЕООД, гр. Велинград	БП-22/12.02.2016 г.
“В и К - Дупница” ЕООД, гр. Дупница	БП-23/12.02.2016 г.
“В и К - П” ЕООД, гр. Панагюрище	БП-24/12.02.2016 г.

“В и К - Бебреш” ЕООД, гр. Ботевград	БП-25/12.02.2016 г.
“Меден кладенец” ЕООД, гр. Кубрат	БП-26/12.02.2016 г.
В и К-Стамболово	БП-27/12.02.2016 г.
“Софийска вода” АД, гр. София	БП-28/12.02.2016 г.
“В и К - Видин” ЕООД, гр. Видин	БП-29/23.02.2016 г.
“ВКС” ЕООД, гр. Пещера	БП-30/23.02.2016 г.
“Инфрастрой” ЕООД, гр. Брацигово	БП-31/23.02.2016 г.
“В и К - Стенето” ЕООД, гр. Троян	БП-32/23.02.2016 г.
“В и К - Батак” ЕООД, гр. Батак	БП-33/23.02.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Враца	БП-34/23.02.2016 г.
“Бяла” ЕООД, гр. Севлиево	БП-35/08.03.2016 г.
"В и К Паничище" Сапарева баня	БП-36/08.03.2016 г.
“В и К - Свищов” ЕАД, гр. Свищов	БП-37/08.03.2016 г.
“В и К Берковица” ЕООД, гр. Берковица	БП-38/08.03.2016 г.
“В и К - Златни пясъци” ООД, к.к. Златни пясъци	БП-39/08.03.2016 г.
“В и К - Кресна” ЕООД, гр. Кресна	БП-40/11.03.2016 г.
"ВКТВ" ЕООД, гр. Ракиново	БП-41/11.03.2016 г.
“Лукойл Нефтохим Бургас” АД, гр. Бургас	БП-42/11.03.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Петрич	БП-43/01.04.2016 г.
“Аспарухов вал” ЕООД, гр. Кнежа	БП-44/01.04.2016 г.
"В и К-С" ЕООД, гр. Стрелча	БП-45/01.04.2016 г.
"Водоснабдяване" ЕООД - Брезник	БП-46/01.04.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Добрич	БП-50/22.06.2016 г.
“ПСОВ - ЛЕКО КО” ЕООД, гр. Радомир	БП-51/22.06.2016 г.
“В и К - Белово” ЕООД, гр. Белово	БП-52/22.06.2016 г.
“Верила сървис” АД, гр. София	БП-53/22.06.2016 г.
„ЛА-РОЗ 4” ЕООД, гр. Нови Пазар	БП-60/20.12.2016 г.

Всички решения за бизнес планове на ВиК оператори са публикувани на интернет страницата на Комисията в раздел Решения/2016 г.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Във връзка с удължаването на действащия регулаторен период, в рамките на който одобрените бизнес планове остават в сила и се допълват от дружествата, Комисията продължава да прилага Указанията за образуване на цени на ВиК услуги по метода „горна граница на цени“, приети с решение по т.5 от Протокол №17 от 31.01.2011 г. за този регулаторен период. Съгласно Глава четвърта от указанията годишни корекции на цените, утвърдени по метода „горна граница на цени“ в рамките на регулаторния период, се извършват като в регулаторната база на активите се отразяват данните за дълготрайните активи към отчетната година, условно-постоянните разходи се индексират с инфлационен индекс за предходния отчетен период и се коригират с коефициент за подобряване на ефективността, а променливите разходи могат да се коригират, като се обоснове и докаже размерът на разходът за прогнозната година.

По отношение на внесени заявления за цени за предоставяни ВиК услуги от оператори Комисията взе общо 21 решения за утвърждаване на цени на ВиК услуги, както следва:

В и К оператор	Решение Цени
“В и К” ЕООД, гр. Плевен	Ц-7/28.04.2016 г.
“Софийска вода” АД, гр. София	Ц-8/28.04.2016 г.
“ВКС” ЕООД, гр. Пещера	Ц-9/28.04.2016 г.

“В и К” ЕООД, гр. Смолян	Ц-10/31.05.2016 г.
“В и К” ЕАД, град Бургас	Ц-11/31.05.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Пловдив	Ц-12/31.05.2016 г.
“В и К - Свищов” ЕАД, гр. Свищов	Ц-13/31.05.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Русе	Ц-14/31.05.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Перник	Ц-15/31.05.2016 г.
"Напителни системи" ЕАД	Ц-21/30.06.2016 г.
“ВКТВ” ЕООД, гр. Велинград	Ц-22/30.06.2016 г.
“В и К - Варна” ООД, гр. Варна	Ц-23/30.06.2016 г.
“В и К - П” ЕООД, гр. Панагюрище	Ц-24/30.06.2016 г.
“В и К - Златни пясъци” ООД, к.к. Златни пясъци	Ц-25/30.06.2016 г.
„В и К - Бебреш” ЕООД, град Ботевград	Ц-31/29.07.2016 г.
“В и К - Видин” ЕООД	Ц-29/29.07.2016 г.
"В и К " ООД, гр. Враца	Ц-33/29.07.2016 г.
"В и К " ЕООД, гр. Добрич	Ц-32/29.07.2016 г.
"Водоснабдяване - Дунав" ЕООД, гр. Разград	Ц-30/29.07.2016 г.
“В и К - в ликвидация” ЕООД, гр. Пазарджик	Ц-38/28.10.2016 г.
“Верила сървис” АД, гр. София	Ц-39/28.10.2016 г.

Всички решения за цени на ВиК услуги са публикувани на интернет страницата на Комисията в раздел Решения/2016 г.

3. КОНТРОЛ

КЕВР ежегодно следи и анализира постигнатите нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги в страната както въз основа на изготвяните и представяни в Комисията годишни отчетни доклади на ВиК операторите, така и чрез планови проверки съгласно чл. 23 от ЗРВКУ.

За изпълнение на контролните дейности през 2016 г., в съответствие с разпоредбите на ЗРВКУ, с протоколно решение на КЕВР № 36 от 18.03.2013 г. бе приет график за извършване на планови проверки на дейността на ВиК операторите през 2016 г. Извършени бяха осем планови проверки на дейността на следните ВиК оператори:

1. „ВиК - Бебреш“ ЕООД, гр. Ботевград;
2. „ВиК - П“ ЕООД, гр. Панагюрище;
3. „Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград;
4. „Водоснабдяване и канализация” АД, гр. Ловеч;
5. „Водоснабдяване и канализация” ЕООД, гр. Стара Загора;
6. „Софийска вода“ АД;
7. „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Русе;
8. „Водоснабдяване и канализация” ЕООД, гр. Добрич.

Предмет на проверките бяха постигнатите нива на характерни показатели за качество на предоставяните на потребителите ВиК услуги – загуби на вода, изпълнение на изискванията на Закона за измерванията, енергийна ефективност, качество на питейната вода и др., прилагането на цените, сравнителен анализ на отчетените и утвърдените приходи и разходи, както и изпълнението на ремонтната и инвестиционна програми.

Предвид спецификата на дейността по предоставяне на ВиК услуги и с оглед на факта, че регулаторният период започва от 01.01.2009 г., в констативните протоколи са анализирани отчетни данни от изминалите четири години на одобрените бизнес планове. Избраният подход позволява да бъдат проследени тенденциите в развитието на дейността на проверените ВиК оператори и изведени характерни за обслужваната територия

проблеми със значим обществен интерес, което от своя страна определя необходимостта от своевременни действия за преодоляването им в рамките на действащия бизнес план.

Съставени бяха 18 бр. констативни протоколи (от тях 11 бр. на „Софийска вода“ АД), които са връчени на ВиК операторите при приключване на посещението на място.

За резултатите от проверките на шест от изброените по-горе ВиК оператори са изготвени доклади с констатации и препоръки към ВиК операторите, свързани с конкретни проблеми в дейността по предоставяне на ВиК услуги, значително неизпълнение на инвестиционните програми или на показателите за качество, както и в работата с потребителите. В докладите са представени конкретни констатации и са дадени указания на дружествата, които следва да се изпълнят в изисканите срокове. По-съществените са:

1. Да се осигури на ефективен вътрешен контрол върху звената, свързани с дейността по отчитане и фактуриране на консумираната вода, с оглед спазване на нормативните изисквания по отношение периодичността на отчитане и достоверността на получаваните данни, като изготви процедура за извършване на мониторинг на пълния цикъл на пренос на информация за отчетеното и фактурираното потребление.

2. Да се представи информация за програмата, по която са извършвани проверките, районите, които са обследвани, регистрирани случаи на нерегламентирано ползване на вода и броя на съставените протоколи по реда на чл. 37 от Наредба № 4/ 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи (посл. изм., бр. 63 от 2012 г.) през 2015 г. по населени места.

3. Да се приведе дейността, свързана с контрола върху производствените отпадъчни води, в съответствие с нормативните изисквания, като се изготвя досие на всеки контролиран обект, с необходимите технически и технологични данни, протоколи и схеми, с оглед осигуряване на ефективен вътрешен контрол върху тази дейност и създаде регистър на тези предприятия.

През 2016 г. са съставени актове за установени административни нарушения (АУАН) на следните ВиК оператори:

„ВиК - Белово“ ЕООД, гр. Белово

В изпълнение на заповед № 3-В-8/07.08.2015 г. на председателя на КЕВР бе извършена извънредна проверка на „Водоснабдяване и канализация-Белово” ЕООД, гр. Белово. За резултатите от проверката работната група изготви доклад с вх. № В-Дк-162/23.11.2015 г., който бе разгледан на закрито заседание на 01.12.2015 г.

С извлечение по т. 2 от протокол № 246/ 01.12.2015 г. КЕВР даде задължителни указания на ВиК оператор - „Водоснабдяване и канализация-Белово” ЕООД, гр. Белово, като указа конкретни срокове за представяне на информация. Във връзка с факта, че изисканата в определените срокове информация не бе представена от дружеството бе съставен акт за установяване на административни нарушения № ВК - 1 от 14.03.2016 г. на „Водоснабдяване и канализация-Белово” ЕООД, гр. Белово.

„ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив

На 04.04.2016 г. длъжностно лице от отдел „Контрол и решаване на спорове - ВиК услуги“ в Главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ в КЕВР, упълномощено със Заповед № 3-В-10/18.08.2015 г. на председателя на КЕВР, състави и връчи на изпълнителния директор на „Водоснабдяване и канализация” ЕООД, гр. Пловдив Акт № ВК-2/04.04.2016 г. за установяване на административно нарушение по ЗРВКУ.

С АУАН № ВК-2/04.04.2016 г. бе констатирано, че ВиК операторът не е предоставил в определения от КЕВР срок исканата информация по Решение № Ж-105/17.12.2015 г. по жалби и сигнали на 17 собственици на стопански обекти в сферата на туризма от гр. Хисаря, обединени под вх. № В-17-17-8/17.07.2015 г.

„Водоснабдяване и канализация - Бебреш” ЕООД, гр. Ботевград

На 26.08.2016 г. длъжностно лице от отдел „Контрол и решаване на спорове - ВиК услуги“ в Главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ в КЕВР, упълномощено със Заповед № 3-В-10/18.08.2015 г. на председателя на КЕВР, състави и връчи на изпълнителния директор на „Водоснабдяване и канализация - Бебреш” ЕООД, гр. Ботевград Акт № ВК - 3/26.08.2016 г. за установяване на административно нарушение по ЗРВКУ. В случая „ВиК - Бебреш” ЕООД е фактурирало количества отведени дъждовни води по цена за услугата отвеждане на отпадъчните води за степен на замърсяване 1 - 0,18 лв./куб.м., вместо по цена - 0,14 лв./куб.м. която се прилага за битови и приравнените на тях потребители съгласно Решение № Ц-027 от 30.07.2008 г. на Комисията, като е предоставена на потребителя услуга по цена по-висока от утвърдената от регулаторния орган цена за услуга „отвеждане на отпадъчните води“ за битови и приравнени към тях обществени, търговски и други потребители

„В и К“ ЕООД, гр. Добрич

На 26.08.2016 г. длъжностно лице от отдел „Контрол и решаване на спорове - ВиК услуги“ в Главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ в КЕВР, упълномощено със Заповед № 3-В-10/18.08.2015 г. на председателя на КЕВР, състави и връчи на изпълнителния директор на „Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Добрич Акт № ВК - 5/02.09.2016 г. за установяване на административно нарушение по ЗРВКУ за непредставяне на информация и съответните удостоверяващи документи, във връзка с Решение от Протокол № 59/01.04.2016 г. на КЕВР, с което са приети резултати от извършена планова проверка на дружеството за 2015 г.

„ВиК - Варна“ ООД, гр. Варна

На 16.11.2016 г. длъжностно лице от отдел „Контрол и решаване на спорове - ВиК услуги“ в Главна дирекция „Водоснабдителни и канализационни услуги“ в КЕВР, упълномощено със Заповед № 3-В-10/18.08.2015 г. на председателя на КЕВР, състави на управителя на „Водоснабдяване и канализация - Варна” ООД Акт № ВК - 6/16.11.2016 г. за установяване на административно нарушение по ЗРВКУ.

Актът е съставен неприсъствено, като продължават действията за предявяване на акта на нарушителя, чрез Община-варна и ОДВР - гр. Варна.

Общи условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от ВиК оператори

С решение № ОУ-2 от 13.07.2016 г. Комисията одобри Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от „Софийска вода“ АД.

Проектът на общи условия бе разработен от дружеството въз основа на приетите от Комисията с решение № ОУ-09 от 11.08.2014 г. общи условия на 51 ВиК оператори с идентично съдържание.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ

Нова регулаторна рамка за регулаторен период 2017-2021 г.

След проведени процедури по обществено обсъждане и междуведомствено съгласуване на проектите на Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) и на Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги (НРЦВКУ) в края на 2015 г. те бяха приети от КЕВР с решение по Протокол №2 от 07.01.2016 г. и бяха представени в Министерски съвет с писмо изх.№ В-02-00-27 от 08.01.2016 г. Новите наредби са приети с Постановление на МС №8 от 18.01.2016 г., обн. ДВ бр.6 от 22.01.2016 г.

След проведена процедура по обществено обсъждане Комисията прие указания по прилагането на наредбите за регулиране на качеството и на цените на ВиК услугите, както следва:

- Указания по прилагането на Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите за регулаторния период 01.01.2017 г. с решение по т. 2 от Протокол №76 от 19.04.2016 г.;
- Указания за образуване на цените на ВиК услугите чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г. с решение по т. 3 от Протокол №76 от 19.04.2016 г., поправени с решение на КЕВР по т. 8 от Протокол №118 от 07.06.2016 г.;
- Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност, включително правила и електронен модел за единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели, инструкции и електронен модел за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите с решение по т. 5 от Протокол №76 от 19.04.2016 г.;
- Решение № НВ-1 от 19.04.2016 г. за определяне на норма на възвръщаемост и нетен цикъл на оборотния капитал за ВиК сектора за регулаторния период 2017-2021 г.;
- Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. за определяне на групи ВиК оператори и на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите.

Във връзка с приетите указания бяха организирани двудневни обучения на ВиК операторите в три групи през периода 25 април – 10 май 2016 г., в рамките на които бяха дадени подробни инструкции относно указанията и попълването на електронните модели на бизнес плана и цени на ВиК услуги. Впоследствие бе проведена и работна среща със счетоводители от големите ВиК оператори на 9 юни 2016 г., на която бяха уточнени финални въпроси относно попълването на електронните модели.

Във връзка с предстоящото влизане в сила на новите изисквания на правилата на Единна система за регулаторна отчетност, на 21-22 ноември 2016 г., бе организирана и проведена работна среща с представители на ВиК операторите – главни счетоводители, и техни одитори. На срещата отново бе направен пълен преглед на новите изисквания, проведена бе дискусия относно начина на въвеждането им от страна на дружествата, и бе направена дискусия за въвеждането на новото изискване за одиторски доклади.

Изготвен бе *Анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на водоснабдителните и канализационните услуги*, внесен с доклад В-Дк-139/25.08.2016 г., и приет от Комисията с решение по т. 3 от Протокол № 177 от 01.09.2016 г. В анализа бе извършен задълбочен преглед на относимите нормативни изисквания и тяхното практическо приложение, констатирани бяха проблеми, които могат да предизвикат негативен ефект върху състоянието и дългосрочната устойчивост на ВиК

сектора, и да доведат до невъзможност от постигане на целите, заложи в Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с Решение на Министерски съвет № 269 от 07.05.2014 г. Предложени бяха възможни алтернативи за тяхното решение. Анализът бе изпратен до ресорните министерства и парламентарни комисии и бе публикуван на страницата на КЕВР.

На проведени работни срещи с представители на МРРБ не бе възприет предложението от представители на Комисията за възстановяване възможността за утвърждаване на цени на ВиК услуги в зависимост от потребените количества или утвърждаване на по-ниска цена за минимално количество вода, необходимо за санитарно-хигиенни нужди, за която да се прилага принципът на социална поносимост.

Във връзка с проведените работни срещи от Националния статистически институт бе представена нова информация за доход на лице от домакинство по области (по методика "Статистика на доходите и условията на живот"), която показва значително по-високи нива на доходи спрямо вече представените в Комисията (по методика „Наблюдение на домакинските бюджети“), водещи до увеличение на нивото на социалната поносимост на цените на ВиК услугите.

На този етап Комисията не разполага с необходимата информация, за да прецени какъв ще бъде дългосрочният ефект от използването на новите данни, т.к. те на практика неутрализират ефекта от намаляването на размера на социалната поносимост от 4 на сто на 2,5 на сто, извършен с промените в Закона за водите от 2015 г., както и какъв ще бъде ефектът от новите данни при извършването на анализ „Разходи – ползи“ за целите на ОП „Околна среда 2014-2020“, при която бенефициенти ще бъдат регионалните окрупнени ВиК оператори.

Бизнес планове и заявления за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги 2017-2021 г.

В изпълнение на нормативните разпоредби ВиК операторите представиха в Комисията проекти на своите бизнес планове и ценови заявления 2017-2021 г. в началото на м. юли 2016 г.

Съгласно новата регулаторна рамка Комисията обединява двете производства - бизнес план и ценово заявление, в едно и приема общо решение по тях. В тази връзка дружествата представят един електронен модел, в който са посочени параметри както на бизнес плана, така и на ценовия модел. По този начин се гарантира вътрешна връзка и зависимост между отделните елементи, и при промяна на параметрите на бизнес плана автоматично се променят и предложените цени на ВиК услуги.

От друга страна, при прегледа на предложените бизнес планове и ценови заявления от съществено значение е и етапът на изпълнение на разпоредбите на Закона за водите (ЗВ) – учредяването на асоциации по ВиК (АВиК), приемането на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите, отписването от баланса на търговските ВиК дружества с държавно и/или общинско участие на ВиК активи, имащи характер на публични активи, определянето на ВиК оператори и сключването на договори между АВиК или Общински съвети и ВиК оператори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане. Темата е подробно разгледана в раздел „Перспективи“.

Всички тези фактори изискват от Комисията изключително задълбочен преглед и анализ на представените от дружествата документи. Извършеният първоначален преглед

показва наличието на редица грешки и неточности в представената информация, липсата на достатъчно задълбочени обосновки на направените прогнози и липса на документи, удостоверяващи статута и разпределението на ВиК активите. В тази връзка в допълнение бе изискана информация от всички ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, както следва:

- Изготвено и изпратено писмо с изх. № В-17-00-7/15.07.2016 г., в което бе посочена информация за установените проблеми при прегледа на корпоративните и публични активи в бизнес плановете (за които все още не е приключил процесът по изваждане от баланса на дружествата) и бе изискана допълнителна информация за окончателни протоколи, списъци, декларации, информация за критерии и правила по които се определят корпоративни и публични активи, както и информация за щатни разписания. Получената информация беше обработена и отнесена към съответните бизнес планове;

Изготвено и изпратено писмо с изх. № В-17-00-8/26.07.2016 г., в което бяха обобщени системни грешки, неточности и неизпълнения на указанията на Комисията, констатирани след преглед на внесените бизнес планове. В същото писмо бяха изпратени и комплект от стандартни справки, с които да се обосноват прогнозите за бъдещо потребление на ВиК услуги и електроенергия, бъдещи разходи, нови обекти, дълготрайни активи и други. Дадена бе възможност дружествата да преработят проектите на бизнес плановете с цел да се ускори и оптимизира процесът по тяхното разглеждане и одобрение от Комисията.

Комисията стартира детайлно разглеждане на проектите на бизнес плановете и ценовите заявления на ВиК операторите, които са окрупнени и ще бъдат бенефициенти по новите правила на ОП „Околна среда 2014-2020“. През последното тримесечие на 2016 г. бе извършен детайлен и подробен преглед на предложенията на 13 дружества, с които бе проведено и работно обсъждане по реда на чл. 25, ал. 1 на НРЦВКУ, както следва:

В и К оператор	Група	Обсъждане на:
“В и К” ЕООД, гр. Смолян	среден	4.11.2016 г.
“Софийска вода” АД, гр. София	голям	11.11.2016 г.
“В и К” ЕАД, град Бургас	голям	14.11.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Пловдив	голям	15.11.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Плевен	голям	16.11.2016 г.
“В и К - Сливен” ООД, гр. Сливен	среден	17.11.2016 г.
“В и К - Варна” ООД, гр. Варна	голям	18.11.2016 г.
“В и К” ООД, гр. Русе	голям	21.11.2016 г.
“В и К - Шумен” ООД, гр. Шумен	среден	23.11.2016 г.
“В и К - Видин” ЕООД, гр. Видин	среден	14.12.2016 г.
“В и К” ЕООД, гр. Ямбол	среден	15.12.2016 г.
"Напоителни системи" ЕАД	други	19.12.2016 г.
"НЕК" ЕАД	други	20.12.2016 г.

В рамките на обсъжданията бе направен пълен преглед на внесените бизнес планове и ценови заявления. От страна на КЕВР бяха посочени всички констатирани грешки,

неточности и липса на обосновки, изготвен бе протокол, и бе приет срок за внасяне на коригирани бизнес планове и ценови заявления.

В допълнение, на 22.12.2016 г. бе проведена допълнителна работна среща със „Софийска вода“ АД, на която бе обсъден внесеният от дружеството изменен бизнес план и бе постигнато съгласие за извършване на допълнителни корекции от дружеството.

Нормативни изисквания

Въведените през 2009 г. изменения в Закона за водите предвиждат провеждането на реформа в сектор ВиК, като:

- Въвежда се принципът на обособените територии за нуждите на управлението, планирането и изграждането на ВиК системи и за предоставянето на ВиК услуги (чл.198а от ЗВ). Обособената територия обхваща територията на действащите до влизането в сила на този закон регионални и общински ВиК оператори (§34, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗВ от 2009 г.);

- ВиК активите придобиват характер на публична държавна или общинска собственост (чл.13 и 19 от ЗВ);

- Когато собствеността на ВиК системите в границите на обособената територия е разпределена между държавата и общините или между няколко общини се създава Асоциация по ВиК (АВиК), в която участват държавата и една или повече общини. Когато в границите на обособената територия попадат ВиК системи - собственост само на една община, функцията на АВиК се изпълнява от Общинският съвет (ОС) (чл. 198б от ЗВ);

- АВиК/ОС осъществяват управление на ВиК системите чрез следните действия: (1) определяне на ВиК оператор по реда на ЗВ или избиране на оператор по ЗК, (2) сключване на договор с избрания ВиК оператор за възлагане на дейностите по предоставянето на ВиК услугата и поддържането на ВиК системите, (3) изработва и приема регионални генерални планове на ВиК, генерални планове на агломерации над 10,000 е.ж., дългосрочна и краткосрочна инвестиционна програма към РГП, (4) съгласува бизнес плана на ВиК оператора, (5) взема решения за промяна на обособената територия и други (чл. 198в и 198г от ЗВ);

- Критериите и изискванията за ВиК операторите се определят с Наредба на Министерски съвет (чл.198о, ал. 7 от ЗВ);

- За осигуряване публичност и прозрачност при осъществяване на дейността по предоставяне на ВиК услуги Министерството на регионалното развитие и благоустройството създава и поддържа Единна информационна система за ВиК услугите и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите (чл. 198р от ЗВ).

В рамките на регулаторен период 2009-2013 г. така въведените изисквания на Закона за водите не са изпълнени – Асоциациите по ВиК (АВиК) не са учредени, ВиК активите не са отписани от счетоводните баланси на дружествата, не са сключени договори по реда на Закона за водите, не са създадени и приети наредби и регистри за ВиК операторите. В тази връзка в края на 2013 г. бе приет Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.), съгласно който са въведени следните изисквания:

- Въведени са конкретни срокове за реализирането на процеса по изготвяне на списъци и окончателни протоколи за разпределение на собствеността на активите в обособените територии; тяхното отписване от баланса на ВиК операторите с държавно и/или общинско участие и преминаването им за управление на асоциацията по ВиК на

съответната обособена територия (§9 на ПЗР на ЗИДЗВ), съгласно които този процес следва да се реализира до края на 2014 г.;

- Въведени са регламенти относно начина на възлагане на дейностите по чл.198о ал.1 от ЗВ – а именно чрез договор между АВиК/Общински съвет и ВиК оператор или по чл.198п ал.1 от ЗВ, или по Закона за концесиите. В чл.198п ал.5 на ЗВ е регламентирано минималното съдържание на договора по чл.198п ал.1 от ЗВ, включително обхват на дейности и отговорности на оператора, експлоатационни и инвестиционни ангажменти, критерии и показатели за осъществяване на контрол върху дейността на ВиК оператора, реда и начина за предаване на ВиК системите на и от ВиК оператора, срок на договора и редица други;

- Действащият регулаторен период 2009-2013 г. е удължен с 2 години до края на 2015 г. (§14), което да обезпечи изпълнението на изискванията на Закона за водите.

Впоследствие, през 2015 г., е приет Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр.58 от 2015 г.), съгласно който:

- Прекратена е възможността за утвърждаване на цени на ВиК услуги в зависимост от потребяваното количество вода и технологията на добиване и доставяне на водата и е въведен принципът на единна цена на обособената територия (§68, т.1);

- Променено е изчисляването на размера на социална поносимост на цените на ВиК услугите, като от 4 на сто е намален на 2,5 на сто;

- Действащият регулаторен период повторно е удължен с 1 година до края на 2016 г. (§60, т.3, буква „а“, като с преходни и заключителна разпоредба на ЗИДЗВ 2015 г. се изменя преходна и заключителна разпоредба на ЗИДЗВ 2013 г.). Повторното удължаване на регулаторния период не е съгласувано с Комисията.

Извършени действия по реформата в сектор ВиК и текущо състояние

Обособените територии на съществуващите ВиК оператори са определени с Решение № РД-02-14-2234 от 22.12.2009 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството на основание §34, ал. 2 от ПЗР на ЗИДЗВ от 2009 г. Определени са обособени територии на 51 дружества – 29 дружества с държавно участие; 21 дружества със 100% общинско участие и концесионер „Софийска вода“ АД със смесено общинско и частно участие.

Изготвен е правилник за организацията и дейността на асоциациите по ВиК (обн. ДВ бр.66 от 2014 г.). В АВиК са назначени експерти, проведени са обучения за тяхната работа и е осигурено оборудване.

От страна на МРРБ е изготвен проект на типов договор по реда на ЗВ, представен в Комисията на 05.11.2014 г., по който Комисията даде становище с решение по т. 2 от Протокол №170/15.12.2014 г.

Комисията е информирана за сключването на 2 договора през 2015 г. (влизащи в сила от началото на 2016 г.) и за още 24 договора през 2016 г. с регионални дружества, с преобладаващо държавно участие.

Към края на 2016 г. не са изпълнени изискванията на чл.198р на ЗВ, съгласно който *за осигуряване на публичност и прозрачност при осъществяване на дейността по предоставяне на ВиК услуги Министерството на регионалното развитие и*

благоустройството създава и поддържа Единна информационна система за ВиК услугите, и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите, както и на чл.198х от ЗВ, съгласно който условията и редът за създаване и поддържане на Единната информационна система и на регистъра по чл. 198р се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Към края на 2016 г. не са изпълнени и изискванията на чл.198о, ал. 7 от ЗВ, съгласно който *критериите и изискванията за ВиК операторите се определят с Наредба на Министерски съвет.*

В изпълнение на разпоредбите на § 9 на ЗИДЗВ (обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.) ВиК операторите са изготвили и представили в срок списъци на ВиК активите към 2013 г., впоследствие са ги актуализирали към 2014 г. Съгласно ал. 5 на § 9 *общините могат да представят становища по разпределението на собствеността на активите в двумесечен срок от получаване на протоколите по ал. 4. След изтичане на този срок министърът на регионалното развитие изпраща на общините и областните управители окончателните протоколи. Окончателните протоколи имат доказателствена сила за разпределението на собствеността на активите между държавата и общините до доказване на противното.*

В рамките на проучването на внесените проекти на бизнес планове от ВиК операторите от страна на Комисията бе установено, че не всички общини са получили окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи, което възпрепятства КЕВР при изпълнението на своите регулаторни правомощия за съответните дружества.

Процесът по отписване на публичните ВиК активи от балансите на регионалните ВиК оператори с преобладаващо държавно участие стартира през 2016 г., като процедурата се прилага само от дружествата, които са сключили договор по реда на ЗВ с АВиК. Редица ВиК оператори са повдигнали въпрос за наличието на неясноти около този процес и необходимостта от вземане на конкретни решения. През 2016 г. в Комисията не е постъпила информация дали всички 26 ВиК оператора, които са сключили договор по реда на ЗВ, са отписали публичните ВиК активи от своите баланси към края на 2016 г.

Същевременно този процес не е стартирал за останалите дружества, които имат обособени територии, но не разполагат с окончателни разпределителни протоколи и/или не са сключили договор по реда на ЗВ. Комисията не разполага с информация какви са предвижданите действия за тези ВиК оператори и какъв е техният статут.

Все още не е изяснено и каква ще бъде счетоводната политика на публичните ВиК оператори, които са сключили договор по реда на ЗВ и са отписали от баланса си публичните ВиК активи. МРРБ е възложило през 2016 г. на Световна банка да изготви анализ, съгласно който има два варианта за действие, които са коренно различни един от друг: (1) оценка на нематериален актив (ако задължителното по договор ниво на инвестиции може да бъде оценено като актив) или (2) отчитане на разходите за реконструкция и модернизация на съществуващи публични активи като текущи разходи (ако не може да се извърши надеждна оценка на първоначално придобитите по договора права).

През 2016 г. в Комисията не е постъпила информация за това дали и какво решение е взето по отношение на единен подход за счетоводна политика, който да се прилага от ВиК операторите с преобладаващо държавно участие.

Липсва яснота каква ще бъде счетоводната политика на останалите ВиК оператори, за които не са представени окончателни разпределителни протоколи и не са сключили договор по реда на ЗВ.

През 2016 г. започнаха и дейности по промяна в границите на обособените територии и окрупняване на ВиК оператори. По информация на Комисията окрупняване е настъпило в следните области:

Област	Решение на АВиК от:	Обособена територия на	Промяна в границите на обособена територия чрез:
Велико Търново	29.03.2016 г. 21.04.2016 г.	"ВиК - Йовковци" ООД	присъединяване на община Свищов
София	07.06.2016 г.	ВиК" ЕООД, гр. София	присъединяване на община Ботевград
Плевен	30.09.2016 г.	„ВиК" ЕООД, гр. Плевен	присъединяване на община Кнежа
Стара Загора	12.01.2016 г.	ВиК" ЕООД, гр. Стара Загора	отпадане на община Тополовград
Хасково	21.07.2016 г.	„ВиК" ЕООД, гр. Хасково	присъединяване на общините Тополовград, Стамболово и Димитровград
Пазарджик	27.09.2016	„ВиК – в ликвидация" ЕООД, гр. Пазарджик	присъединяване на община Панагюрище
Кюстендил	20.10.2016 г.	„Кюстендилска вода" ЕООД	присъединяване на община Дупница
Разград	08.11.2016 г.	„Водоснабдяване - Дунав" ЕООД, гр. Разград	присъединяване на общините Кубрат и Завет
Габрово	07.12.2016 г.	„ВиК" ООД, гр. Габрово	присъединяване на община Севлиево

В горе-описаните случаи, с изключение на област Пазарджик, регионалните оператори имат сключени договори с АВиК по реда на ЗВ. Съгласно чл. 2.2 (б) от договора, *при промяна в границите на обособената територия, страните се ангажират да сключат анекс във възможно най-кратък срок след промяната. До сключването на анекс ВиК услугите продължават да се предоставят от досега действащите дружества.*

При разглеждане на подадените от ВиК операторите в тези области пет годишни бизнес планове Комисията следва да се произнесе с решения, които са индивидуални административни актове по смисъла на Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Съгласно чл. 35 от АПК *индивидуалният административен акт се издава след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени,*

съответно направени. Обстоятелствата относно обхвата на обслужваната територия, съответно относно активите, които ВиК операторът има право да експлоатира, са от изключителна важност и необходима предпоставка за законосъобразното развитие и приключване на преписките за разглеждане на бизнес планове.

В тази връзка Комисията започна изясняване на сроковете и ангажиментите на страните по отношение на изпълнението на разпоредбите на Закона за водите и договорните ангажименти. От страна на МРРБ бе представена информация в Комисията с вх.№ В-03-06-8/19.07.2016 г., че ще подпомогне АВиК с променени граници, като ще подготви и предложения за анекси към вече сключените договори. На проведена работна среща на 25.11.2016 г. се изясни, че предстои възлагане на поръчка по Закона за обществени поръчки за избор на консултант, който да подпомогне министерството в тази дейност, като не бяха посочени срокове за неговото изпълнение. Това от своя страна ще възпрепятства Комисията при упражняване на регулаторните й правомощия по отношение на съответните ВиК оператори.

До края на 2016 г. държавата трябваше да изпълни редица предварителни условия, които да гарантират отпускането на европейски средства за инвестиции във ВиК инфраструктурата чрез ОП „Околна среда 2014-2020“.

С писмо с вх. № Е-02-00-6 от 31.05.2016 г. в Комисията бе представен за становище проект на Решение на Министерския съвет за изменение и допълнение на Решение № 668/2012 г., изменено и допълнено с Решения на МС № 102/2013 г., № 597/2013 г. и № 116/2014 г., за одобряване на списък с действия, срокове и отговорни институции за изпълнение на предварителните условия за средствата от Европейския съюз за програмен период 2014 - 2020 г. Така приложеният проект на Решение на Министерския съвет бе съгласуван от Комисията без забележки с решение по т.1 от Протокол №118/07.06.2016 г.

Към документите за съгласуване бяха представени Приложение № 1 „Списък с приложимите общи предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г.“ и Приложение № 2 „Списък с приложимите тематични предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г.“.

Въз основа на приложените документи е видно, че КЕВР е вписана само в Приложение № 2 като отговорна институция за изпълнение по тематични предварителни условия (ТПУ) 6.1, само за Действие 4 заедно с МРРБ и МОСВ, а именно: „Въвеждане на различни цени на услугата водоснабдяване за абонатите, ползващи вода в рамките на нормите за водопотребление, и абонатите, надвишаващи тези норми“, като по предходното Действие 3 се предвижда „Приемане на решение относно разработването на Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори“. За да може Комисията да стартира работа по Действие 4, е необходимо предходното Действие 3 да бъде изпълнено, т.е. да има изготвена и приета Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори. Посочено е, че има изпратено писмо МРРБ до МОСВ във връзка с необходимостта от отпадане на Действие 4 въз основа на извършен анализ от страна на Световна банка. До този момент Комисията не е запозната с напредъка по тази дейност от страна на МРРБ и/или МОСВ

На КЕВР не се възлагат отговорности по другите тематични предварителни условия, неизпълнени критерии и действия, които да се предприемат. Независимо от горното, дейността на КЕВР косвено може да се засегне от Действие 7 към същия

критерий, а именно – „Въвеждане на механизъм за обособяване на приходите, на базата на пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура”. В коментар по Действие 7 е посочено, че има изцяло нова Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (приета с ПМС № 8 от 18.01.2016 г., обн., ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.). В допълнение към този коментар Комисията посочва, че са приети КУказания по нейното прилагане за новия регулаторен период 2017 – 2021 г.

От страна на МРРБ е възложено на екип на Световна банка изготвянето на анализ на съответствието на различни мерки за подпомагане на ВиК отрасъла с правото на държавните помощи и разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и практиката на Европейската комисия и Съда на ЕС. Изготвен е задълбочен анализ, съгласно който има две възможни алтернативи:

- Разглеждане на отрасъл ВиК в контекста на услугите от общ икономически интерес или

- Липса на икономическо предимство като елемент от определението за държавна помощ.

Независимо кой от двата варианта за действие ще бъде избран от държавните институции, ще се наложи промяна в нормативната рамка на ВиК сектора, което може да доведе и до промяна в регулаторната такава. Комисията не разполага с актуална информация каква ще бъде стратегията за действие на държавните институции по тази изключително важна тема.

В рамките на работните срещи и консултации между държавните институции и представители на ЕК и Джаспърс по отношение на изпълнението на изискванията на ОП „Околна среда 2014-2020“ нееднократно е поставян въпрос от страна на Джаспърс за осигуряване на дългосрочна устойчивост на ВиК сектора с акцент върху осигуряване на адекватни възможности за инвестиции в публичните ВиК активи. В тази връзка са правени неофициални предложения Комисията да изисква минимален процент на разходи за амортизации на публични активи, които да бъдат задължително включени в цените на ВиК услугите, респективно инвестирани от ВиК операторите. Това обаче е извън нормативните правомощия на КЕВР, т.к. Законът за водите регламентира много ясно задълженията на собствениците на публичните ВиК активи (АВиК или общински съвети) и на договорния оператор на публичните ВиК активи:

- Съгласно Закона за водите ангажиментът за изготвянето на дългосрочна и краткосрочна инвестиционна програма в съответната обособена територия принадлежи на асоциацията по ВиК (чл. 198в, ал. 4, т.4) или на общинския съвет (чл. 198г, т.5).

- Вменено е задължение за ВиК оператора да изготвя бизнес плана въз основа на инвестиционните програми към регионалните генерални планове и генералните планове на агломерации (чл.198м, ал. 1). Бизнес планът на съответния ВиК оператор се съгласува от асоциацията по ВиК или от общинския съвет. При несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане асоциацията по ВиК или общинският съвет го връща за доработка с мотивирано становище и указания (чл. 198м, ал. 2). Бизнес плановете на ВиК операторите се одобряват по реда на ЗРВКУ (чл. 198м, ал. 3).

В договора по чл.198п, ал. 1 са определени и инвестиционните задължения на ВиК операторите.

В тази връзка е очевиден фактът, че ангажиментът за планиране и предлагане на инвестиции в бизнес плановите принадлежи на двете страни по договор – АВиК или Общински съвет, и ВиК оператор.

КЕВР от своя страна упражнява своите регулаторни правомощия съобразно разпоредбите на ЗРВКУ и подзаконовите нормативни актове към него, съгласно които Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите. В тази връзка преценката за всички параметри на бизнес плана, включително и инвестиционната програма следва да се оценяват през призмата на качеството на ВиК услугите и икономическата обосновааност на ценообразуващите елементи (към които спадат и инвестициите).

В съответствие с целите на изпълняваната реформа в сектор ВиК и разпоредбите на Закона за водите, в Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (НРЦВКУ, обн. ДВ бр. 6 от 2016 г.) бе допусната възможността Комисията да позволи за целите на ценообразуването поэтапно включване на амортизационни отчисления върху активи – публична държавна и/или общинска собственост (чл. 10, ал. 5), които да се използват от ВиК оператора за капиталови разходи и обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични ВиК активи (чл. 10, ал. 6).

Във връзка с разпоредбите на чл. 10, ал. 5 и ал. 6 от НРЦВКУ, в т. 25 от Указанията по нейното прилагане за регулаторен период 2017-2021 г. бе посочено, че:

- Разходите за амортизации на публични дълготрайни активи, изградени със средства на ВиК операторите (Инвестиционната програма на дружеството) се включват в пълен размер и се използват за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични ВиК активи;

- Разходи за амортизации на публични дълготрайни активи, предоставени на ВиК оператора за експлоатация и поддръжка (Публичните задбалансови активи) се включват частично в признатите годишни разходи до размера на предложените капиталови разходи от собствени средства и разходите за обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични ВиК активи.

По този начин Комисията допусна и позволи ВиК операторите да включат разходите за амортизации на публичните задбалансови ВиК системи и съоръжения в признатите годишни разходи, за да се финансират предложените от дружествата инвестиции в публични активи, и да се гарантира обслужването на главниците на сключените до момента инвестиционни заеми.

От страна на Джаспърс е поставян и въпрос за въвеждане на възможност за промяна в начина на ценообразуване, като за туристически курорти се допусне възможността за въвеждане на фиксирани и променливи цени на ВиК услугите. Подобна възможност обаче не може да бъде реализирана без изменение на законови и подзаконови нормативни актове.

В обобщение може да се заключи, че през 2017 г. е необходимо да бъдат взети много решения от съответните държавни институции по отношение на статута на ВиК активите, на ВиК операторите, и на нормативната рамка на ВиК сектора като цяло. Всичко това може да доведе до изменения и в регулаторната рамка, прилагана от Комисията при регулирането на качеството и цените на ВиК услугите.

ГЛАВА ШЕСТА

ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2016 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране бяха получени общо 997 заявления от клиенти и потребители на електрическа енергия. Деветстотин тридесет и една от тях съдържат реквизити на жалба, поради което за тях бяха образувани административни производства на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ. В шест от случаите жалбите бяха насочени срещу нелицензирани от Комисията дружества.

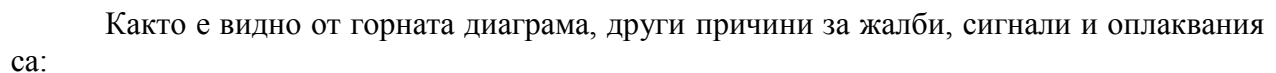
Недоволството на потребителите бе насочено основно към електроразпределителните дружества. При голямата част от жалбите, подадени срещу дружества, извършващи дейности по снабдяване с електрическа енергия, в процеса на събиране на доказателства бе констатирано, че са предизвикани от действия или бездействия на разпределителните такива. Най-голям брой жалби бяха подадени срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – 384 бр., следвано от „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД – 199 бр. и „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД – 143 бр. Срещу „ЕРП Златни пясъци“ АД не бяха регистрирани жалби и сигнали.

Тенденцията се запазва и при разпределителните дружества. Тук отново най-големият брой жалби и сигнали са подадени срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, следвано от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД.

Срещу Енергийният системен оператор бяха разгледани 8 бр. сигнали, срещу дружества, притежаващи лиценз за търговия с електрическа енергия – 14 бр. и само 1 бр. срещу НЕК ЕАД.

Конкретният брой на жалбите и сигналите според предмета на оплакването е посочен в следната диаграма.

- 65

- възстановяване на неправомерно закрити партиди и прекратяване на договори за достъп до електроразпределителната мрежа;
- изкупуване на съоръжения на потребители от електроразпределителните дружества;
- неизпълнение на договорни отношения или промяна на условията за присъединяване на обекти на потребители и производители към електроразпределителните или преносната електрическа мрежа;
- достъп на потребители и производители до свободен пазар на електрическа енергия;
- изкупуване на произведена от възобновяеми енергийни източници и по високотехнологичен метод електрическа енергия;
- други

Проверки на място

В случаите на необходимост от проверка и установяване на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат напълно изяснени документално или е налице разлика в предоставена от жалбоподател и дружество данни, бяха сформирани работни групи за проверка на място, както следва:

- на **„ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД** във връзка с жалба от "Болдом" ЕООД относно присъединяване на обекти на потребител в с. Близнаци, област Варна;

- на **„ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД** във връзка с жалба от Марин Желев, чрез адв. Петър Гатев, относно присъединяване на обект в с. Езерово, община Белослав, област Варна ;

- на **„ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД** във връзка с жалба от Любомир Будинов, чрез адв. Мариета Генчева, относно откриване на индивидуална партида на клиент на жилищна сграда в к.к. Слънчев Бряг;

- на **„ЧЕЗ Разпределение България“ АД** във връзка с жалба от Стефан Лазаров и Тодор Топалски, чрез адв. Владимир Чернев, относно изкупуване на енергийни съоръжения в гр. Враца и заплащане на цена за достъп от страна на електроразпределителното дружество;

- на **„ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД** във връзка с жалба от Гергана Андонова относно условия за присъединяване на търговски обект в гр. Търговище;

- проверка във връзка с извършване на подлежащи на лицензиране дейности и откриване на индивидуални партиди в комплекс "Сънсет Ризорт", находящ се в гр. Поморие, по жалба от адв. Верджиния Дакова срещу "Сънсет Ризорт" АД и "Сънсет Ризорт Мениджмънт" ООД;

- на **„ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД** във връзка с жалба от Петър Петров относно условия за присъединяване на обект в СО "Зеленика";

- на **„ЧЕЗ Разпределение България“ АД** във връзка с жалба от група потребители от м. Стойченски рът, община Троян относно качество на доставяната електрическа енергия по;

- на **„ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД** във връзка с жалба от Пламен Червенков относно условията за присъединяване на обект в гр. Велико Търново;

- на **„ЧЕЗ Разпределение България“ АД** относно качество на доставяната електрическа енергия по жалба от Александър Александров, с. Друган, общ. Радомир;

проверка относно качеството на доставяната електрическа енергия по жалба от Венцислав Ралчев, м. Дивчов рът, гр. Правец;

- на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД относно забавен процес по присъединяване за обект в гр. Разград;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от Богомил Фурнаджиев относно качество на доставяната електрическа енергия;
- на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД във връзка с жалба от Петко Бояджиев, управител на "Акварор- Бояджиев и синове" ООД относно забавен процес по присъединяване за обект в гр. Велико Търново;
- на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД във връзка с жалба от Христо Дамянов относно забавен процес по присъединяване за обект в гр. Варна, ул. "Христо Самсаров" 29;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от потребители в района на селата Зверино, Игнатица, Оселна, Люти брод, Зли дол, Очин дол и прилежащите им махали относно качество на доставяната електрическа енергия;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от Живко Наков, управител на "Етиком- Наков и Сие" СД относно условията за присъединяване на обект за производство на ел. енергия от възобновяеми източници;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от Георги Георгиев, управител на "ЯНМАРИ" ЕООД относно неправомерно разпределение на електрическа енергия на територията на гр. Враца;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от жители на с. Оплетня, общ. Своге относно качеството на доставяната електрическа енергия;
- на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД във връзка с жалба от Руска Капралова относно извършени корекции на количества електрическа енергия;
- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с жалба от Красимир Караиванов относно неизпълнение на договор за присъединяване на обект;
- на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД във връзка с жалба от "БМФ ПОРТ БУРГАС" ЕАД относно промяна в схемата на електрическо хранване на "БМФ ПОРТ БУРГАС" ЕАД;

В резултат на извършените проверки от работните групи бяха изготвени констативни протоколи и доклади, въз основа на които бяха взети решения от Комисията.

За периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. КЕВР се произнесе с общо 76 решения по образувани административни производства във връзка с жалби, от които:

- 31 бр. с дадени задължителни указания;
- 28 бр. за прекратяване поради неоснователност;
- 13 бр. за прекратяване поради отпаднал правен интерес;
- 4 бр. за прекратяване поради неоснователност.

На основание чл. 144, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, за допълнително изясняване на обстоятелствата по подадени в КЕВР жалби бяха проведени тристранни срещи, както следва:

- с представители на КЕВР, Електроенергиен системен оператор (ЕСО) ЕАД и „Когрийн“ ООД по жалба на ЕСО ЕАД, за неизпълнен ангажимент от „Когрийн“ ООД за прехвърляне на собствеността на изградени съоръжения в п/ст „Борисовград“. **Страните се споразумяха и бяха определени срокове за разрешаване на проблема;**

- с представители на КЕВР, „ЕНЕРГО – ПРО Продажби“ АД и „МАВИ“ ЕООД, по жалба от „МАВИ“ ЕООД във връзка с издадени фактури от „ЕНЕРГО – ПРО

Продажби“ АД. Страните се споразумяха за предоставяне на допълнителна информация за разрешаване на проблема;

- с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД и „Витрейд“ ООД за изясняване на статута и начина на хранване на обект на фирма „Витрейд“ ООД. **За разрешаване на казуса „ЧЕЗ Разпределение“ АД ще представи допълнително поисканата от КЕВР информация за разрешаване на казуса;**

- с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД и „Виталес“ АД във връзка с изкупуване на енергийно съоръжение. **Постигнато е споразумение за представяне на допълнителни документи от фирмата за разрешаване на проблема;**

- две срещи с представители на КЕВР, „ЕНЕРГО – ПРО Мрежи“ АД, Министерство на енергетиката и ЕТ „Симет – Светозар Тошев“ относно анекс към договор за присъединяване с „ЕНЕРГО – ПРО Мрежи“ АД, в който заявената мощност от 66,24 кВт да бъде намалена на 30 кВт и да му бъдат заплатени присъединителните енергийни съоръжения. **След допълнително изясняване на обстоятелствата по жалбата, КЕВР се произнесе с решение;**

- с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД и „НИДИМЕКС“ ООД за решаване на проблемите по присъединяване на МВЕЦ „НИДИМЕКС“ към електроразпределителната мрежа. **Определени бяха действията, които двете страни трябва да предприемат по реконструкция на електропровода за финализиране на процедурата по присъединяване на МВЕЦ „НИДИМЕКС“;**

- с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД и „САГ – ГРУП“ ЕООД за условията за изграждане на енергиен обект за присъединяване към разпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение“ АД. **В резултат е подписан договор;**

- две срещи с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД и „Ти Ви Хотел“ ООД за разрешаване на проблем, свързан с промяна на титуляр на партида и сключване на индивидуални договори за доставка на електрическа енергия в имот на „Ти Ви Хотел“ ООД. **Страните се споразумяха и бяха съгласувани действия за разрешаване на проблема;**

- среща с представители на КЕВР, „ЕНЕРГО – ПРО Мрежи“ АД и Кръстиян Кръстев относно проблем с начислени суми за консумирана електрическа енергия и прехвърляне на партида. **Дружеството пое ангажимент да съдейства за решаване на проблема след представяне на изискваните от клиента документи;**

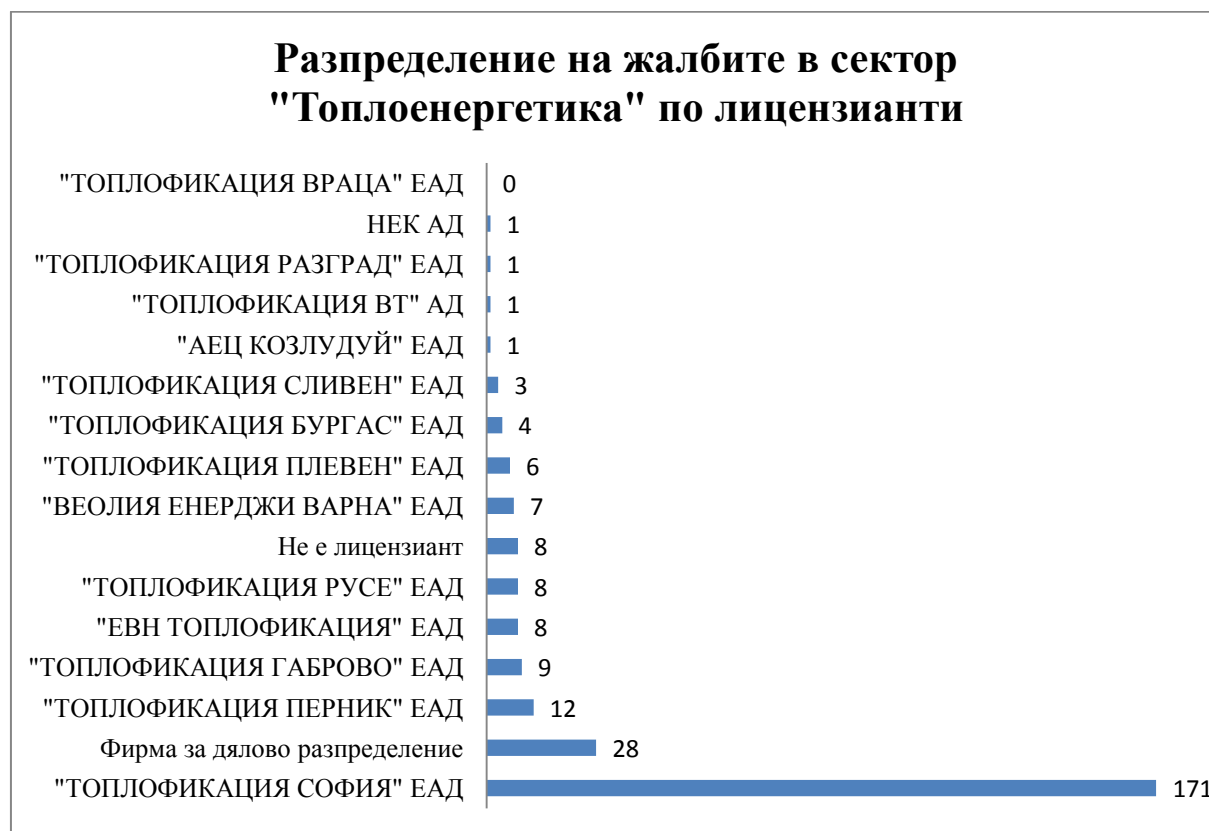
- с представители на КЕВР, „ЧЕЗ Разпределение“ АД, „ЧЕЗ Електро“ АД, „Страгите“ ООД, относно проблем, свързан с преминаване към индивидуално измерване и сключване на индивидуални договори за доставка на енергия в блокове с апартаменти в комплекс „Роял Тауърс“. **Постигнато беше съгласие за действията на „Страгите“ ООД и дружеството за разрешаване на проблема;**

- на основание чл. 150, ал. 4 и ал. 5 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката КЕВР е започнала процедура за доброволно уреждане на спора между „Калиакра Уинд Пауър“ АД и ЕСО ЕАД, във връзка с уточняване на текстове в предложен от ЕСО ЕАД проект на договор за достъп до електропреносната мрежа на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, процедурата не е приключила.

Провеждането на тристранни срещи в съответствие с чл. 144, ал. 2, т. 1 от Наредба № 3 има положително въздействие върху спорещите страни, намалява времето за изясняване на обстоятелствата и спомага за по-бързо разрешаване на проблемите.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

През 2016 г. в КЕВР са получени общо 268 заявления с характер на жалба от клиенти и потребители на топлинна енергия. Разпределението им е показано в приложената диаграма.

Предвид предмета на оплакването, 230 жалби и сигнали са препратени към Министерство на енергетиката и други административни органи за разглеждане по компетентност.

За 38 бр., чието разглеждане е от компетентността на КЕВР, са образувани административни производства на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ. За три от случаите КЕВР се е произнесла с решение.

Разпределението на тези жалби е както следва:

- срещу „Топлофикация София“ ЕАД – 25;
- срещу „Топлофикация Габрово – 6;
- срещу „Топлофикация Русе“ ЕАД – 3;
- срещу топлофикационните дружества, обслужващи градовете Варна, Бургас, Плевен и Сливен – по 1.

Възраженията на потребителите са свързани основно с:

- несъгласие с начислени суми за консумирана топлинна енергия;
- несъгласие с начислени суми за дялово разпределение в сгради-етажна собственост;

- несъгласие с начислени суми в изравнителни сметки;
- възражения срещу съдебни решения за дължими суми, прилагане на давностен срок на задълженията и др.;
- проблеми с присъединяването на потребители към топлопреносната мрежа

До всички жалбоподатели с така описаните възражения бяха изпратени отговори с разяснения за определените в ЗЕ правомощия и контролни функции на КЕВР, приложимите нормативни документи, основанията на които е начислена топлинната енергия за имота, какви са техните права съгласно общите условия и действията, които следва да предприемат. Уведомени са също, че на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) жалбата им е изпратена за разглеждане по компетентност от министъра на енергетиката

На диаграмата по-долу са представени жалбите според предмета на оплакването.

Анализът на жалбите, които са от компетентността на КЕВР (17% от общия брой получени), показва следното:

- За проблеми с качеството на доставяната топлинна енергия са сигнализирали 26 потребители. За всеки отделен случай са изпратени писма до обслужващото топлофикационно дружество и причините са отстранени в указания срок;

- Качеството на търговските услуги е причина за 7 броя жалби. Потребителите са уведомени за изисканите и извършени от дружествата проверки на точността на средствата за търговско измерване, състоянието на отоплителните им инсталации, привеждането на настройките и режимите на работа на абонатните станции в съответствие с нормативно установените параметри;

- За проблеми с изкупуване на енергийни обекти са получени 6 бр.жалби. Жалбите са предизвикани от непостигане на съгласие на страните относно стойността на енергийния обект. По тези жалби, в изпълнение на правомощията си и по реда на Закона за

енергетиката, Комисията е назначила независим оценител, с което процедурата е продължила по установения ред.

През 2016 г. са проведени пет тристранни срещи по изясняване и събиране на допълнителна информация по жалби на клиенти срещу топлофикационни дружества.

Изготвени са отговори на въпроси и становища по предложения, постъпили в Комисията чрез парламентарната комисия за наблюдение на КЕВР. Изготвена е официална позиция на КЕВР относно предложение от Омбудсмана на Република България за отпадане на юрисконсултските възнаграждения в съдебни и изпълнителни производства, образувани от топлофикационните дружества.

На обявения на интернет страницата на КЕВР телефон и прием на потребители в КЕВР, експерти от Дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ провеждат ежедневни консултации за нормативната уредба, разяснения и указания относно реда за подаване на жалби, за видовете жалби, които Комисията има правомощия да разглежда, изискванията на които трябва да отговарят, процедурата по разглеждането им.

Експерт от Дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ участва в провеждането на анкета във връзка с проект на консултантска фирма “Civic Consulting“, възложен ѝ от Европейската комисия, за проверка за пригодност на пет директиви за защита на потребителите, в частта енергетика.

Участие в „Секторна помирителна комисия за разглеждане на спорове в областта на електрическата енергия“ създадена съгласно Закона за защита на потребителите

Двама експерти от КЕВР участват в секторни помирителни комисии, които изпълняват задълженията на председател и заместник-председател. През 2016 г. са проведени общо деветнадесет заседания. Разгледани са девет заявления, образувани са седем помирителни производства, от които в рамките на годината са приключени три. По останалите четири производства работата продължава през 2017 г.

3. ПРИРОДЕН ГАЗ

Жалби, подадени в Комисията за енергийно и водно регулиране

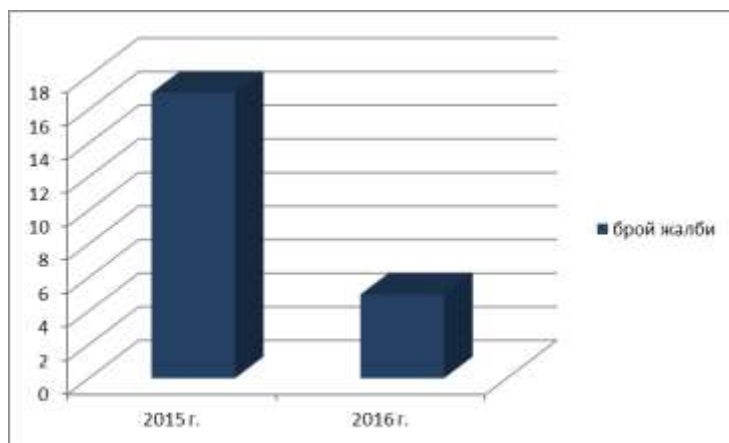
За сектор „Природен газ“ през 2016 г. в КЕВР са получени общо 20 запитвания и жалби, от които 5 жалби по чл. 22 от Закона за енергетиката. По получените запитвания са извършени проверки по документи и са изготвени отговори, които са изпратени на адресатите.

Съгласно чл. 142, ал. 4 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) Комисията разглежда жалба, ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите, когато не е получил отговор по нея.

По две от жалбите КЕВР се произнесе с решения, като прие, че жалбите са неоснователни и прекрати преписките. При проверка относно редовността на две от подадените в КЕВР жалби, бе установено, че същите не отговарят на изискванията на чл. 143 от НЛДЕ и на основание чл. 4, ал. 2 от НЛДЕ жалбоподателите бяха уведомени, че в

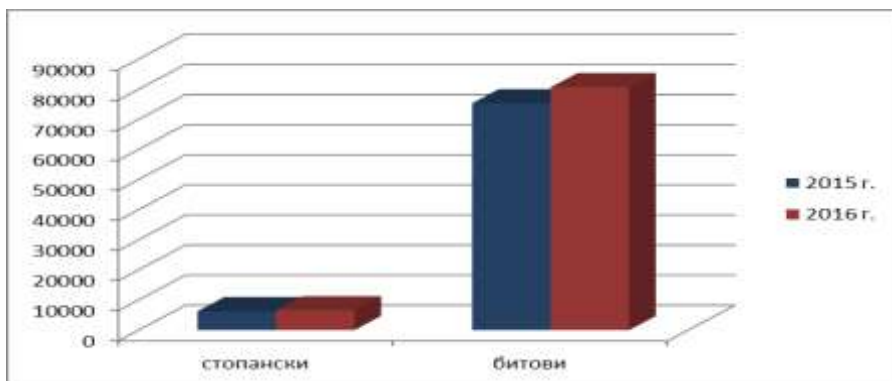
седемдневен срок от получаване на уведомлението следва да отстранят нередовностите. В определения срок нередовностите не бяха отстранени, поради което жалбите не бяха разгледани по същество и образуваните преписки бяха прекратени на основание чл. 4, ал. 3 от НЛДЕ. Административното производство по една от жалбите не е приключило поради фактическата и правна сложност на случая.

Броят на жалбите в сектор „Природен газ“, получени в КЕВР през 2016 г., е намалял със 70% спрямо жалбите през 2015 г. и е най-ниският в сравнение с другите три сектора. Като основна причина може да се посочи малкият брой газифицирани домакинства в страната, както и обстоятелството, че дружествата информират клиентите си за реда за подаване и разглеждане на жалби, който е регламентиран в общите условия на договорите и в правилата за работа с потребители.

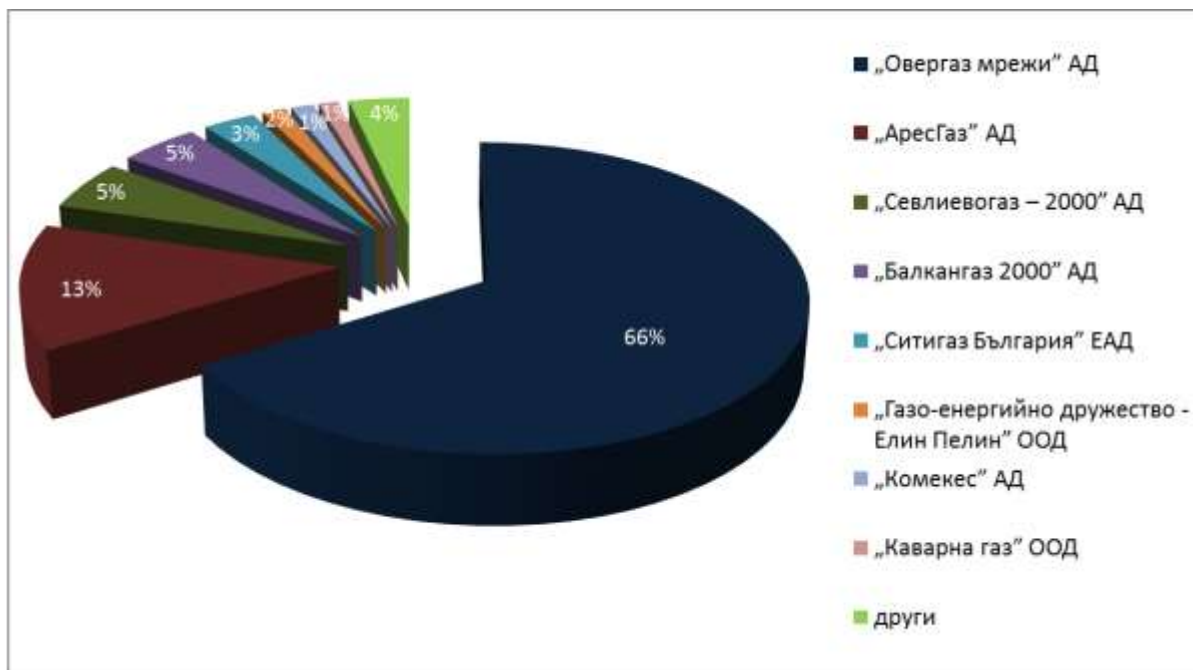

Жалби, подадени в газоразпределителните дружества

По данни на газоразпределителните дружества общият брой на клиентите им през 2016 г. е 87 274, от тях 80 705 (92%) – битови и 6 569 (8%) – стопански. В края на 2016 г. дружествата, които извършват дейностите по разпределение на природен газ и снабдяване с природен газ от краен снабдител, са 24. Те упражняват своята дейност на 35 лицензирани територии.

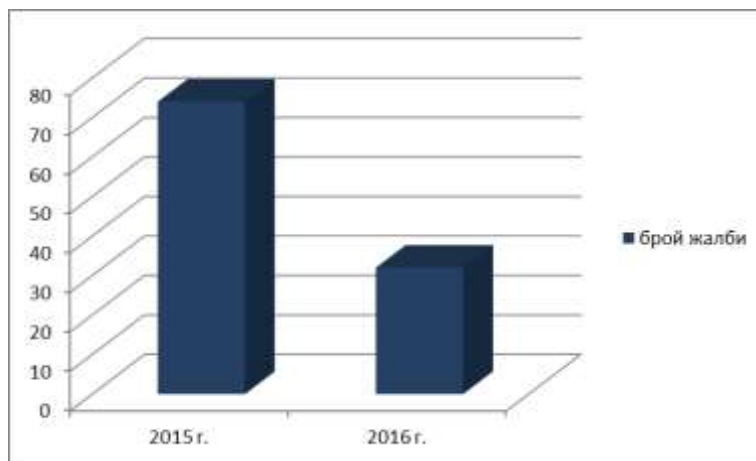
Разпределението на потребителите на природен газ по дружества е представено в следната графика:

„Овергаз Мрежи“ АД обслужва най-много клиенти – 57 816, което е 66% от всички потребители на природен газ в страната, следвано от „Аресгаз“ АД (правоприемник на „Рила газ“ АД и „ЧТК“ АД) с 11 615 бр. потребители, които представляват 13% от всички клиенти на природен газ, „Севлиевогаз – 2000“ АД с 4 609 бр. потребители или 5,3% от общия брой, „Балкангаз 2000“ АД с 4 065 бр., които са 4,7%. Общият брой на потребителите на газоразпределителните дружества през 2016 г. е нараснал от 81 620 за 2015 г. на 87 274, което е близо 7% увеличение за една година. Броят на битовите клиенти се е увеличил със 7%, а броят на стопанските – с 5%.

Потенциалът за увеличаване на броя на стопанските потребители на природен газ е нисък, тъй като негазифицираните обекти основно са малки и се оценява за неефективно преминаването им на природен газ, поради твърде високата първоначална инвестиция. През 2016 г. се наблюдава по-голямо увеличение на броя газифицирани битови потребители, което е свързано със стартирането на проекта „Дезире“ на Министерството на енергетиката, финансиран от Международен Фонд „Козлодуй“ чрез Европейската банка за възстановяване и развитие. Целта на проекта е да насърчи подмяната на нискоэффективни енергоизточници, използвани в българските домове, като електроенергия, дърва и въглища с по-ефективна и екологично чиста енергия от природен газ. По проекта се осигурява безвъзмездно финансиране за газификация на дома в размер на 20% от стойността на газовите уреди и инсталации.

През 2016 г. броят на жалбите, подадени в газоразпределителните дружества, е 32, което е намаление от 57% спрямо 2015 г., когато са били 74.

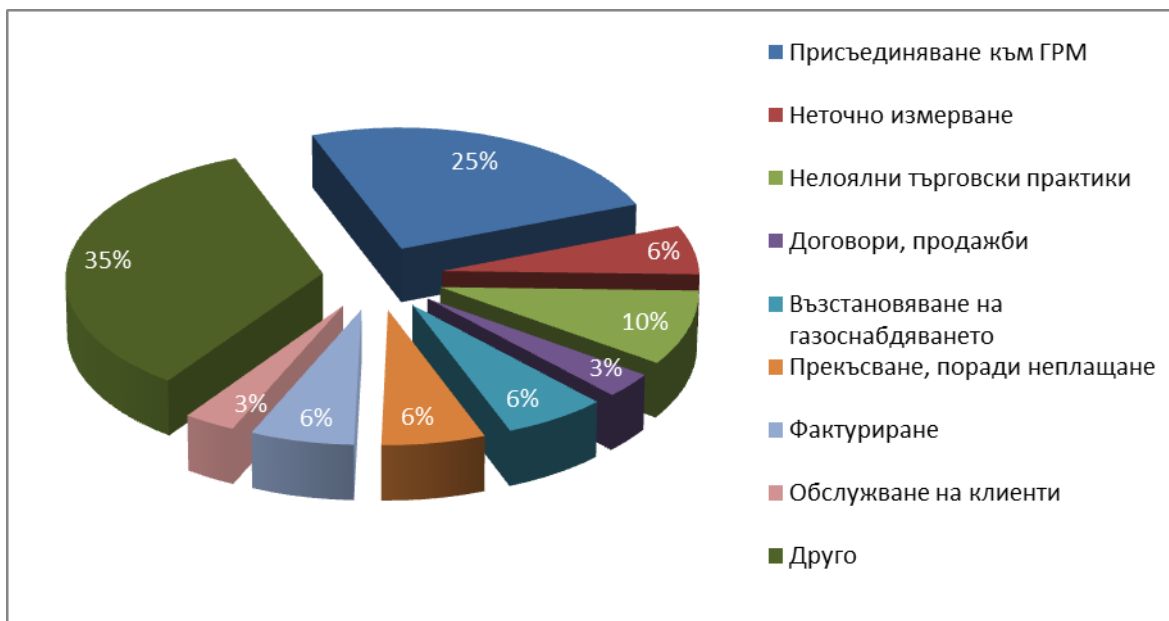

През 2016 г. подалите жалби от потребители представляват под 0,04% от всички потребители на природен газ. Жалби са подадени в 11 от общо 35 лицензирани територии в България. Броят на потребителите на природен газ в тези 11 територии (72 802) съставлява 83% от всички потребители на природен газ в страната. Най-много жалби са подадени в „Овергаз мрежи” АД за лицензираната територия на Столична община и община Божурище - 8 бр. (0,03% от битовите клиенти на дружеството). Това представлява 25% от всички жалби в сектора.

Жалбите, подадени в газоразпределителните дружества през 2016 г., според техния предмет са, както следва:

Предмет на жалбите	Брой жалби	Брой удовлетворени жалби
Присъединяване към ГРМ	8	1
Неточно измерване	2	1
Нелоялни търговски практики	3	2
Договори, продажби	1	0
Възстановяване на газоснабдяването	2	2
Прекъсване, поради неплащане	2	2
Фактуриране	2	0
Обслужване на клиенти	1	0
Друго	11	5

От графиката по-долу е видно, че жалбите са свързани основно с: присъединяване към ГРМ; неточно измерване; нелоялни търговски практики; договори и продажби, възстановяване на спряно газоснабдяване; прекъсване поради неплащане; фактуриране; обслужване на клиенти и др.

В газоразпределителните дружества през 2016 г. са получени:

- 8 бр. жалби, свързани с присъединяване към ГРМ, от които 7 бр. – неоснователни и една – основателна, която е удовлетворена. Неоснователните жалби са основно относно: твърдения за неправомерно присъединяване на имоти към ГРМ (подадени от съсобственици на имоти, притежаващи 50% съсобственост); технически проблеми и срок на договора за присъединяване.

- 3 бр. жалби, свързани с нелоялни търговски практики – недоставени фактури. Жалбите са основателни и са удовлетворени – фактурите са доставени с обратна разписка на адрес и клиентите са информирани за различните канали за получаване на данни за месечното им потребление и сметките/фактурите за природен газ.

- 11 бр. други жалби, свързани с: повреди във вътрешните инсталации на клиентите, които са тяхна собственост и отговорност; други са подадени от лица, които не са клиенти на ГРД и са свързани с мястото на монтаж на ГРИТ; свързани с начислена такса за спиране/възстановяване на газоподаването вследствие на прекратяването му поради закъсняло плащане на фактура за природен газ.

Газоразпределителните дружества са разгледали получените жалби. Тринадесет от тях са приети за основателни и съответно са удовлетворени исканията на подателите.

На всички подадени жалби дружествата са отговорили в установените срокове.

Информация относно средствата за уреждане на спорове, разясняване на правата на клиентите, реда, по който могат да се обърнат към КЕВР, когато не са удовлетворени от отговора или не са получили такъв и др., е публикувана на интернет страниците на по-голямата част от дружествата и е обявена в центровете за работа с клиенти.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Жалби и работа с потребителите

Комисията разглежда жалби на потребители срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката), както и на ВиК оператори срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1,

т. 2 от ЗЕ), свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ).

Предметът на регулиране по ЗРВКУ съгласно чл. 1, ал. 1 „урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги, наричани по-нататък „ВиК оператори“. При осъществяване на дейността си Комисията се ръководи от принципите на осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите, предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение, защита на интересите на потребителите, икономическа обоснованост на цените на ВиК услугите, създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да влагат инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи, насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето и други (чл. 6 от ЗРВКУ).

През изминалата година в КЕВР са внесени общо **529 бр. жалби** на потребители на ВиК услуги срещу 43 бр. ВиК оператори. В сравнение с 2015 г. броят на жалбите е намалял с 10%.

Една част от постъпилите жалби в сектор ВиК са директно отправени към КЕВР, а съгласно процедурните правила за разглеждане на жалби по Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката Комисията разглежда жалби, когато те са разгледани преди това от ВиК оператора, жалбоподателят е уведомен за отговора, но не е удовлетворен от него.

Не са единични случаите, в които потребителите отправят искания към КЕВР, по които Комисията няма компетентност за произнасяне (напр. искания за отмяна на влезли в сила съдебни решения или произнасяне по проблеми, които са предмет на съдебен спор, за отпадане на задължения по давност и др.).

Зачестиха и случаите, в които гражданите посещават седалището на Комисията с цел провеждане на разговор по конкретен казус или търсят съдействие за разрешаването на своя проблем преди подаването на жалбата. За броя на тези разговори и срещи не се води статистика, но те представляват важна част от дейността на отдела, свързана с работа с потребители. След получена консултация от експерт и изясняване на поставен проблем/въпрос съответният гражданин решава дали да подаде жалба или, ако е получил удовлетворителен отговор (най-често при разясняване на клаузи от относимата нормативна уредба), да се откаже да подаде такава.

Голяма част от жалбите (38%) са подадени от граждани, 4% от търговски дружества, едва 5% чрез ВиК операторите, на основание чл. 58 от Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от ВиК оператор. Подаване на жалба по електронен път на публикувания на интернет страницата на Комисията адрес за кореспонденция е предпочетен в 20% от случаите, а в 33% те са били препратени от различни институции - Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Министерство на икономиката и енергетиката, Администрацията на президента, Администрацията на МС, общини и др., а най-често от Комисията за защита на потребителите.

Според етапа на производството по жалби, регистрирани в КЕВР през 2016 г. техният брой се разпределя, както следва:

- 218 бр. са препратени до съответния компетентен орган (съгласно чл. 31 от Административнопроцесуалния кодекс) или до ВиК оператор за разглеждане на жалбата и уведомяване на жалбоподателя за резултата от извършената проверка (в изпълнение на чл. 142, ал. 5 във връзка ал. 4 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката);

- производството не е приключило за 300 бр. жалби, тъй като все още се събират доказателства за изясняване на обстоятелствата или се изготвя доклад по случая;

- по 11 бр. жалби и сигнали на потребители КЕВР се е произнесла с решения.

Доброволно уреждане на спорове

През изминалата година бяха организирани и проведени осем тристранни срещи за доброволно уреждане на спорове като седем от тях бяха по жалби от потребители срещу ВиК оператори и един – по жалба на ВиК оператор срещу ВиК оператор. С постигане на споразумение завършиха седем от срещите, а в един случай срещите спомогнаха за изясняване на обстоятелства от значение за случая. При постигнато доброволно уреждане на спор, съгласно чл. 150, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, Комисията не се произнася с решение.

Резултатите показват, че този способ за разглеждане на спорове между потребители и ВиК оператори (по чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ) и между ВиК оператори срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ) следва да бъде използван колкото е възможно по-често, тъй като дава възможност за по-пълно изясняване на обстоятелствата по определен случай, както и за изразяване на позициите на страните, за дискутиране по възможните начини за разрешаване на спора и в крайна сметка за постигане на споразумение, което да удовлетворява опонентите. Именно поради този ефект на постигнато съгласие и от двете страни, споразумението винаги ще превъзхожда решението на един административен орган, защото колкото и обосновано, прецизно изготвено и т.н. да е то, винаги едната страна ще губи. Следва да бъде отбелязано, че организирането на подобни срещи се възприема като положителна инициатива, на която страните откликват с желание, а при самите обсъждания показват готовност да правят компромиси и постигат съгласие по оптималните варианти за разрешаване на проблема.

Проведени са следните тристранни срещи:

- на 25.01.2016 г. по жалба, с вх. № В-17-37-5/20.04.2015 г. от „ПСОВ ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир срещу „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Перник относно неизпълнение на дадените задължителни указания с Решение № Ж-14/ 14.03.2011 г. на ДКЕВР. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

- на 15.06.2016 г. по жалба на потребител срещу „Софийска вода“ АД относно несъгласие с начислено количество вода за нерегламентирано ползване на В и К услуги в имот: УПИ ХХХI-3214, кв. 3М, м.в.з. „Бистрица - Манастира, район Панчарево, Столична община. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

- на 19.05.2016 г. по жалба на потребител срещу „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас относно изразено несъгласие с присъединяване на съседен имот (идентификатор 11538.503.156 по плана на гр. Свети Влас) към водоснабдителната мрежа посредством водомерната шахта, изградена от жалбоподателя със собствени средства. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

- на 04.10.2016 г. по жалба с вх. № В-11Г-00-16/ 07.07.2016 г., срещу „Софийска вода“ АД относно некоректно посочване на титуляр на индивидуална партия и изпращане на фактури. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

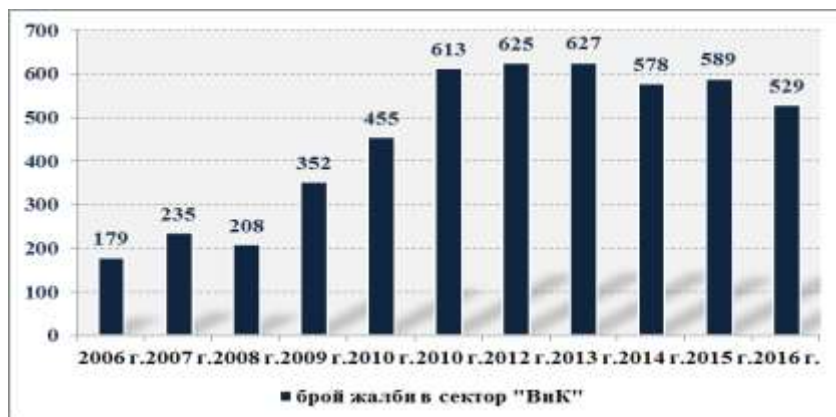
- на 04.10.2016 г. по жалби, с вх. № В-04-02-274 от 06.08.2015 г. и 20.06.2016 г., срещу „Софийска вода” АД относно изразено несъгласие с формирани задължения и отразени плащания за имота на жалбоподателя. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

- на 31.10.2016 г. по жалба, с вх. № В-12-00-215/ 06.07.2016 г. срещу „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Смолян с цел изясняване обстоятелствата по случая (чл. 144, ал. 2, т. 1 от наредба № 3/21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката). В резултат на проведената среща редица въпроси намериха своя отговор и в кратък срок след нея КЕВР се произнесе с решение;

- на 21.12.2016 г. по жалби, с вх. № В-11А-00-25 от 14.04.2016 г., 17.06.2016 г., 20.06.2016 г., 20.07.2016 г., 05.08.2016 г., 24.08.2016 г., 02.09.2016 г., 15.09.2016 г., 10.11.2016 г., 23.11.2016 г., 30.11.2016 г. срещу „Софийска вода” АД относно отказ от предоставяне на справки за всички индивидуални обекти в сградата в режим на етажна собственост, регистрирани след общите водомери, с информация за индивидуалното им потребление и разпределения им разход общо потребление за съответния отчетен период. Постигнато бе доброволно уреждане на спора;

- на 21.12.2016 г. по жалби, с вх. № В-04-02-163 от 11.05.2016 г., 01.08.2016 г. и от 24.08.2016 г. срещу „Софийска вода” АД относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ и искане за предоставяне на справки за всички индивидуални обекти в сградата в режим на етажна собственост, регистрирани след общия водомер, с информация за индивидуалното им потребление и разпределения им разход общо потребление за съответния отчетен период. Постигнато бе доброволно уреждане на спора.

Данните от последните 10 години показват тенденция на увеличаване на броя на оплакванията. През последните три години се увеличават жалбите, свързани с проблеми, засягащи качеството на предоставяните ВиК услуги в отделни райони или цели населени места, а също и несъгласие с разпределянето на разход „общо потребление“ в сгради в режим на етажна собственост. Системното нарушаване на Общите условия от страна на ВиК операторите дава основание в отделни случаи на инициативни комитети на потребители да търсят съдействието на регулаторния орган не само за разрешаване на конкретен проблем, но също и за отстраняване на порочни практики или повишаване на нивото на обслужване на потребителите, което е важен измерител за ефективността от работата на дружествата.

Жалби, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2016 г.

Броят на жалбите, подавани в КЕВР, остава висок през годините, което е индикатор от една страна за доверието на потребителите към регулаторния орган и техните очаквания, че в негово лице могат да намерят компетентно и справедливо решение на възникнал спор с оператор, но от друга страна показва, че самите оператори не изпълняват задълженията си и не търсят ефективност в работата си с клиентите. В много от случаите, които се поставят на вниманието на Комисията, се оказва, че операторът е могъл самостоятелно да вземе решение и да отстрани своевременно проблема, без да бъде ангажиран ресурса на КЕВР, респ. да се изготвят доклади и решения по казуси, които са нормативно регламентирани и нямат алтернатива.

В подкрепа на горните изводи е и следващата фигура, която онагледява ограничените възможности на отдела за приключване на открити производства по жалби на потребители и въвеждане на ясни правила за разглеждане на жалби, които да се ограничават до компетенциите на Комисията.

Производство по жалби, постъпили в КЕВР за периода 2014 - 2016 г.

Най-висок е делът на жалбите срещу „Софийска вода” АД - 49%, предвид обстоятелството, че дружеството обслужва най-големия брой потребители на ВиК услуги в страната. В графичен вид на Фигура 3 е представен броят на жалбите през 2016 г., постъпили в КЕВР срещу „Софийска вода“ АД, съпоставен с общия брой на жалбите, постъпили от страната.

Брой на жалбите, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2016 г.

По своя характер жалбите могат да бъдат систематизирани в следните групи:

- несъгласие с начислени количества вода по индивидуални партии;
- несъгласие с разпределението на разход „общо потребление” от потребители, живущи в сгради етажна собственост;
- нарушено водоснабдяване (ниско налягане и липса на вода);
- прекъснато водоснабдяване;
- лошо качество на питейната вода;
- наводняване на имоти от канализационната/водопроводната мрежи;
- отказ от присъединяване към В и К системите;
- несъгласие с цените на предлаганите В и К услуги;
- други.

В таблицата по-долу е представено процентното съотношение на регистрираните жалби в КЕВР според характера на поставените в тях проблеми в периода 2014 - 2016 г.

№	Характер на жалбите	2014 г.	2015 г.	2016 г.
1	несъгласие с начислени количества вода по индивидуални партии	36,7	42,8	40,8
2	несъгласие с разпределение на разход „общо потребление”	24,9	17,2	17,8
3	нарушено водоснабдяване	5,7	9,1	10
4	прекъснато водоснабдяване	4,5	2,8	2,3
5	лошо качество на питейната вода	1,7	2,1	1,1
6	наводняване на имоти от канализационната / водопроводната мрежи	1,2	2,2	4,9
7	отказ от присъединяване към ВиК системите	1,2	0,7	0,9
8	несъгласие с цените на предлаганите ВиК услуги	0,3	3,8	1,1
9	други	23,7	19,3	21

В графичен вид е представен броят на оплакванията, постъпили в КЕВР през 2016 г., според характера на жалбите.

Брой на жалбите, постъпили в КЕВР през 2016 г. според характера на жалбите

От общия брой на постъпилите жалби в КЕВР най-голям е делът на тези в категория „несъгласие с начислени количества вода“ – 40,8%. Към нея се причисляват оплаквания, свързани с голям размер на натрупани задължения и отправени претенции за погасяването им поради изтекла погасителна давност; твърдения за погрешно подаден самоотчет или отчетено показание на измервателния уред, в резултат на което формираното задължение е завишено в сравнение с обичайното; неосигурен достъп до имота за извършване на действителен отчет и формиране на задължения въз основа на прогнозни количества питейна вода; начислени суми в резултат на решение на етажната собственост за откриване на индивидуални партии и разпределение на дълга по имоти; натрупани задължения за имот при промяна на собствеността му/вещното право на ползване и др.

Въпреки че КЕВР няма правомощия да се произнася по размера на начислените суми, за всяка една от жалбите, попадаща в обхвата на тази категория, досегашната практика на Комисията е разглеждане на начина на формираните задължения от страна на ВиК оператора и проследяване на изпълнението на задълженията му, регламентирани в Общите условия, респ. Наредба № 4/2004 г., във всеки конкретен случай.

Сравнително голям остава броят на регистрираните жалби в КЕВР относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ или 17.8% от общия брой.

В други се отнасят жалби за неполучаване на фактури, за непредоставяне на информация, несъгласие с ценоразписите за административни и технически услуги на ВиК операторите, несъгласие с връчени предписания за проверка на измервателни уреди, техн. преустройства и др.

С цел привеждане на работата по разглеждане на жалби в съответствие със законовите разпоредби (чл. 22, ал. 1 от ЗЕ във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗРВКУ) се разработва вътрешна процедура за работа с жалби на потребители срещу ВиК оператори. На основата на критичен преглед на досегашната практика (извеждане и анализиране на категории жалби, използвани подходи на изследване и окомплектоване с документи и др.) по критерий законово дефинирана компетентност на административния орган да разглежда и се произнася по жалби, се преосмислят всички етапи и отделни действия на производството. Целта на работата по изготвяне на новите процедурни правила е, при спазване на закона и подзаконовите нормативни актове, да се осигури повишаване на ефективността и продуктивността.

По част от постъпили в Комисията жалби и сигнали са извършени извънредни проверки, като събраната информация е използвана в рамките на образуваните административни производства.

№	ВиК оператор	Дата извършена проверка	Констативен протокол	Доклад по жалбата	Решение на ДКЕВР №/дата
1	„Софийска вода“ АД	24.06.2016 г.	КП № 1/ 24.06.2016 г.	В-Дк-22/ 27.02.2017 г.	
2	„Софийска вода“ АД	19.07.2016 г.	КП № 2/ 19.07.2016 г.	В-Дк-146/ 30.08.2016 г.	Ж - 66 14.09.2016 г.
3	„Софийска вода“ АД	16.08.2016 г.	КП № 3/ 16.08.2016 г.	В-Дк-168/ 02.12.2016 г.	Ж - 111 09.12.2016 г.

4	„ВКТВ“ ЕООД, гр. Велинград	21.10.2016 г.	КП № 4/ 21.10.2016 г.		
5	„Софийска вода“ АД	15.12.2016 г.	КП / 15.12.2016 г.		

Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за 2016 г.

С писмо с изх. № В-17-00-1 от 04.01.2017 г. Комисията изиска информация от 53 бр. ВиК оператори относно брой на постъпилите жалби на потребители за периода 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. и анализ на работата по жалбите с потребителите, свързана с тази дейност.

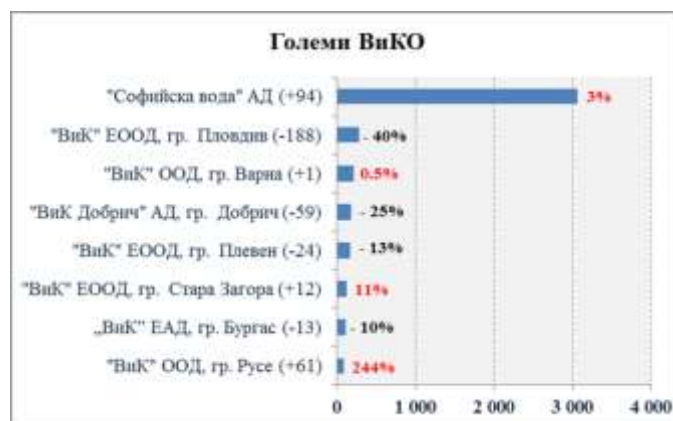
В графичен вид е представен броят на жалбите, регистрирани при ВиК операторите през 2016 г., според характера им.

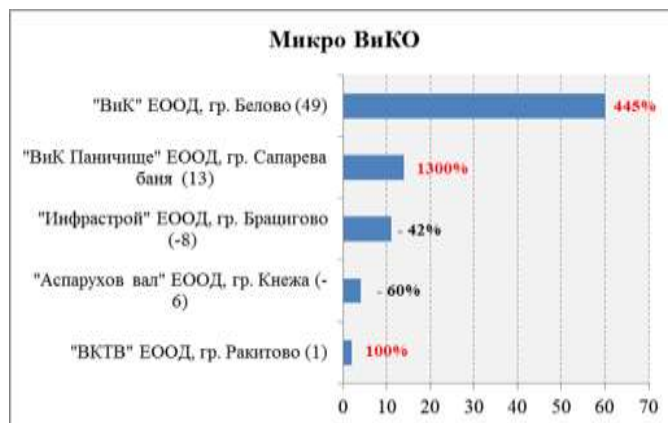

Брой на жалбите, постъпили във ВиК операторите през 2016 г. според характера на жалбите

Данните показват, че разпределението на постъпилите във ВиК операторите жалби през 2016 г. според техния характер е сходно с разпределението на жалбите, постъпили в КЕВР.

В зависимост от специфичните условия на дейността на ВиК операторите по отношение на броя на обслужваното население, приходите от предоставяните ВиК услуги, количество подадена вода на вход водоснабдителна система, дружествата се разделят на четири групи (големи, средни, малки и микро). В графиките по-долу е представен броят на регистрираните жалби при ВиК операторите през 2016 г., при които се констатира намаляване (-) или увеличаване (+) спрямо 2015 г.

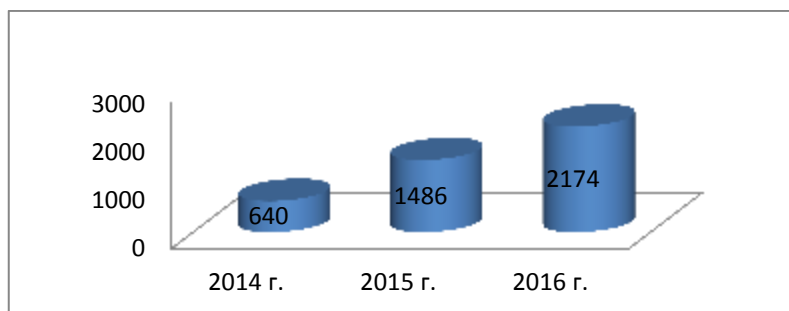
Данните показват, че през 2016 г. ВиК дружествата са регистрирали постъпили при тях 6 074 бр. жалби, което представлява намаление с 3% на броя им спрямо предходната година (6 287 бр.). Двадесет и шест от дружествата са отчетели намаляване на постъпилите през 2016 г. жалби спрямо 2015 г., а 20 дружества са констатирани увеличение. За сравнение през 2015 г. 24 броя ВиК оператори са отчетели намаляване, а 23 броя увеличение. Въпреки вариациите през годините, се наблюдава спад на общия брой на регистрираните жалби при ВиК операторите.

Предвид спецификата на дейността на всеки един ВиК оператор по отношение на обема на подаваните водни количества, броя на обслужваното население и броя на потребителите, както и вида на предоставяните услуги, през годината се наблюдава значителна разлика в броя на жалбите, които постъпват при ВиК операторите, като част от тях отчитат подобрене на работата с потребителите, видно от намаляващия брой жалби, а при други резултатите са с обратен знак, като индикатор за лоша комуникация с потребителите и нарастващи проблеми.

ГЛАВА СЕДМА

ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

През 2016 г. по жалби срещу актове на Комисията и на нейния председател експерти от дирекция „Правна“ осъществиха процесуално представителство по 2174 съдебни заседания по дела пред съдилищата на територията на цялата страна. Спрямо 2014 г. и 2015 г., когато бе осъществено процесуално представителство, съответно по 640 и 1486 дела, увеличението през отчетната 2016 г. е 1,5 пъти.

Както се вижда от графиката по-долу, най-многобройни са делата в сектор „Електроенергетика“ - 94% от всички дела. През 2016 г. в сектор „Водоснабдителни и канализационни услуги“ образуваните дела са 3 пъти повече спрямо делата през 2015 г.

Запазва се тенденцията основен дял в сектор „Електроенергетика“ да са делата, образувани по жалби срещу наказателни постановления, издадени от Председателя на КЕВР в изпълнение на контролни правомощия по ЗЕ. В сектор „Електроенергетика“ е значителен и броят на делата, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване или определяне на цени на електрическата енергия, както и срещу откази по заявления за утвърждаване на цени. Големият брой на делата с предмет цени на електрическата енергия произтича от важността на регулираните обществени отношения в този сектор, както и от различните и много на брой участници в електроенергийния пазар.

Конкретните данни за съдебните производства са представени по-долу по сектори:

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Електроенергетика” за 2016 г. е **1376 бр.**, в т. ч.:

- спечелени и изменени: 321 бр.;
- прекратени: 43 бр.;
- загубени: 348 бр.;
- висящи производства: 664 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2016 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу издадени от Председателя на КЕВР наказателни постановления – 613 бр., от които 262 бр. спечелени и 5 бр. изменени, 300 бр. загубени и 51 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за определяне на разполагаемост – 18 бр., от които 1бр. спечелено, 13 бр. прекратени, 1 бр. загубено и 3 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени на електрическа енергия, както и отказ по такива заявления – 450 бр., от които 40 бр. спечелени, 25 бр. прекратени, 3 бр. загубени и 382 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби, включително мълчалив отказ – 66 бр., от които 11бр. спечелени, 5 бр. прекратени, 15 бр. загубени и 35 бр. висящи;
- дела, образувани по иски молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 165 бр., от които 1бр. спечелено, 23 бр. загубени и 141 бр. висящи;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 28 бр., от които 5 бр. спечелени и 23 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила – 16 бр., от които 1 бр. спечелено, 4 бр. загубени и 11 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 7 бр., от които 2 бр. загубени и 5 бр. висящи.

Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които КЕВР е страна – 13 бр. висящи.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Топлоенергетика” за 2016 г. е **37 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 5 бр.;
- загубени: 5 бр.;
- прекратени: 6 бр.;
- висящи производства: 21 бр.

Образувани, приключили и висящи през 2016 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 24 бр., от които 2 бр. спечелени, 2 бр. прекратени, 2 бр. загубени и 18 бр. висящи;
 - дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за издаване на сертификати за произход на електрическа енергия и отказ за издаването им – 5 бр., от които 1 бр. спечелено, 1 бр. прекратено, 2 бр. загубени и 1 бр. висящо;
 - дела, образувани по жалби срещу издадени от Комисията наказателни постановления – 1 бр. спечелено и изменено;
 - дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила- 2 бр., от които 1 бр. загубено и 1 бр. висящо;
 - дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация- 1 бр. прекратено;
 - дела, образувани по иски молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 1 бр. спечелено;
 - дела по жалби и други – 2 бр. прекратени.
- Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които Комисията е страна – 1 бр. висяща.

3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Общият брой дела в сектор „Газоснабдяване” за 2016 г. е **9 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 2 бр.;
- загубени: 1 бр.;
- висящи производства: 6 бр.

Образувани, приключили и висящи през 2016 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за енергийно и водно регулиране, включително мълчаливи откази – 3 бр., от които 1 бр. висящо, 2 спечелени;
- дела пред районните съдилища по жалби срещу издадени от Комисията наказателни постановления – 2 бр. висящи;
- дела по жалби за присъждане на вреди – 2 бр., от които 1 бр. загубено, 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу актове за установяване на публични държавни вземания – 1 бр. висящо;
- дела, образувани по иски молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 1 бр. висящо.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Общият брой дела в сектор „ВиК услуги” за 2016 г. е **43 бр.**, в това число:

- спечелени: 7 бр.;
- загубени: 5 бр.;
- прекратени: 3бр.;
- висящи производства: 28 бр.

Образувани, приключили и висящи през 2016 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени - 4бр., от които 1 бр. прекратено и 3 бр. висящи;

- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила - общо 4 бр., от които 1 бр. прекратено и 3 бр. висящи;

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби, вкл. срещу мълчаливи откази: 24 бр., от които 5 бр. спечелени, 1 бр. прекратено, 3 бр. загубени и 15 бр. висящи;

- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация - 1 бр. висящо;

- административно-наказателни дела срещу наказателни постановления, издадени за нарушение на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги: общо 8 бр., от които 2 бр. потвърдени, 2 бр. отменени и 4 бр. висящи.

Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които Комисията е страна – 2 бр. висящи.

5. ДРУГИ ДЕЛА

Общият брой дела с друг предмет за 2016 г. е **23 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 1 бр.;

- загубени: 9 бр.;

- висящи производства: 13 бр.

ГЛАВА ОСМА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. ЕНЕРГЕТИКА

Членство в международни организации

В сектор „Енергетика“ КЕВР членува и взаимодейства с четири европейски и международни организации:

- Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР);
- Съвет на европейските енергийни регулатори (СЕЕР);
- Регионалната асоциация на енергийните регулаторни органи (ERRA);
- Енергийната Общност на Югоизточна Европа (ECRB).

АСЕР е агенция на Европейския съюз, създадена по силата на законодателството на Третия енергиен пакет и КЕВР участва в нейната дейност като съответна институция от държава-членка на ЕС. Основната дейност на АСЕР се осъществява в шест основни работни групи:

- електроенергия;
- природен газ;
- интегритет и прозрачност на пазара;
- прилагане, мониторинг и докладване;
- координационна група на регионалната инициатива за електроенергия (ERI) и
- координационна група на регионалната инициатива за природен газ (GRI).

Тези основни работни групи са подразделени на множество подгрупи и групи за действие, като цялостната дейност се координира от Съвет на регулаторите. Като пример за всеобхватността на работните групи на АСЕР можем да изброим работните групи и подгрупи в сектор „Електроенергетика“, в които участват експерти на КЕВР:

- AEWG (Electricity Working Group) – работна група за електроенергия;
- ENM TF – група за действие за електрически мрежи и пазари;
- ENM CACM WS, EWG CACM TF – работни подгрупи за разпределяне на капацитет и управление на претоварването;
- FCA WS – работна подгрупа за предварително разпределяне на капацитет;
- EB WS, EB TF – работна подгрупа за балансиране на електроенергията;
- INF TF – група за действие за инфраструктура;
- EIP WS – подгрупа за електроенергиен инфраструктурен пакет;
- Electricity Tariffs WS – работна подгрупа за тарифи;
- CBCA/ITC WS – подгрупа за трансгранично разпределяне на разходите;
- TYNDP WS – група за 10-годишен план за развитие на мрежата;
- FP TF (Future Policy and Governance) – група за действие за бъдеща политика и управление;
- AIMP (Implementation Monitoring and Procedures) – работна група по прилагането, мониторинга и процедурите;
- MMR TF (Market monitoring and reporting) – група за действие за мониторинг на пазара и докладване;
- AMIT WG (Market Integrity and Transparency) – работна група по интегритета и

прозрачността на пазара;

- WMS TF (Wholesale Markets Surveillance) – група за действие за Наблюдение на пазарите на едро;
- MMG TF (Market Monitoring and Governance) – група за действие за Управление и мониторинг на пазара;
- ARA WG – (All Regulatory Authorities) група на всички регулаторни органи за взимане на решения по мрежовите кодекси;
- ERI CG – координационна група на регионалната инициатива за електроенергия.

Някои от групите организират срещи ежемесечно, други по веднъж на няколко месеца. КЕВР се старее да участва активно в дейността на работните групи, доколкото е възможно, но поради недостиг на служители това, в повечето случаи, е трудно. При невъзможност за физическо присъствие, КЕВР участва в някои от срещите на работните групи чрез аудио или видео конферентна връзка.

Дейностите, свързани със съвместната работа с Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори и Съвета на европейските енергийни регулатори в областта на електроенергийния и газовия пазар включват:

- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от ЕСО ЕАД, за годишния доклад на Агенцията по Електроенергийната регионална инициатива (ЕРИ) на основа на данни от ЕСО ЕАД;
- актуализиране на информацията за редовните шестмесечен и годишен доклад на АСЕР за напредъка по Електроенергийната регионална инициатива;
- изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- участие на КЕВР в процедурите за електронно гласуване от Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT);

Във връзка с участието на КЕВР в Газовата регионална инициатива (ГРИ) беше договорено съвместно участие между КЕВР и Гръцкия регулатор (РАЕ) с пилотен проект, като част от общия работен план на ГРИ за периода (2015-2018) за ранното въвеждане на мрежовите кодекси за разпределение на капацитет и балансиране. В този контекст са и повечето участия на експерти от дирекция „Природен газ“ в срещите на Газовата регионална инициатива за Югоизточна Европа и работните групи на АСЕР за природен газ и балансиране.

В сектор „Електроенергетика“ през изминалата година бяха извършени множество дейности свързани с въвеждането на мрежовите кодекси, определящи правилата на единния европейски електроенергиен пазар. Мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки са разработени, за да се реализират трите цели на европейската енергийна политика - да се

гарантира сигурността на доставките, да се създаде конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и намаляването на въглеродните емисии в електроенергийния сектор. За да се случи това, мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки трябва да се прилагат и изпълняват в цяла Европа.

А) Регламент 2015/1222 - Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (Регламент 2015/1222, Регламент САСМ) определя правилата за изчисляване на трансграничния капацитет, определянето и прегледа на тържните зони и работещи пазари „ден напред“ и „в рамките на деня“. Регламент 2015/1222 определя методите за разпределяне капацитета на пазарите „ден напред“ и „в рамките на деня“ и очертава начина, по който капацитетът да бъде изчислен в различните зони. Въвеждането на хармонизирани трансгранични пазари ще доведе до по-ефективен европейски пазар и ще бъде от полза на потребителите. Тези правила осигуряват основа за прилагането на единен енергиен пазар в Европа.

С влизането му в сила през август 2015 г., Регламент 2015/1222 бележи началото на официалния период на изпълнение, по време на който държавите-членки, включително Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ЕМОПС за електроенергия, ENTSO-E), операторите на преносните системи (ОПС), националните регулаторни органи, енергийните борси и участниците на пазара си сътрудничат, за да се разработят методологиите и инструментите, описани в Регламент 2015/1222.

В изпълнение на регулаторните си функции, през м. май 2016 г. КЕВР одобри предложението на операторите на преносни системи за определяне на регионите за координирано изчисляване на преносните способности (РИПС). На основание член 9, параграф 10 от Регламент 2015/1222 в срок от шест месеца след получаването на предложението на ОПС относно за определяне на РИПС в съответствие с член 15, параграф 1, националните регулаторни органи вземат решения за одобряването му. Предложението на ОПС за РИПС отчита общите принципи и цели, заложи в Регламент 2015/1222, както и Регламент (ЕО) № 714/2009. Целта на Регламент 2015/1222 е координирано и хармонизирано изчисление и разпределяне на преносна способност на трансграничните пазари „ден напред“ и в „рамките на деня“, и определя изисквания към ОПС за сътрудничество на ниво РИПС, на общеевропейско ниво и между границите на тържните зони.

Съгласно чл. 7, параграф 3 от Регламент 2015/1222, не по-късно от осем месеца след влизането му в сила, всички номинирани оператори на пазарите на електроенергия (НОПЕ) представят на всички национални регулаторни органи и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСЕР) План относно въвеждането и съвместното изпълнение на функциите на операторите за свързване на пазарите (ОСП), определени в чл. 7, параграф 2 от Регламента, включително необходимите проекти на споразумения между НОПЕ и с трети страни. Планът трябва да включва подробно описание, предложен график за въвеждането, което трябва да продължи не повече от 12 месеца, както и описание на очакваното въздействие на условията или методиките за установяване и изпълнение на функциите на ОСП. Предложението на План на ОСП е получено от всички регулаторни органи на 15.04.2016 г., следователно срокът за вземане на решение за неговото одобряване е 15.10.2016 г. Предложението на План на ОСП е разглеждано и обсъждано на срещи на работните групи на Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори и на Форума на енергийните регулатори на 13.09.2016 г. е договорено от всички регулаторни органи „Искане за изменение на предложения от всички

НОПЕ План за съвместното изпълнение на функциите на операторите за свързване на пазара“. В тази връзка, КЕВР взе решение с протокол № 207 от 14.10.2016 г., с което да поиска изменение на предложения План на ОСП и изпрати уведомително писмо до „Българска независима енергийна борса“ ЕАД.

В КЕВР са постъпили следните предложения в съответствие с Регламент 2015/1222 от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, чието одобрение предстои:

- Предложение на всички оператори на преносни системи за Методология за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите в съответствие с чл. 16 от Регламент 2015/1222;

- Предложение на всички оператори на преносни системи за Методология за общ мрежов модел, в съответствие с чл. 17 от Регламент 2015/1222;

- Предложение на всички оператори на преносни системи за Методология за разпределяне на прихода от натоварване, в съответствие с изискванията на чл. 73 от Регламент 2015/1222;

- Предложение на всички оператори на преносни системи за срок за началото на гарантираността на сделките за „ден напред“;

- Изброените по-горе предложения са обсъждани в рамките на работните групи на АСЕР и ще бъдат одобрени в съответствие с посочените в Регламент 2015/1222 срокове.

Б) Регламент (ЕС) 2016/1719 - На 26 септември 2016 г. Европейската комисия прие Регламент (ЕС) 2016/1719 за установяване на насока относно предварително разпределяне на преносна способност (Регламент 2016/1719, Регламент FCA), който става задължителен в държавите-членки на ЕС от 16 октомври 2016 г. Регламент 2016/1719 установява насоки, в които се определят подробни правила за разпределяне на междусистемен капацитет във форуърдните пазари, относно създаването на обща методология за определяне на дългосрочния междусистемен капацитет, за създаването на единна платформа за разпределяне на европейско ниво, предлагаща дългосрочни преносни права, и за възможността да се върнат дългосрочни преносни за последващо разпределение на капацитет или прехвърляне на дългосрочни права за пренос между участниците на пазара. В съответствие с изискванията на чл. 51 от Регламент 2016/1719, всички оператори на преносни системи са задължени да разработят хармонизирани тръжни правила за предварително разпределяне на преносна способност (ХТП, HAR). Тръжните правила регламентират общите условия за разпределяне на дългосрочните права за пренос по границите на страните-членки на ЕС. ЕСО ЕАД внесе това предложение за ХТП в КЕВР заедно с приложение, в което са посочени границите, по които тези правила ХТП ще се прилагат през 2017 г. КЕВР няма да одобри това предложение, тъй като през 2017 г., на границите България-Румъния и България-Гърция ще продължат да се прилагат двустранно съгласуваните тръжни правила, а ХТП ще се прилага от 2018 г., когато стават задължителни за всички граници на страните членки на ЕС.

Относно изискванията на **Регламент (ЕС) № 1227/2011** на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), през 2016 г., експертите от КЕВР продължиха действията по поддържане на национален регистър на пазарните участници. Регистърът дава на всеки участник на пазара единен идентификатор и съдържа достатъчно информация, за да идентифицира участника на пазара, включително съответните подробности, свързани с идентификационния номер по ДДС, седалището, лицето,

отговорно за неговите оперативни и търговски решения. Регистрацията на участниците на пазара чрез КЕВР се извършва чрез приложението Централизиран европейски регистър на участниците на енергийния пазар (Centralised European Register of Energy Market Participants, CEREMP), създадено от АСЕР. През месец април 2016 г. стартира втора фаза на задължението за докладване на сделки с енергийни продукти на едро.

Представители и експерти от КЕВР са регистрирани в работните групи на АСЕР и СЕЕР и за изминалата 2016 г. са взети участия в 17 срещи, проведени в Брюксел и Любляна, както и участия чрез видео и аудио конферентни връзки.

Енергийната Общност е съюз между осем страни от Югоизточна Европа и Черноморския регион и Европейския съюз. ЕС е представен от ЕК, действа чрез вицепрезидент и се подпомага от АСЕР. Дейността на Съвет на Регулаторите от Енергийната Общност (ECRB) също е организирана в работни групи за електроенергия, природен газ и защита на потребителите.

През 2016 г. представители на КЕВР са участвали в срещи на работната група за природен газ във връзка с въвеждането на мрежовите кодекси.

Представител на КЕВР в Общото събрание на ERRA взе участие в годишната Регулаторна и Инвестиционна конференция на ERRA, проведена през м. октомври 2016 г., както и в заседания на Общото събрание и Срещата на председателите на страните членки на организацията.

Двустранни партньорства по силата на Споразумения за сътрудничество

Комисията за енергийно и водно регулиране е подписала Споразумения за двустранно сътрудничество с няколко енергийни и водни регулатори от различни страни в Европа – напр. с регулаторния орган за енергия на Румъния (ANRE) и водните регулатори на Албания и Косово. Подготвят се такива споразумения за сътрудничество и с Гърция и Azerbaijan.

През 2016 г. в рамките на тези партньорства са организирани 4 срещи, на които се обменят опит и практики в областта на регулирането на енергийния и ВиК сектор.

Работна група 14 „Енергетика”

В рамките на работната група се съгласуват становища, материали и документи от компетенциите на КЕВР за целите на Работна група 14 „Енергетика“ към Съвета по европейски въпроси. Предоставя се необходимата информация относно различни аспекти от дейността на КЕВР, включително по изпълнението на Плана за действие за съответната година с мерките, произтичащи от членството на България в Европейския съюз.

Конференция „Хармонизация на регулаторната рамка в Югоизточна Европа“

Комисията за енергийно и водно регулиране и Институтът за енергиен мениджмънт организираха през април 2016 г. двудневна международна конференция, посветена на хармонизацията на регулаторната рамка в Югоизточна Европа.

Продължаващите енергийни реформи в Югоизточна Европа, променящата се регулаторна среда, процесът на пазарна либерализация, хармонизацията на нормативната и регулаторна рамка в контекста на Енергийния съюз бяха в центъра на дискусиите през първия ден на конференцията. През втория ден на конференцията КЕВР беше домакин на

среща на представители на 13 регулаторни институции от региона. Ролята на енергийните регулатори в процеса на либерализация на пазара и премахване на регулираните тарифи за крайните потребители бяха двете ключови теми на проведената работна среща.

Международни проекти

Проект “Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България – II фаза”

През м. октомври 2014 г. стартира проектът „Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България - II фаза”, който се осъществява по Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“. Програмата се финансира от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009-2014, въз основа на подписан Меморандум за разбирателство между Република България и Кралство Норвегия, Исландия и Княжество Лихтенщайн, а Програмен оператор е Министерството на енергетиката на Република България. Организатор на проекта е Комисията за енергийно и водно регулиране. Партньор по проекта е Дирекцията за водни ресурси и енергетика (NVE) към Министерството на петрола и енергетиката, Кралство Норвегия.

До момента са завършени първите три задачи от проекта, свързани с оценка на развитието и състоянието на европейския и българския електроенергийни пазари и разработване на структура и дейности за мониторинг на пазара в КЕВР, дейност, която Комисията трябва да извършва в ролята ѝ на национален регулаторен орган. Предстои да бъдат завършени задачите посветени на препоръките за хармонизиране и изменение на Правилата за търговия с електрическа енергия в светлината на изискванията на ЕС и новите Мрежови кодекси в областта на електроенергийния пазар и интеграция на пазара в България със съседните пазарни зони и обединени пазари.

В рамките на проекта са проведени семинари, обучения и работни посещения в енергийните регулатори на Норвегия, Австрия, Унгария и Румъния и в офиси на европейски електроенергийни борси.

Изготвени са презентации, доклади, въпросници и ръководство за мониторинг на електроенергийния пазар.

Планираният краен срок за изпълнение на дейностите е м. февруари 2017 г.

Мрежа на енергийните регулатори – франкофони

През м. декември 2016 г. на международна среща в Париж с участието на ръководители на двадесет национални регулаторни органа от ЕС, Канада и Африка беше учредена Франкофонска мрежа на енергийните регулатори. Инициативата е на Комисията за енергийно регулиране (CRE) на Франция и на нейния председател Филип де Ладусет. На учредителния форум присъстваха представители на Европейската Комисия, на европейски и регионални организации за сътрудничество на регулаторите. Българският енергиен регулатор беше представен от неговия председател доц. д-р Иван Иванов.

През 2016 г. председателят на КЕВР взе участие в две работни групи на високо ниво, организирани от ЕК (дирекция „Вътрешен енергиен пазар“ на ЕК) и:

- Министерството на енергетиката за либерализацията на електроенергийния пазар
- и
- Министерския съвет относно българския газов хъб „Балкан“.

Председателят на КЕВР, както и членове на Комисията, през изтеклата година са взели участие в редица международни форуми и конференции, организирани в София и страната, свързани главно с либерализацията на електроенергийния пазар.

2. ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

Международната дейност на регулатора с ресор ВиК сектор обхваща следните направления:

Програма „Водата на река Дунав”

Програмата се изпълнява съвместно от Световната банка и Международната асоциация на водоснабдителните дружества, работещи на територията на водосборния басейн на река Дунав със седалище в Австрия. Цели на програмата са така наречените “smart policies, strong utilities, and sustainable services” във ВиК сектора в басейна на река Дунав. Адресати на програмата са ВиК оператори, техни асоциации, министерства и регулатори за насърчаване на информиран стратегически диалог за основните предизвикателства пред сектора. Друга цел на програмата е укрепване на техническия и управленски капацитет на комуналните услуги в сектора и държавните институции. Обхваща 11 държави - Албания, Босна и Херцеговина, България, Косово, Македония, Молдова, Румъния, Сърбия, Украйна, Хърватска, и Черна гора.

През май 2016 г. се проведе ежегодна конференция на програмата, в която взеха участие и представители на КЕВР в панел, посветен на опита на България (с участието на представители и от МРРБ, МОСВ, ВиК операторите – БАВ и Софийска вода АД), както и в среща на водните регулатори от страните, участващи в програмата.

Мрежа на водните регулатори в Европа (WAREG)

По инициатива на Италианския и Португалския регулатори от 2013 г. и съгласно протоколни решения на КЕВР № 26/17.02.2014 и 54/8.04.2014 г. през април 2014 г. бе създадена Мрежата на водните регулатори. Това е платформа за сътрудничество между регулаторите на водния сектор в Европа, възникнала по подобие на аналогична успешна практика в енергийния сектор за създаването на Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER) и Асоциацията на средиземноморските регулатори в областта на електроенергията и природния газ (MEDREG). Към декември 2016 г. тази Мрежа включва 22 регулатора-членове и 4 регулатори-наблюдатели.

През 2016 г. представители на КЕВР взеха участие и в 4^{те} регулярни срещи за годината на Мрежата (Тирана/Талин; Азорски острови, Валета/Малта и Талин/Естония). Дейността на мрежата през 2016 г. беше фокусирана основно върху две изследвания:

- **Документ за социалната поносимост на ВиК услугите** в страните на регулаторите от мрежата – в изследването взеха участие 18 от общо 22 регулатора, като предстои да се финализира окончателния документ в рамките на календарната година. Като основни предварителни наблюдения може да се посочат:

- в повечето ВиК сектори от страните, на регулаторите в Мрежата, въпросите за социалната поносимост на услугата са адресирани със специфични за водата норми, развити в национален, регионален или местен нормативен акт;
- в повечето случаи, нормите, касаещи социалната поносимост на ВиК услугите, са въведени за улеснение при заплащането на сметки за ВиК услуги от

цялото население; само в 1/3 от участвалите в изследването тези норми, касаят специфични групи от населението (социално слаби, с увреждания или възрастни);

- практиката в различните държави е много нехомогенна – в някои от държавите е на национално ниво, при други на регионално или общинско ниво; понякога съществуват норми едновременно на повече от едно ниво (напр. национално и общинско);

- в общия случай, нормата делегира на регулатора правомощие за прилагане на тези правила без или с много ниска самостоятелност по отношение на конкретното право на преценка; в някои от случаите ВиК операторите инициират доброволно мерки за защита на социалната поносимост;

- в повечето случаи критериите за определяне на социалната поносимост са свързани с дохода, въпреки че в някои от случаите се вземат и други параметри под внимание – здравословно състояние, възраст и пр.;

- в 2/3 от участвалите в изследването социалната поносимост на ВиК услугите се финансира през цените на услугите, докато в останалите случаи, това става през фискални политики или специални фондове;

- при неплащане на сметки за ВиК услуги в повечето държави, водоподаването на потребителите може да бъде преустановено частично или изцяло; понякога няма такава възможност, ако потребителите отговарят на определени условия.

- **Бенчмаркинг на водната ефективност** (Изследване на показатели за качество/ефективност на водоснабдителната услуга) – въпреки продължилата 9 месеца работа по това изследване при последната среща през декември 2016 г. общото събрание на Мрежата стигна до извода, че е много трудно да се събере информация за показателите от всички регулатори по различни причини – различни системи, вкл. метрични, различни показатели и различни методологии за изчисляване. Представителите на КЕВР, участвали в срещите на WAREG подготвиха доклад и концепция на проект за Бенчмаркинг на водната ефективност, като при оценка на изпълнението на проекта е взето решение за изготвяне на тематичен въпросник, който да бъде попълнен от всички представители. Представител на КЕВР изготви проект на въпросника и е стартиран процес по представяне на данни чрез онлайн платформа. На последната среща, също така, е приета поканата на КЕВР за домакин на следващата работна среща на WAREG през м.март 2017 г.

Проект на Световната банка за укрепване на капацитета на регулатора в рамките на проект „Подкрепа на реформа в отрасъл ВиК”

Като продължение на горесцитирания проект и приетите през януари 2016 г. поднормативни актове (двете нови наредби за качество и цени на ВиК услугите) в периода м. април – м. май 2016 г. се проведе обучение за ВиК операторите във връзка с прилагане на новата поднормативна уредба, както и практически насоки за попълване на електронния модел на бизнес плановите на ВиК операторите за следващия регулаторен период (2017-2021).

Двустранни срещи на КЕВР с ресор ВиК сектор

- Среща с представители от Националната агенция за енергийно регулиране (ANRE) на Р. Молдова, която регулира и публичните ВиК услуги – срещата се състоя през април

2016 г., като бяха обсъдени въпроси, свързани с разработването на предложения за поднормативна законова уредба от регулатора, предвид предстоящо разработване на проекти за наредби в този сектор от молдованския регулатор.

- Среща с представители от косовския воден регулатор и парламентарната комисия за надзор на дейността на регулатора от косовския парламент – срещата се състоя през ноември 2016 г. в рамките на подписания меморандум за сътрудничество през 2014 г. между двата регулатора. Целта на посещението бе запознаване и обмен на опит по отношение на ежедневната работа на регулатора и другите му задължения (включително мониторинг на дейността му от националния парламент).

През 2016 г. представител на КЕВР взе участие и в изследователски семинар на тема „Регулиране на публични компании“, организиран от Институт за водни политики Lee Kuan Yew School of Public Policy към Национален Университет на Сингапур, и проведен на 26-27 февруари 2016 г. в Сингапур. Организаторите на семинара поеха за своя сметка разходите за пътуване и престой на представителя на КЕВР, след одобрение на предложена от него публикация.

ГЛАВА ДЕВЕТА

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2016 г. КЕВР проведе 249 заседания, от които 154 закрити и 95 открити заседания, както и 30 обществени обсъждания.

През 2016 г. КЕВР прие 3 наредби за изменение на наредби, 2 указания, 4 правила, 3 методики, 43 решения за цени, 60 решения за бизнес планове, 3 решения за общи условия, 120 решения по жалби, 15 решения за сертификати, 3 решения за принудителни административни мерки, 50 решения за установяване на публично държавно вземане, 3 решения за прекратяване на преписки, 3 решения за обществени поръчки, 5 решения за указания, 5 решения в областта на енергетиката, 4 решения за независим лицензиран оценител, 25 решения за разрешения, 25 решения за издаване на лицензии, 9 решения за прекратяване на лицензи, 19 решения за изменение на лицензии и 1 решение за отказ за издаване на лицензия.

Оригиналите на тези актове и документите към тях са изготвени съгласно Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация.

За приетите от Комисията решения за издаване, изменение и допълнение на лицензии са изготвени приемо-предавателни протоколи, като самите решения и изготвените лицензии са връчени на съответните дружества.

Съгласно чл.25 (1), т.1 и т.5 от Закона за енергетиката на интернет страницата на Комисията се водят и актуализират регистърът на издадените лицензии и регистърът на издадените разрешения.

През 2016 г. в деловодството на КЕВР са обработени следните документи:

- Входящи писма – 10 769 бр ;
- Изходящи писма – 5 262 бр.;
- Вътрешни преписки – 2 550 бр.;
- Сканирани и размножени документи – 17 765 бр.;
- Изпратени писма - 8 368 бр.;
- Подвързани лицензии – 40 бр.

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Организационната структурата и числеността на администрацията са регламентирани в Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, (последно изм. и доп., ДВ бр. 19 от 11.03.2016 г., в сила от 11.03.2016 г.). Правилникът е съобразен със Закона за администрацията, Закона за държавния служител и Класификатора на длъжностите в администрацията, които определят единни изисквания по отношение на устройството на администрациите, за които се прилагат тези нормативни актове.

Съгласно последните промени в него, от 11.03.2016 г. общата численост на персонала е 166 щатни бройки, в която се включват: председател, осем членове на Комисията и 157 служители, разпределени в обща и специализирана администрация.

Заетите щатни бройки към 31.12.2016 г. са 127 щ. бр. По служебно правоотношение са 112 щ. бр. и по трудово правоотношение и приравнени към него правоотношения – 15 щ. бр.

През отчетния период бяха прекратени служебните правоотношения с 13 служители, от тях:

- по взаимно съгласие на страните - 9 служители;
- когато заповедта за прекратяване на служебното правоотношение бъде отменена от съда и държавния служител не се яви да заеме предишната длъжност в срока – 1 служител;
- срещу обезщетение – 1 служител;
- при съкращаване на длъжността – 1 служител;
- в срока за изпитване – 1 служител.

Назначени са 10 служители по служебно правоотношение при спазване на изискванията на Закона за държавния служител.

Заетите към 31.12.2016 година бройки по длъжности и възрастов признак са, както следва:

Длъжности / Възраст	До 29 години	От 30 години до 59 години	над 60 години
Ръководни длъжности	0	17	5
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	10	76	13
Експертни длъжности със спомагателни функции	0	3	1
Технически длъжности	0	0	2
ОБЩО	10	96	21

В Комисията работят висококвалифицирани специалисти, като над 94% от работещите са с висше образование: инженери, икономисти, юристи и други специалисти.

Обучение на кадрите и участие в семинари

През изминалата година всички новопостъпили, както и назначени за първи път на ръководни длъжности служители на КЕВР преминаха през задължителното обучение за служебно развитие от Института по публична администрация, за което получиха сертификати за завършено обучение. Чрез него на служителите се осигуриха базисни познания и умения, необходими за ефективно изпълнение на техните задължения, съобразно общите изисквания в длъжностните им характеристики.

Служители от отдел „Финансово-стопанска дейност“ взеха участие в обучение за запознаване с новите промени в счетоводната отчетност и годишното счетоводно

приключване на бюджетните организации, както и по прилагане на Закона за управление на средствата от европейските структури и инвестиционни фондове.

Експерти, юристи и икономисти бяха включени в обучителни семинари по прилагане на Закона за обществените поръчки, влязъл в сила през 2016 г.

През месец октомври 35 служители на КЕВР взеха участие в семинар на тема „Медиация и работа с клиенти“. На семинара бяха представени методи и практики за доброволно разрешаване на спорове (медиация) и постигане на споразумения, ефективни методи за работа с клиенти, както и методи за справяне с конфликти и преодоляване на стреса на работното място.

През месец ноември бе проведено обучение на 40 служители – ръководители и експерти по прилагане на Закона за достъп до обществена информация. На обучението присъстваха и членове на Комисията.

Над 60 служители преминаха обучение на тема „Екипи и екипна ефективност. Целеполагане“. Участниците в обучението бяха запознати с процеса на планиране, управление, изпълнение, отчитане и оценка на дейността, както и с екипната ефективност и координация в администрацията на КЕВР.

Експерти от дирекция „Природен газ“ участваха в организирани от „Булгартрансгаз“ АД обучения, проведени на 09.06.2016 г. и 30.11.2016 г., във връзка с въвеждането и използването на Регионална платформа за резервиране на капацитет (RBP) на входните и изходните точки на междусистемно свързване със съседните оператори от страните членки на ЕС и на изходни точки пред потребители на територията на страната.

В дирекциите „Електроенергетика и топлоенергетика“ и „Природен газ“ се проведоха магистърски стажове на студенти по магистърска програма „Устойчиво управление и развитие на енергийния сектор“ от Нов български университет. Студентите бяха запознати с действащата нормативна уредба на КЕВР, с приложението на регламентите на ЕК, сътрудничеството с европейските енергийни регулаторни органи с цел синхронизиране на националната регулаторна рамка и прилагане на европейските правила. В практически план бяха разяснени и моделите на ценообразуване на електроенергията, на топлинната енергия и на природния газ, процедурите по издаването на лицензии, методологията за анализ на бизнес планове за развитие на дружествата.

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Основни дейности

Регулярно извършване на актуализация на информацията на официалната интернет страница на КЕВР, включително осигуряване на излъчване в реално време на заседания и срещи на Комисията, обновяване и поддръжка на правно-информационните системи; периодична настройка и софтуерен „ъпгрейд“ на сървъри и персонални компютри – операционни системи и приложения; архивиране на критични данни. Поддръжка на активно мрежово оборудване – конфигуриране, наблюдение, контрол. Поддръжка на непрекъсваеми електрозахранващи устройства и охлаждащи климатични инсталации в комуникационните помещения. Поддържане на мрежовата инфраструктура, рутиране, DNS услуги, защитна стена на КЕВР. Поддръжка и актуализация на системен и приложен софтуер; диагностика, анализ и разрешаване на хардуерни, софтуерни и мрежови проблеми, осигуряване и поддържане на персонални мрежови акаунти и електронна поща на всеки служител; техническа поддръжка на мобилните комуникации; поддръжка на софтуерната платформа за документооборот, защита срещу зловреден софтуер, поддръжка

и актуализация на системата за контрол на достъпа на КЕВР, поддръжка на информационен монитор във фоайето на партера.

Обезпечен, инсталиран и настроен беше необходимия хардуер и софтуер за реализирането на излъчване в реално време в интернет пространството на заседания на Комисията за енергийно и водно регулиране.

Във връзка с домакинство на международно събитие от страна на Комисията за енергийно и водно регулиране беше осигурена техническа възможност за реализиране на отделни аудиоконферентни връзки в залите на 4-ти и 5-ти етажи в сградата на КЕВР.

Приемане на нова компютърна техника – 60 бр. компютърни конфигурации с монитори, 2 бр. сървърни конфигурации, 1 бр. лентова записваща библиотека, 14 бр. принтери.

Приемане на нова системата за симултанен превод, инсталирана и конфигурирана в залата на 4-ти етаж, за нуждите на КЕВР.

Мигриране на машина за входяща електронна поща – извеждане от експлоатация на старата машина и нейния демонтаж; инсталиране, конфигуриране, настройка и монтаж на новата машина; провеждане на тестове.

Други дейности

Постоянно се оказва методическа и техническа помощ на служителите при работата с компютърна техника и програмни продукти, ползвани в КЕВР.

Експертите по информационно обслужване взеха участие в следните допълнителни дейности:

- техническата подготовка и провеждането на международни срещи в залата на 4-ти етаж и всички свързани с това приготовления и настройки около озвучаването на залата и провеждането и организирането на симултанен превод;
- изготвяне на техническо задание за изработване на нова официална електронна страница на Комисията за енергийно и водно регулиране, което да послужи за основа при провеждане на процедура за избор на изпълнител;
- изготвяне на документация за провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Доставка на компютри и хардуер за нуждите на КЕВР“;
- подновяване на абонаментната поддръжка на софтуера за „защитна стена“ и софтуера за „антивирусната защита“ за нуждите на КЕВР;
- възлагане на обществена поръчка чрез открита процедура с предмет „Доставка на канцеларски материали, консумативи за хардуер и хигиенни материали за нуждите на Комисията за енергийно и водно регулиране“;
- разглеждане и класиране на оферти по процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Изработка на официален интернет сайт на Комисията за енергийно и водно регулиране и портал за предоставяне на информация и услуги“;
- изготвяне на документация за провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Предоставяне на фиксирани и мобилни гласови телефонни услуги за нуждите на Комисията за енергийно и водно регулиране, с две обособени позиции“;
- разглеждане и класиране на оферти по процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Предоставяне на фиксирани и мобилни гласови телефонни услуги за нуждите на Комисията за енергийно и водно регулиране, с две обособени позиции“.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. е утвърден бюджетът на Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:

- приходи	– 11 405,0 хил.лв.;
- разходи	– 4 919,1 хил.лв.;
- бюджетно салдо (излишък)	– 6 485,9 хил.лв.

През периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. са извършени промени по бюджета на Комисията съгласно Закона за публичните финанси (ЗПФ), в т.ч.:

- шестнадесет вътрешно-компенсирани промени, с които не се променя общият размер на приходите, разходите и бюджетно салдо;
- увеличение на разходите, съгласно ПМС № 169 от 11.07.2016 г., в резултат на което са одобрени допълнителни разходи за персонал в размер на 116 500 лв.

След отразяване на извършените промени по план бюджетът на КЕВР е, както следва:

- приходи	– 11 405,0 хил.лв.;
- разходи	– 5 035,6 хил.лв.;
- бюджетно салдо(излишък)	– 6 485,9 хил.лв.

Показатели	План	Отчет
Приходи: в т.ч.:	11 405,0	18 220,8
- държавни такси	10 900,0	11 702,3
Разходи: в т.ч.:	5 035,6	4 777,7
- персонал	3 768,3	3 623,8
- текуща издръжка	1 111,3	999,6
- капиталови разходи	156,0	154,3

Приходи

В изпълнение на регулаторните си правомощия по Закона за енергетиката (ЗЕ) и по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) Комисията събира такси за разглеждане на заявления, издаване на сертификати, лицензионни такси, такси за регистрация на експерти и други. Размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им са определени с Тарифи, приети с ПМС № 266 от 2004 г. и ПМС № 49 от 2006 г.

По приходен параграф 25-00 „Държавни такси“ към 31.12.2016 г. събраните приходи от държавни такси възлизат на 11 702,3 хил.лв. За сравнение към 31.12.2015 г. са събрани приходи в размер на 11 801,8 хил.лв., което показва устойчива тенденция по отношение на събираемостта на държавните такси.

По приходен параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви“ са отчетени събрани суми в размер на **6 596,2 хил.лв.**, от които:

- платени от дружествата лихви за просрочени плащания – **47,8 хил.лв.**;
- събрани суми по влезли в сила Наказателни постановления – **6 548,4 хил.лв.**

Разпределението по дружества е следното:

- „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – 1 980,0 хил.лв.;
- „ЧЕЗ Електро България“ АД – 300,0 хил.лв.;
- „ЕРП Златни пясъци“ АД – 20,0 хил.лв.;
- „Енерго-Про Мрежи“ АД – 2 100,0 хил.лв.;
- „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД – 2 120,0 хил.лв.;
- „Софийска вода“ АД – 20,0 хил.лв.;
- „Топлофикация ВТ“ АД – 6,1 хил.лв.;
- Други – 2,3 хил.лв.

Към 31.12.2016 г. КЕВР има просрочени вземания, възлизащи на **2 713,3 хил.лв.**
Разпределени по сектори са, както следва:

- от топлофикационни дружества	362,4 хил.лв.;
- от газови дружества	509,0 хил.лв.;
- от електро дружества	1 412,5 хил.лв.;
- от В и К оператори	400,8 хил.лв.;
- наказателно постановление,
предадено за принудително
събиране от ТД на НАП	28,6 хил.лв.

Просрочените вземания основно се дължат на следните обстоятелства:

- неспазване на сроковете за плащане от енергийните дружества и В и К операторите на дължимите от тях такси, начислени съгласно двете Тарифи за таксите, които се събират от КЕВР по ЗЕ и ЗРВКУ;
- допълнително представени отчетни документи от дружествата (годишни финансови отчети и приложенията към тях), на база на които са доначислени дължими лицензионни такси.

Във връзка с годишното приключване на бюджетната 2016 г. на всички длъжници са начислени лихви за просрочие към 31.12.2016 г. върху неплатените от тях такси, с цел определяне на реалния размер на вземанията на КЕВР по контрагенти. Дружествата са уведомени по факс и чрез писма за годишната инвентаризация на разчетите, като с тях са приканени да заплатят своите задължения към КЕВР.

При непогасяване на дължимите суми се прилага процедурата по установяване на публични държавни вземания при спазване на изискванията на Административнопроцесуалния кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Непогасените производства се предават за принудително събиране от компетентната Териториална дирекция на Националната агенция по приходите.

От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане възлизат на **1 652,9 хил.лв.**, от които вече предадени производства за принудително събиране от ТД на НАП са вземания в размер на

1 469,5 хил.лв. През 2016 г. събраните и разпределени суми от ТД на НАП в полза на КЕВР са в размер на **94,2 хил.лв.**

Практиката показва, че просрочването или неплащането на събираните от КЕВР държавни такси се извършва в голямата си част от едни и същи търговци, за които подобни действия се превръщат в постоянна практика. Комисията намира за целесъобразно да се предприеме законодателна инициатива за решаване на съществуващия проблем, като в Закона за енергетиката се предвиди ред за прекратяване или отнемане на лицензии, в случаите, когато лицензиантите не заплащат дължимите държавни такси.

Разходи

Към 31.12.2016 г., при годишен план на разходите в размер на **5 035,6 хил.лв.**, са разходвани средства в размер на **4 777,7 хил.лв.**, което представлява 94,88 % от разходите по бюджета на КЕВР.

По показател **„Персонал“**, при годишен план **3 768,3 хил.лв.**, са разходвани средства в отчетна група „Бюджет“ в размер на **3 623,8 хил.лв.**, което представлява 96,17 % от бюджета по този показател.

Реализираната икономия в размер на **144,5 хил. лв.** се дава като допълнително възнаграждение за постигнати резултати (ДВПР) през месец януари 2017 г. на основание чл.67, ал.8 от Закона за държавния служител (ЗДСл), във връзка с чл.24 и чл.25 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с ПМС 129 от 26 юни 2012 г. и Вътрешните правила за заплатите в Комисия за енергийно и водно регулиране (ВПЗ в КЕВР), приети на заседание на КЕВР и утвърдени от Председателя на Комисията.

По показател **“Издръжка”, в т. ч. данъци такси и административни санкции и разходи за членски внос**, при годишен план **1 111,3 хил.лв.**, са изразходени средства, отразени в отчетна група „Бюджет“, в размер на **999,6 хил.лв.**, което представлява 89,95 % от бюджета по този показател.

КЕВР е бенефициент, съгласно сключен договор № 665/18.12.2014 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на **Проект: „Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България – II фаза”** по Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия” по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014. Към 31.12.2016 г. по Проекта са отчетени общо разходи в размер на **258 хил.лв.** в отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз“ - СЕС-ДМП.

ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ

През 2016 г. бе извършен финансов одит от Сметна палата за заверка на Годишния финансов отчет на КЕВР за 2015 г., заверен без резерви. Същият е публикуван на интернет страницата на КЕВР.

От 14.03.2016 г. до 05.07.2016 г. бе извършен одит от Сметната палата за съответствие на финансовото управление на Комисия за енергийно и водно регулиране за

периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2015 г., приключил с окончателен Одитен доклад № 0200201216 с вх. № Ф-05-01-1/07.02.2017 г. Направени са осем препоръки, от които четири са изпълнени, а останалите четири са в процес на изпълнение.

През 2016 г. бе извършена пълна ревизия по разходите на ДОО за периода от 01.06.2000 г. до 31.07.2016 г., която приключи с ревизионна записка, в която няма направени предписания или препоръки.

Докладът е приет от КЕВР на основание чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация с решение по Протокол № 65 от 30.03.2017 г., т. 1.

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране